

23. konferenca svetovalnih delavcev
v vrtcih, šolah in domovih

**Posameznik v skupnosti:
strokovni izzivi in priložnosti za
svetovalno delo**

**Prispevki strok za svetovalno delo v
praksi**

Zbornik povzetkov

Kongresni center Thermana Park Laško, 7. in 8. april 2026

23. konferenca svetovalnih delavcev v vrtcih, šolah in domovih

Posameznik v skupnosti: strokovni izzivi in priložnosti za svetovalno delo

Prispevki strok za svetovalno delo v praksi

Zbornik povzetkov

Organizator: Zavod Republike Slovenije za šolstvo

Urednica zbornika: Matejka Lovše

Jezikovni pregled: avtorji sami odgovarjajo za jezikovno pravilnost

Strokovni pregled: dr. Tatjana Ažman, dr. Petra Gregorčič Mrvar, dr. Marija Javornik, Tanja Kek, mag. Marija Lesjak Reichenberg, Matejka Lovše, mag. Tamara Malešević, dr. Katica Pevec Semec, mag. Barbara Stožir Curk, mag. Klavdija Šipuš in dr. Darja Zorc Maver

Izdal in založil: Zavod Republike Slovenija za šolstvo

Predstavnik: Jasna Rojc

Programski in organizacijski odbor konference: dr. Tatjana Ažman, Petra Baukman, mag. Marija Lesjak Reichenberg, Matejka Lovše, mag. Tamara Malešević, dr. Katica Pevec Semec, Damijana Pleša, Primož Plevnik, Simona Vozelj, mag. Klavdija Šipuš in Petra Weissbacher

Koordinatorica konference: Matejka Lovše

Spletna izdaja

Ljubljana, 2026

Objava na spletnem naslovu:

https://www.zrss.si/pdf/prispevki_svetovalno_delo_2026.pdf

Priznanje avtorstva-Nekomercialno-Brez predelav

Kazalo

Kazalo	3
Program torek, 7. april 2026	5
Program sreda, 8. april 2026	6
Uvodnik	10
Vabljeni plenarna predavanja	11
Čustveni kapitalizem, terapevtska kultura in sočutna občestva	11
Učimo se strpnosti: od igrišča do razreda.....	13
Revija <i>Šolsko svetovalno delo</i> izhaja že 30 let.....	14
Koncept prepoznavanja nadarjenih otrok, učencev in dijakov ter vzgojno-izobraževalno delo z njimi.....	15
Programske smernice za delo razrednika v osnovni in srednji šoli	16
Preprečevanje samomorilnega vedenja mladostnikov: pregled aktivnosti in sodobnih raziskovalnih spoznanj	17
Od preobremenjenosti k samoučinkovitosti: organizacijski vidiki dela svetovalnih delavcev	18
Pripadnost strokovnim skupnostim in krepitev osebnostnih kompetenc svetovalnih delavcev	19
Prispevki strok za svetovalno delo v praksi.....	20
Od fokusnih skupin do longitudinalnega vprašalnika o medvrstniškem nasilju v slovenskih osnovnih šolah	20
Preprečevanje medvrstniškega nasilja v srednji šoli.....	21
Za krmilom svoje jeze – večmedijski priročnik za preventivno delo z mladimi in samostojno čustveno učenje	22
Od izbruha k dialogu: konflikt kot del učnega procesa.....	24
Izzivi problematike digitalnih odvisnosti in vpliva na zdravje otrok in mladostnikov	25
Med tehnologijo in odnosom: umetna inteligenca v svetovalnem delu.....	27
Od kaosa do reda: digitalna orodja za organizacijo časa in podatkov v svetovalni službi	29
Pedagoško/psihološko ocenjevanje: skrito orodje šolskega svetovalnega tima?	30
Izvrstna preventivna dejavnost svetovalne službe v vrtcu: socialne igre.....	31
Odnos svetovalnega delavca in ravnatelja kot pomemben razvojni, kakovostni in preventivni podstat v predšolski vzgoji in izobraževanju	32
Socialno in čustveno učenje v vrtcu z vidika prečnih zmožnosti in spretnosti Kurikuluma za vrtce ter Erasmus+ KA2 projekta: predstavitev projektnih gradiv za delo v praksi	33
Ko sodelovanje postane zgodba	34
Primeri uporabe igralno-terapevtskih pristopov v šolskem svetovalnem delu	35
Med sodelovanjem in zaznano grožnjo: vloga svetovalnega delavca pri delu z razredniki	36
Vzajemnost pri sodelovanju svetovalne službe z razredniki	37
Učenje kot doživetje – igrivo učenje socialnih in čustvenih veščin pri mladostnikih	38
Učiteljeva pričakovanja in občutek pripadnosti dijakov: vloga svetovalne službe pri oblikovanju vključujoče šole.....	39
Spodbujanje socialno čustvenih kompetenc pri dijakih s pomočjo psihoterapevtskih tehnik: primeri dobre prakse.....	40
Pes pomočnik kot podpora odnosni kompetenci v šolskem svetovalnem delu	41
Čuječnost v izobraževanju – Čuječnost v odnosu z otroki in mladostniki s posebnimi potrebami	43
Nova vloga Inšpektorata RS za šolstvo pri zagotavljanju kakovosti v vzgoji in izobraževanju.....	44
Sodelovanje svetovalne službe in razrednika – izzivi in priložnosti.....	45

Partnersko soustvarjanje razrednih pravil: vloga razredničarke, šolske svetovalne službe in učencev	47
Samoevalvacija učiteljevega dela na podlagi anketiranja in podpore svetovalnega delavca	48
Z vzajemnim sodelovanjem do osebne razbremenitve – primer dobre prakse	49
Močna področja otroka s posebnimi potrebami kot temelj vključevanja v razredno in vzgojno skupino ...	50
Vtisi z učenci priseljenci v drugih državah	51
Integriteta kot temelj vključujoče skupnosti: med odnosom, skrbjo in refleksijo	52
Ko učenec ne pride v šolo – primer iz prakse z učinkovitimi pristopi za zmanjševanje odklanjanja šole ..	53
Varuhi prvošolcem: spodbujanje inovativnega vrstniškega mentorstva pri soustvarjanju varnega in spodbudnega učnega okolja	54
Usposobljenost svetovanih delavcev za delo z nadarjenimi dijaki	56
Kako izboljšati samopodobo dijakov.....	57
Telo v ravnovesju – Čuječnost skozi gib.....	58
Ključne besede: čuječnost, telesno-gibalne prakse, poklicni stres, somatska regulacija, valovanje hrbtenice	59
Viri in literatura:	59
Sodelovanje svetovalnega delavca in vzgojitelja pri čustvenem opismenjevanju otrok in učenju sprostitev tehnik	60
Ko šola postane skupnost: preventivni dan kot model socialno-čustvenega učenja	61
Tukaj in zdaj – kako lahko povečanje samozavedanja pripomore k boljšemu počutju in uspešnejši komunikaciji	62
Od razumevanja do prakse: opolnomočenje razrednikov pri delu z učenci z ADHD	63
Ko učenje preseže učilnico: doživljajska pedagogika v šolskem svetovalnem delu z učenci s čustveno-vedenjskimi težavami	64
Restitucija kot priložnost za socialno-čustveno učenje – vloga svetovalnega delavca v osnovni šoli	66
»Čarobna palica« v svetovalni službi? Sistematično spodbujanje socialno-čustvenega učenja	68
Svetovalna služba in kompetenčno zasnovano izobraževanje v srednješolskem poklicnem in strokovnem izobraževanju.....	69
Izkušnja vodenja intervizije svetovalnih delavk na BIC Ljubljana	71
Sodelovanje šolske svetovalne službe z učitelji pri delu z dijaki s posebnimi potrebami.....	72
Ko empatija sreča preživetje: kaj nas Gambija lahko nauči o vzgoji za sočutje	73
Od izkustva učiteljev do opolnomočenih dijakov: vloga svetovalnih delavcev pri socialno-čustvenem učenju	74
Samorefleksija in samoevalvacija svetovalnega dela kot podpora profesionalnemu razvoju šolskih svetovalnih delavcev.....	76
Onkraj poučevanja: večnivojski model podpore učiteljem pri razvoju socialno-čustvenih kompetenc	77
Uporaba elementov metode Somatskega doživljanja in koncepta Okna tolerance v šolskem prostoru ...	78
<i>Od Alje do Žana – Čuječa srca, budni umi</i> - Projekt za zaščito duševnega zdravja v šoli.....	79
Projekt <i>Od Alje do Žana</i> – spodbujevalec srčnosti, empatije in vrednot posameznika s pomembnim vplivom na zdravo družbo	80
NEON – Skupaj gradimo varno, spodbudno in vključujoče šolsko okolje.....	81
Svetovalna služba v RN Varno in spodbudno učno okolje.....	82

Program torek, 7. april 2026

8.30–9.00 Prijava udeleženk in udeležencev

9.00–9.30 UVODNI POZDRAVI IN OTVORITEV KONFERENCE

velika dvorana

- Matejka Lovše, Zavod RS za šolstvo
- Melita Jakelj, vodja Oddelka za osnovno šolstvo, Zavod RS za šolstvo

---

9.30–11.00 PLENARNI PREDAVANJI

velika dvorana

- **Čustveni kapitalizem, terapevtska kultura in sočutna občestva,**
dr. Dušan Rutar, CIRIUS Kamnik
- **Medkulturno sobivanje (vzgoja za strpnost),**
dr. Katica Pevec Semec, Zavod RS za šolstvo

11.00–11.30 Odmor

11.30–13.00 SEKCIJSKE PREDSTAVITVE: Prispevki strok 1. del

13.00–14.30 Odmor za kosilo

14.30–16.00 OKROGLA MIZA: 30 let izhajanja revije Šolsko svetovalno delo –
30 let spodbud za profesionalni razvoj svetovalnih delavcev

velika dvorana

- **Moderatorica:** mag. Marija Lesjak Reichenberg, Zavod RS za šolstvo
- **Sogovorniki:** mag. Tatjana Bezić, dr. Tatjana Ažman, mag. Tamara Malešević,
Zavod RS za šolstvo in dr. Dušan Rutar, CIRIUS Kamnik

16.00–16.15 Odmor

16.15–17.15 PLENARNO PREDAVANJE

velika dvorana

- **Koncept prepoznavanja nadarjenih otrok, učencev in dijakov ter vzgojno-izobraževalnega dela z njimi**
Melita Jakelj in Kristina Bratina, Zavod RS za šolstvo
-

Program sreda, 8. april 2026

8.30–10.45 PLENARNA PREDAVANJA

velika dvorana

- **Programske smernice za delo razrednika v osnovni in srednji šoli,**
Franci Hočevar, Zavod RS za šolstvo
- **Preprečevanje samomorilnega vedenja mladostnikov: pregled aktivnosti in sodobnih raziskovalnih spoznanj,**
dr. Tina Podlogar, Inštitut Andrej Marušič Univerze na Primorskem,
Slovenski center za raziskovanje samomora
- **Od preobremenjenosti k samoučinkovitosti: organizacijski vidiki dela svetovalnih delavcev**
dr. Eva Boštjančič, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani

10.45–11.15 Odmor

11.15–12.45 SEKCIJSKE PREDSTAVITVE: Prispevki strok 2. del

12.45–14.00 Odmor za kosilo

14.00–15.30 SEKCIJSKE PREDSTAVITVE: Prispevki strok 3. del

15.30–15.45 Odmor

15.45–16.45 PLENARNO PREDAVANJE

velika dvorana

- **Vloga in pomen strokovnih skupnosti za krepitev osebne prožnosti v svetovalni službi**
Matejka Lovše, Zavod RS za šolstvo
- **Zaključek konference**

Torek, 7. april 2026, 11.30–13.00

sekcijske predstavitve: Prispevki strok 1. del

Sekcija 1 <i>Moderatorka: Tatjana Ažman</i>	Sekcija 2 <i>Moderatorka: Matejka Lovše</i>	Sekcija 3 <i>Moderatorka: Tamara Malešević</i>	Sekcija 4 <i>Moderatorka: Petra Baukman</i>	Sekcija 5 <i>Moderatorka: Klavdija Šipuš</i>
• Od fokusnih skupin do longitudinalnega vprašalnika o medvrstniškem nasilju v slovenskih osnovnih šolah, <i>Eva Bertok, Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani</i> • Preprečevanje medvrstniškega nasilja v srednji šoli, <i>Sandra Terplan, Srednja ekonomska šola in gimnazija Maribor</i> • Za krmilom svoje jeze – večmedijski priročnik za preventivno delo z mladimi in samostojno čustveno učenje, <i>Ksenija Lekić in Nuša Konec Juričič, Nacionalni inštitut za javno zdravje, Julija Pelc, Zavod Heruka</i> • Od izbruha k dialogu: konflikt kot del učnega procesa, <i>Ina Dobrić, Strokovni center Višnja Gora</i>	• Izzivi problematike digitalnih odvisnosti in vpliva na zdravje otrok in mladostnikov, <i>Mateja Markl in Vesna Marinko, Direktorat za javno zdravje, Ministrstvo za zdravje</i> • Med tehnologijo in odnosom: umetna inteligenca v svetovalnem delu, <i>Barbara Stožir Curk, OŠ Solkan in Tina Rezar, OŠ Griže</i> • Od kaosa do reda: digitalna orodja za organizacijo časa in podatkov v svetovalni službi, <i>Tjaša Brus Pičman, OŠ Bistrica</i> • Pedagoško/psihološko ocenjevanje: skrito orodje šolskega svetovalnega tima? <i>Dušica Boben, Center za psihodiagnostična sredstva</i>	• Izvrstna preventivna dejavnost svetovalne službe v vrtcu: socialne igre, <i>Jasna Bohnec, Vrtec Hoče</i> • Odnos svetovalnega delavca in ravnatelja kot pomemben razvojni, kakovostni in preventivni podstat v predšolski vzgoji in izobraževanju, <i>Andreja Črešnik, Vrtec Škratek Svit Vodice</i> • Socialno in čustveno učenje v vrtcu z vidika prečnih zmožnosti in spretnosti Kurikuluma za vrtce ter Erasmus+ KA2 projekta: predstavitev projektnih gradiv za delo v praksi, <i>Janja Šetor in Polona Vollmeier, Vrtec Tezno Maribor</i> • Ko sodelovanje postane zgodba, <i>Simona Živec, Vrtec Slovenske Konjice</i>	• Primeri uporabe igralno-terapevtskih pristopov v šolskem svetovalnem delu, <i>Ines Piljić, OŠ Antona Žnideršiča Ilirska Bistrica</i> • Med sodelovanjem in zaznano grožnjo: vloga svetovalnega delavca pri delu z razredniki, <i>Petra Brkić Omahen, Šolski center Ljubljana, Srednja šola za strojništvo, kemijo in varovanje</i> • Vzajemnost pri sodelovanju svetovalne službe z razredniki, <i>Aljoša Dornik, OŠ Vencija Perka</i> • Učenje kot doživetje – igrivo učenje socialnih in čustvenih veščin pri mladostnikih, <i>Tajana Brajović Palamar, OŠ Tabor Logatec</i>	• Učiteljeva pričakovanja in občutek pripadnosti dijakov: vloga svetovalne službe pri oblikovanju vključujoče šole, <i>Aleksandra Topolnik Slatinek, Dijaški dom Drava Maribor</i> • Spodbujanje socialno čustvenih kompetenc pri dijakih s pomočjo psihoterapevtskih tehnik: primeri dobre prakse, <i>Katarina Goričan Rugani, Biotehniški izobraževalni center Ljubljana</i> • Pes pomočnik kot podpora odnosni kompetenci v šolskem svetovalnem delu, <i>Elis Valenčak, Srednja trgovska in aranžerska šola Ljubljana</i> • Čuječnost v izobraževanju – Čuječnost v odnosu z otroki in mladostniki s posebnimi potrebami, <i>Mateja Petric, Svetovalni center za otroke, mladostnike in starše Novo mesto</i>

Sreda, 8. april, 11.15–12.45		sekcijske predstavitve: Prispevki strok 2. del	
Sekcija 6 <i>Moderatorica: Matejka Lovše</i> • Nova vloga Inšpektorata RS za šolstvo pri zagotavljanju kakovosti v vzgoji in izobraževanju, <i>Ana Dovžan Troha, Inšpektorat za šolstvo RS</i> (delavnica 45 minut) • Sodelovanje svetovalne službe in razrednika – izzivi in priložnosti, <i>Petra Gregorčič Mrvar in Marjeta Šarič, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani</i> (delavnica 45 minut)	Sekcija 7 <i>Moderatorica: Petra Baukman</i> • Partnersko soustvarjanje razrednih pravil: vloga razredničarke, šolske svetovalne službe in učencev, <i>Andreja Jurković, OŠ Sladki Vrh</i> • Samoevalvacija učiteljevega dela na podlagi anketiranja in podpore svetovalnega delavca, <i>Pia Kovač, BIC Ljubljana, Gimnazija in veterinarska šola</i> • Z vzajemnim sodelovanjem do osebne razbremenitve – primer dobre prakse, <i>Andreja Linec Okorn, Zavod za gluhe in naglušne Ljubljana</i> • Močna področja otroka s posebnimi potrebami kot temelj vključevanja v razredno in vzgojno skupino, <i>Mojca Potočnik, Svetovalni center za otroke, mladostnike in starše Maribor</i>	Sekcija 8 <i>Moderatorica: Klavdija Šipuš</i> • Vtisi z učenci priseljenci v drugih državah, <i>Božena Krivec, OŠ Prežihovega Voranca Maribor</i> • Integriteta kot temelj vključujoče skupnosti: med odnosom, skrbjo in refleksijo, <i>Klavdija Šipuš, Zavod RS za šolstvo</i> • Ko učenec ne pride v šolo – primer iz prakse z učinkovitimi pristopi za zmanjševanje odklanjanja šole, <i>Tjaša Brus Pičman, OŠ Bistrica</i> • Varuhi prvošolcem: spodbujanje inovativnega vrstniškega mentorstva pri soustvarjanju varnega in spodbudnega učnega okolja, <i>Tamara Vamberger, OŠ Videm</i>	Sekcija 9 <i>Moderatorica: Tamara Malešević</i> • Usposobljenost svetovanih delavcev za delo z nadarjenimi dijaki, <i>Nina Čižman, ŠC Novo mesto, Srednja elektro-računalniška šola in tehniška gimnazija</i> • Kako izboljšati samopodobo dijakov, <i>Uroš Verbovšek, BIC Ljubljana, Gimnazija in veterinarska šola</i> • Telo v ravnovesju – Čuječnost skozi gib, <i>Jože Ogris, II. OŠ Rogaška Slatina</i> (delavnica 45 minut)

Sreda, 8. april 2026, 14.00–15.30

sekcijske predstavitve: Prispevki strok 3. del

Sekcija 11 <i>Moderatorka: Klavdija Šipuš</i>	Sekcija 12 <i>Moderatorka: Katica Pevec Semec</i>	Sekcija 13 <i>Moderatorka: Tamara Malešević</i>	Sekcija 14 <i>Moderatorka: Matejka Lovše</i>	Sekcija 15 <i>Moderatorka: Petra Baukman</i>
• Sodelovanje svetovalnega delavca in vzgojitelja pri čustvenem opismenjevanju otrok in učenju sprostitev tehnik, <i>Metka Jančar, OŠ Sveta Ana – enota vrtec</i> • Ko šola postane skupnost: preventivni dan kot model socialno-čustvenega učenja, <i>Mulalič Jasna in Ines Stajan, OŠ Duplek</i> • Tukaj in zdaj – kako lahko povečanje samozavedanja pripomore k boljšemu počutju in uspešnejši komunikaciji, <i>Manja Golobič, OŠ Toneta Okrogarja (delavnica 45 minut)</i>	• Od razumevanja do prakse: opolnomočenje razrednikov pri delu z učenci z ADHD, <i>Tadeja Batagelj, Svetovalni center za otroke, mladostnike in starše Maribor</i> • Ko učenje preseže učilnico: doživljajska pedagogika v šolskem svetovalnem delu z učenci s čustveno-vedenjskimi težavami, <i>Veronika Gosak, Prva OŠ Slovenj Gradec</i> • Restitucija kot priložnost za socialno-čustveno učenje - vloga svetovalnega delavca v osnovni šoli, <i>Tina Pirc, Filozofska fakulteta Univerza v Ljubljani in Edita Zabukovec</i> • »Čarobna palica« v svetovalni službi? Sistematično spodbujanje socialno-čustvenega učenja, <i>Nataša Koprivnik, OŠ Loče</i>	• Svetovalna služba in kompetenčno zasnovano izobraževanje v srednješolskem poklicnem in strokovnem izobraževanju <i>Simona Knavs, Tanja Leskovar, Barbara Bauman, Center RS za poklicno izobraževanje</i> • Izkušnja vodenja intervizije svetovalnih delavk na BIC Ljubljana, <i>Mojca Habuš, BIC Ljubljana</i> • Sodelovanje šolske svetovalne službe z učitelji pri delu z dijaki s posebnimi potrebami, <i>Andrejka Štenkler, Srednja medijska in grafična šol Ljubljana</i> • Ko empatija sreča preživetje: kaj nas Gambija lahko nauči o vzgoji za sočutje, <i>Kaja Rukav, Osnovna šola Dornava</i>	• Od izkustva učiteljev do opolnomočenih dijakov: vloga svetovalnih delavcev pri socialno-čustvenem učenju, <i>Tanja Kek, BIC Ljubljana</i> • Samorefleksija in samoevalvacija svetovalnega dela kot podpora profesionalnemu razvoju šolskih svetovalnih delavcev, <i>Tjaša Zupan, Ekonomska šola Celje</i> • Onkraj poučevanja: večnivojski model podpore učiteljem pri razvoju socialno-čustvenih kompetenc, <i>Nives Lužar, Srednja elektro-računalniška šola in tehniška gimnazija, Šolski center Novo mesto</i> • Uporaba elementov metode Somatskega doživljanja in koncepta Okna tolerance v šolskem prostoru, <i>Petra Mustar, Gimnazija Jožeta Plečnika Ljubljana</i>	• Od Alje do Žana – Čuječa srca, budni umi – Projekt za zaščito duševnega zdravja v šoli, <i>Nevenka Alja Gladek, strokovna vodja projekta Od Alje do Žana</i> • Projekt Od Alje do Žana – spodbujevalec srčnosti, empatije in vrednot posameznika s pomembnim vplivom na zdravo družbo, <i>Smiljana Valcl, OŠ Sladki vrh</i> • NEON – Skupaj gradimo varno, spodbudno in vključujoče šolsko okolje, <i>Urška Petrič in Nina Logar, Franja Goloba Prevalje</i> • Svetovalna služba v razvojni nalogi Varno in spodbudno učno okolje, <i>Petra Baukman, Zavod RS za šolstvo</i>

Uvodnik

Združuje nas že 23. konferenca svetovalnih delavcev v vrtcih, šolah in dijaških domovih z naslovom **Posameznik v skupnosti: strokovni izzivi in priložnosti za svetovalno delo**. Izhodišče za razpravo predstavlja premislek o priložnostih in izzivih, s katerimi se srečujejo svetovalni delavci v različnih vzgojno-izobraževalnih zavodih. Posebno pozornost namenjamo gradnji svetovalno sodelovalnega odnosa z drugimi strokovnimi delavci, podpori socialno čustvenemu učenju otrok in mladostnikov ter skrbi za kontinuirano strokovno rast svetovalnih delavcev. Letos praznujemo 30 let neprekinjenega izhajanja revije **Šolsko svetovalno delo**, ki jo izdaja **Zavod RS za šolstvo**. Revija že tri desetletja soustvarja razvoj svetovalnega dela v programih vzgoje in izobraževanja ter pomembno prispeva k prepoznavnosti, ugledu in strokovni identiteti svetovalnih delavcev v slovenskem vzgojno-izobraževalnem prostoru.

Prenos znanja še vedno ostaja najpomembnejša naloga v šolah, toda ob intenzivnih družbenih spremembah in tehnološkem razvoju je potrebno poskrbeti tudi za krepitev in razvoj osebnostnega razvoja otrok in mladostnikov v najširšem smislu. To vključuje socialno-čustveno učenje, medkulturni dialog, spodbujanje kritičnega učenja in podobne vsebine. V ospredje je postavljen učenec oz. dijak, ki naj bi v času vzgoje in izobraževanja imel priložnost za ohranjanje in razvoj radovednosti, ustvarjalnosti, samostojnosti, zdravega načina življenja, sodelovanja z drugimi, razvoj kritičnega mišljenja, etičnih in moralnih presoj ter odgovornosti, skrbi za sebe in druge.

Izpostavljene teme plenarnih predavanj – od medkulturnega sobivanja, sočutne šole in dela z nadarjenimi do odnosa, ki ga ima svetovalni delavec z razrednikom in skrbi za lastno dobrobit – dokazujejo, da je uspešno delovanje vrtčevske oz. šolske skupnosti odvisno od celostnega, pa vendar premišljenega pristopa k posamezniku, ki spodbuja učinkovito sodelovanje med šolo, družino in zunanjimi strokovnimi institucijami. Tako razvija podpora okolja, ki prispevajo k dobrobiti vseh članov skupnosti. V prispevkih strokovnjaki prikazujejo strategije, ki povezujejo strokovno znanje, empatijo, spodbujajo in krepijo sodelovanje čisto vseh udeležencev v vzgojno-izobraževalnem procesu. Takšen pristop ustvarja prostor, v katerem se vsak počuti sprejetega in ima priložnost za razvoj potencialov, učenje veščin in spretnosti, ki spodbujajo njegov čustveni, kognitivni in telesni razvoj. Seveda pa ob tem ne smemo pozabiti na lastno dobrobit (osebnostno in strokovno) – saj le strokovnjak, ki zna poskrbeti zase, lahko učinkovito spodbuja in podpira druge. Skupaj gradimo šolo prihodnosti: odprto, sočutno in prožno.

Želim si, da bi bil zbornik povabilo svetovalnim delavcem k nadaljnjemu profesionalnemu učenju, krepitvi vloge svetovalnega delavca v vzgojno-izobraževalnem procesu in sodelovanju v strokovnih skupnostih, ki prispevajo k dobrobiti vsakega posameznika v vzgojno-izobraževalnem prostoru.

Matejka Lovše

Vabljen plenarna predavanja

Čustveni kapitalizem, terapevtska kultura in sočutna občestva

Tema: Vzgoja za sočutje in empatijo

dr. Dušan Rutar, univ. dipl. psih.

CIRIUS Kamnik

dusan.rutar@guest.arnes.si

Povzetek prispevka

Sodobna znanost o sočutju v izobraževanju temelji na Gilbertovem evolucijsko-informiranem modelu treh sistemov čustvene regulacije: *sistema grožnje, sistema iskanja virov ter sistema pomirjanja in povezanosti* (Gilbert, 2024). Šolsko okolje, ki ga zaznamujejo tekmovalnost, pritisk ocenjevanja in socialno primerjanje, kronično aktivira sistem grožnje tako pri učencih kot pri strokovnih delavcih, medtem ko ostaja sistem pomirjanja nerazvit. Naloga sočutne šole je sistematično krepiti ta tretji sistem – ne kot dodatni program, temveč kot okolje, v katerem je ključna kakovost medsebojnih odnosov.

Prva randomizirana kontrolirana študija programa *Compassionate Mind Training za učence* (CMT-Pupils) je pokazala, da pettedenski program izboljšuje prosocialno vedenje, čustveno pismenost in razredno klimo ter deluje zaščitno proti poslabšanju duševnega zdravja (Maratos idr., 2024). Vzporedno je meta-analiza vseh študij psihoterapije, osredotočene na sočutje (CFT), potrdila značilne pozitivne učinke na depresijo, anksioznost, samokritičnost in sočutje do sebe (Petrocchi idr., 2024). Osemletna longitudinalna študija programa *Flourish* na 45 osnovnih šolah je pokazala, da je kurikulum, ki integrira čuječnost, sočutje in zavedanje telesa posebej učinkovit v šolah z visoko stopnjo revščine, kjer izboljša socialno reševanje problemov in zmanjša vedenjske težave (Tolan idr., 2024).

Za svetovalnega delavca je bistveno spoznanje, da sočutje ni le čustvena naravnost, temveč je večšina z merljivimi nevrobiološkimi učinki – vključno s spremembami v vagalni aktivnosti, imunskih markerjih in celo genski ekspresiji (Gilbert, 2024; Di Bello idr., 2020). Toda enako pomembno je razumeti ovire: *strah pred sočutjem, ki ga Gilbert (2024) identificira kot ključni klinični fenomen, je pogost tako pri učencih kot pri strokovnih delavcih in zahteva sistematično obravnavo*. Novejša londonska študija, ki je zajela 2000 učencev iz 81 šol, je pokazala, da je občutek pripadnosti – ne individualna rezilientnost – tisti dejavnik, ki najučinkoviteje ščiti duševno zdravje (Brown idr., 2025). Sočutna šola torej ni šola, ki uči sočutje. Je šola, ki je sočutna – v svojih strukturah, odnosih in načinu, kako se odziva na trpljenje.

Ključne besede: svetovalni delavec, sočutna šola, duševno zdravje, pripadnost

Viri in literatura:

Brown, C., Douthwaite, A., Donnelly, M., in Olaniyan, Y. D. (2025). Resilience Through Belonging: Schools' Role in Promoting the Mental Health and Well-Being of Children and Young People. *Behavioral Sciences*, 15(10), 1421. <https://doi.org/10.3390/bs15101421>

Di Bello, M., Carnevali, L., Petrocchi, N., Thayer, J. F., Gilbert, P., in Ottaviani, C. (2020). The compassionate vagus: A meta-analysis on the connection between compassion and heart rate

- variability. *Neuroscience & Biobehavioral Reviews*, 116, 21–30. <https://doi.org/10.1016/j.neubiorev.2020.06.016>
- Gilbert, P. (2024). An evolution and compassion informed biopsychosocial approach to the challenge of building an integrated science for psychotherapy. V: P. Steffen in D. Moss (ur.), *Integrating psychotherapy and psychophysiology: Theory, assessment, and practice* (str. 13–52). Oxford University Press.
- Gilbert, P. (2024). Threat, safety, safeness and social safeness 30 years on: Fundamental dimensions and distinctions for mental health and well-being. *British Journal of Clinical Psychology*, 63(4), 1–19. <https://doi.org/10.1111/bjc.12466>
- Tolan P. H, Harris A. R., Burchinal M., Jennings P. A. (2024). Promoting 21st Century Health and Wellness Skills in Elementary School Children: a Group Randomized Trial. *Prev Sci*. 2024 Aug;25(6):919-933. doi: 10.1007/s11121-024-01717-3.
- Maratos, F. A., in Harvey, C. (2024). New directions in compassion curricula and the science of the pedagogy. V K. Boyd, P. Gibbs in A. R. Formosa (ur.), *Developing pedagogies of compassion in higher education* (str. 115–134). Springer Nature. https://doi.org/10.1007/978-3-031-67543-0_7
- Maratos, F. A., Wood, W., Cahill, R., Tronco-Hernández, Y. A., Matos, M., in Gilbert, P. (2024). A mixed-methods study of compassionate mind training for pupils (CMT-Pupils) as a school-based wellbeing intervention. *Mindfulness*, 15(12), 459–478. <https://doi.org/10.1007/s12671-024-02303-y>
- Petrocchi, N., Ottaviani, C., Cheli, S., Matos, M., Baldi, B., Basran, J. K., in Gilbert, P. (2024). The impact of compassion-focused therapy on positive and negative mental health outcomes: Results of a series of meta-analyses. *Clinical Psychology: Science and Practice*, 31(2), 230–247. <https://doi.org/10.1037/cps0000193>

Učimo se strpnosti: od igrišča do razreda

Tema: Medkulturno sobivanje ter varno, spodbudno in vključujoče okolje

dr. Katica Pevec Semec

Zavod RS za šolstvo

Katica.pevecsemec@zrss.si

Povzetek prispevka

Namen prispevka je predstaviti vzgojo za strpnost kot sistematičen pedagoški proces, ki razvija kompetence za medkulturno sobivanje pri otrocih in mladostnikih. Vzgoja za strpnost je opredeljena kot načrtno razvijanje empatije, moralnega presojanja, sposobnosti dialoga ter odgovornega sodelovanja v kulturno in jezikovno raznolikih okoljih.

Teoretični okvir temelji na treh izhodiščih. Prvič, teorija socialnega učenja (Bandura, 1977) poudarja, da otroci vseh starosti oblikujejo socialne vzorce vedenja z opazovanjem in posnemanjem pomembnih odraslih; strokovni delavec – v vrtcu, osnovni ali srednji šoli – kot model pomembno vpliva na razvoj in kulturo učnega okolja. Drugič, sociokulturna teorija (Vygotsky, 1978) razume učenje kot proces, ki se oblikuje v socialni interakciji in dialogu; medosebna komunikacija je ključna za razvoj razumevanja drugačnosti. Tretjič, medkulturna pedagogika (Banks, 2006) poudarja vključevanje kulturne raznolikosti v kurikulum, kritično obravnavo stereotipov ter ustvarjanje vključujočega učnega okolja, kar je pomembno tako za najmlajše otroke, kot učence in mladostnike.

Analiza pedagoških praks kaže, da se strpnost in kompetence medkulturnega sobivanja razvijajo predvsem v učnih situacijah, ki vključujejo sodelovalno učenje, vodeni dialog o konfliktnih situacijah in refleksijo socialnih izkušenj. Ključna ugotovitev je, da dosledno modeliranje strpnega vedenja strokovnih delavcev in sistematično vključevanje medkulturnih vsebin prispeva k zmanjševanju stereotipov in krepi občutek pripadnosti v učnem okolju, ne glede na starost otrok oz. mladostnikov.

Vzgoja za strpnost in medkulturno sobivanje je kontinuiran proces, ki razvija socialne, moralne in medkulturne kompetence ter krepi vključujočo kulturo učnega okolja, pri čemer medkulturna pedagogika zagotavlja, da učni proces ni le dodatek h kurikulumu, temveč temelj za aktivno vključevanje vseh otrok, kar zahteva sistematično refleksijo in prilagajanje (Skubic Ermenc, 2003).

Ključne besede: vzgoja za strpnost, medkulturno sobivanje, socialno učenje, sociokulturna teorija, medkulturna pedagogika, vključujoča šola.

Viri in literatura:

Bandura, A. (1977). *Social learning theory*. Prentice Hall.

Banks, J. A. (2006). *Cultural diversity and education: Foundations, curriculum, and teaching* (5th ed.). Pearson.

Skubic Ermenc, K. (2003). Sodobna pedagogika in interkulturno izobraževanje. *Sodobna pedagogika*, 54(5–6), 153–162.

Revija *Šolsko svetovalno delo* izhaja že 30 let

Okrogla miza

mag. Marija Lesjak Reichenberg in mag. Tamara Malešević, Zavod RS za šolstvo

Okrogla miza: 30 let izhajanja revije *Šolsko svetovalno delo* – 30 let spodbud za profesionalni razvoj svetovalnih delavcev

V letu 2026 revija *Šolsko svetovalno delo* obeležuje 30-letnico izhajanja. Obletnica je priložnost za praznovanje in premislek o opravljenem delu, o ključnih mejnikih revije in temah, ki jih je sistematično odpirala in poglobljala.

Na okrogli mizi bomo izmenjevali razmišljanja o poteh profesionalnega razvoja in razvoja etike svetovalnega dela v kompleksnem družbenem času. Zanimalo nas bo, kakšno vlogo ima pri tem strokovna literatura.

Razvoj revije *Šolsko svetovalno delo* sta pomembno zaznamovali multidisciplinarnost skupnosti svetovalnih delavcev, ki delujejo od vrtca do srednje šole. 30 let prenosa znanja in izkušenj ter priložnosti za negovanje povezanosti v tej skupnosti napovedujejo tudi njen prihodnji razvoj, povezanost in pripadnost multidisciplinarni skupnosti pa sta ključna za krepitev identitete svetovalnih delavcev in kakovost svetovalnega dela nasploh.

Prenos znanja in izkušenj se odvija na mnogih stičiščih polj razvoja in raziskovanja, univerzitetnega študija in prakse.

V reviji smo nedavno oblikovali rubriko *Zgodbe iz svetovalne pisarne*, ki je namenjena kroženju znanja med strokovnjaki iz prakse in spodbuja analitični pristop in refleksijo lastne prakse.

Branje, pisanje in publiciranje bodo na okrogli mizi izpostavljeni kot ključni stebri profesionalnega razvoja na področju svetovalnega dela.

Sogovorniki na okrogli mizi bodo:

- mag. Tatjana Bezić, dolgoletna svetovalka za svetovalno delo na ZRSŠ in prav tako dolgoletna urednica revije ŠSD in prav tako članica uredniškega odbora,
- dr. Tatjana Ažman, dolgoletna svetovalna delavka na Gimnaziji Vič, sedaj predavateljica na ŠR, in članica UO revije,
- dr. Dušan Rutar, dolgoletni svetovalni delavec na CIRUS Kamnik, predavatelj in avtor,
- mag. Tamara Malešević, nekdanja svetovalna delavka na OŠ Šmarje pri Jelšah, svetovalka za svetovalno delo na ZRSŠ in sedanja odgovorna urednica revije,
- mag. Marija Lesjak Reichenberg, dolgoletna vodja založbe na ZRSŠ, vodja INDOK s knjižnico in bibliografinja in vodja ZRSŠ, moderatorka.

Ključne besede: revija *Šolsko svetovalno delo*, profesionalni razvoj, pisanje

Koncept prepoznavanja nadarjenih otrok, učencev in dijakov ter vzgojno-izobraževalno delo z njimi

Tema: Udejanjanje posodobljenega Koncepta prepoznavanja nadarjenih otrok, učencev in dijakov ter vzgojno-izobraževalnega dela z njimi

Melita Jakelj in Kristina Bratina

Zavod RS za šolstvo

melita.jakelj@zrss.si, kristina.bratina@zrss.si

Povzetek prispevka

V šolskem letu se je začelo postopno uvajanje posodobljenega *Koncepta prepoznavanja nadarjenih otrok, učencev in dijakov ter vzgojno-izobraževalnega dela z njimi*, ki celostno povezuje vrtce, osnovne in srednje šole ter uvaja sodobne strokovne pristope k prepoznavanju in razvijanju nadarjenosti.

Koncept prinaša prenovljen, tristopenjski model odkrivanja nadarjenih ter posodobljene kriterije za identifikacijo. Poseben poudarek namenja zgodnjemu prepoznavanju potencialov ter vključujočemu pristopu, ki posebej izpostavlja tudi nadarjene iz ranljivih skupin.

V ospredje postavlja kakovostno vzgojno-izobraževalno delo z nadarjenimi v okviru rednega pouka, z uporabo diferenciranih in individualiziranih pristopov, personaliziranim učenjem ter pomen sistematične podpore skozi obšolske in izvenšolske dejavnosti. Natančneje opredeljuje vlogo mentorjev nadarjenim ter pedagoških koordinatorjev, pri čemer izpostavlja tudi ključno vlogo svetovalnih delavcev kot povezovalcev, spodbujevalcev in soustvarjalcev spodbudnega okolja za razvoj potencialov nadarjenih.

Predstavitev bo osredotočena na strokovne izzive in priložnosti, ki jih prinaša implementacija koncepta v praksi. Poseben poudarek bo na vlogi svetovalnih delavcev pri prepoznavanju nadarjenosti, podpori učiteljem in staršem ter soustvarjanju sistemskih rešitev. Udeleženci bodo pridobili vpogled v ključne novosti koncepta ter praktične usmeritve za prepoznavanje nadarjenih in njihovo učinkovito podporo v vzgojno-izobraževalnem procesu.

Ključne besede: koncept, prepoznavanje nadarjenih, strokovna podpora, strokovni izzivi

Viri in literatura:

Koncept prepoznavanja nadarjenih otrok, učencev in dijakov ter vzgojno-izobraževalnega dela z njimi (2020). Zavod RS za šolstvo.

Bezić, T. idr. (2019). Strokovna izhodišča posodobitve Koncepta odkrivanja nadarjenih otrok, učencev in dijakov ter vzgojno-izobraževalnega dela z njimi. Zavod RS za šolstvo.

Programske smernice za delo razrednika v osnovni in srednji šoli

Tema: Sodelovanje svetovalnih delavcev z razredniki in vzgojitelji pri vodenju oddelkov

Franci Hočevar, univ. dipl. socialni pedagog

Zavod RS za šolstvo

franci.hocevar@zrss.si

Povzetek prispevka

Dne 19. 2. 2026 je Strokovni svet RS za splošno izobraževanje določil Programske smernice za delo razrednika v osnovni in srednji šoli (v nadaljevanju smernice). Pred njihovo določitvijo, so delo razrednika delno opredeljevale Programske smernice za delo oddelčnega učiteljskega zbora in oddelčne skupnosti v osnovnih in srednjih šolah ter dijaških domovih iz leta 2005. Smernice so dokument, ki nudijo celosten, enoten pregled področja dela razrednika. Delo razrednika je kompleksno in zahteva številne strokovne in osebnostne kompetence, ki mu omogočajo ali olajšujejo strokovno in kakovostno opravljanje svojega dela ter sodelovanja z vsemi deležniki vzgoje in izobraževanja, s katerimi je primoran sodelovati. Smernice postavljajo konceptualni delovni okvir ter strokovno podporo in usmeritev. S tem zagotavljajo standardizacijo in konsistentnost delovanja razrednikov. Predvsem pa je potrebno smernice razumeti kot podporo ravnateljem in razrednikom, kar je bilo osnovno vodilo pri njihovi pripravi. Smernice na podlagi predpisov in drugih dokumentov, ki opredeljujejo delo razrednika, z uporabo strokovnih spoznanj in prakse v slovenskem prostoru, delijo in smiselno pojasnjujejo sedem področij nalog. Znotraj tega opredeljujejo tudi sodelovanje s svetovalnim delavcem.

Ključne besede: smernice, razrednik, svetovalni delavec

Viri in literatura:

- Gregorčič Mrvar, P., Jeznik K., Kalin, J., Kristl, N., Kroflič, R., Skubic Ermenc, K., Šarić, M., in Šteh, B. (2025). *Analiza vlog in potreb razrednikov pri vodenju vzgojno-izobraževalnega dela v osnovni in srednji šoli: nacionalna evalvacijska študija: končno poročilo*. Filozofska Fakulteta univerze v Ljubljani.
- Kalin, J. (2004). Sodelovanje učitelja in razrednika s svetovalno službo. *Šolsko svetovalno delo*, 9, št. 3-4, str. 27–32.
- Kalin, J. (2019). Vloga pedagoga pri sodelovanju z razredniki in oddelčno skupnostjo. *Sodobna pedagogika*, 70 (136), št. 1, str. 70–86.
- Kalin, J., Gregorčič Mrvar, P. (2023). Vloga svetovalne službe pri razvijanju oddelčne in šolske skupnosti. *Sodobna pedagogika*, 74, št. 4, str. 56–74.
- Programske smernice za delo razrednika v osnovni in srednji šoli (2026). Zavod RS za šolstvo. [ProgramskeSmerniceZaDeloRazrednikaV-OSinSS-2026.pdf](#)
- Programske smernice svetovalnega dela v programih s področja vzgoje in izobraževanja*. (2024). Zavod Republike Slovenije za šolstvo. https://www.zrss.si/pdf/programske_smernice_svetovalnega_dela_2024.pdf

Preprečevanje samomorilnega vedenja mladostnikov: pregled aktivnosti in sodobnih raziskovalnih spoznanj

Doc. dr. Tina Podlogar, univ. dipl. psih.

Fakulteta za matematiko, naravoslovje in informacijske tehnologije Univerze na Primorskem, Oddelek za psihologijo, Inštitut Andrej Marušič Univerze na Primorskem Slovenski center za raziskovanje samomora

tina.podlogar@upr.si

Povzetek prispevka

Svetovalni delavci v vzgojno-izobraževalnih zavodih se pri svojem delu neizogibno srečujejo z raznovrstnimi stiskami otrok in mladostnikov. V okviru svojih strokovnih aktivnosti delujejo tako preventivno, kot tudi z nudenjem pomoči v primeru težav. Za občutljivo obdobje otroštva in mladostništva je značilna visoka stopnja zadržkov pred iskanjem pomoči, zato posamezniki s svojimi stiskami pogosto ostanejo sami. Neuspešno soočanje, razvojne značilnosti (npr. impulzivnost) in drugi dejavniki lahko pripeljejo do tolikšne poglobitve stiske, da se le-ta izrazi skozi samomorilno vedenje. Za šolo kot institucijo predstavlja soočanje s samomorilnim vedenjem učenca oz. dijaka izjemno stresno situacijo. Tako v primeru poskusa samomora kot tudi smrti zaradi samomora mladostnika je ključnega pomena premišljen odziv s strani vodstva in strokovnih delavcev šole, pri čemer je potrebno upoštevati vpliv na celotno šolsko in širšo skupnost. V šolskem okolju je smiselno izvajati preventivne aktivnosti za krepitev duševnega zdravja in preprečevanje samomora. Slednje vključujejo različne pristope kot je informiranje, interaktivne dejavnosti za opolnomočenje mladostnikov, presejanje z namenom identifikacije posameznikov s povečanim tveganjem, izobraževanje vratarjev sistema (npr. učiteljev in drugih zaposlenih) in druge aktivnosti (Zadravec Šedivy in Poštuvan, 2025). Uvedba več pristopov hkrati se izkazuje za najučinkovitejši način delovanja, saj se učinki intervencij ne le seštevajo med seboj, temveč delujejo sinergistično. Kljub učinkovitosti pri implementaciji tovrstnih intervencij pričakujemo soočanje s številnimi izzivi (npr. na nivoju sistema, organizacije, posameznikove motivacije in njegovih stališč). Prispevek skozi dejavnosti UP IAM Slovenskega centra za raziskovanje samomora opisuje praktične izkušnje in raziskovalna spoznanja. Osvetljuje vlogo svetovalnih delavcev ter drugih kadrov v vzgoji in izobraževanju pri naslavljanju tematike samomorilnega vedenja med mladimi. Podaja konkretne informacije in napotke (Erjavec idr., 2021; Poštuvan idr. 2020), spodbuja k uporabi virov za lastno opolnomočenje ter odpira prostor za razmislek o pomenu različnih dejavnikov, ki prispevajo k zmožnosti za nudenje pomoči, vključno s skrbjo zase.

Ključne besede: stiska, samomorilno vedenje, preventiva, postvencija

Viri in literatura:

Erjavec, A. idr. (2021). Ko se zgodi samomor učenca ali dijaka. Smernice za postvencijo v šoli. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, Program MIRA – Nacionalni program duševnega zdravja, 2021.

Poštuvan, V. (2020). Pogovor o samomoru. Praktični priročnik za pogovor o najtežjih življenjskih vprašanjih. Založba Univerze na Primorskem. <https://www.hippocampus.si/ISBN/978-961-7055-91-7/mobile/index.html>

Zadravec Šedivy, N. in Poštuvan, V. (2025). Samomorilno vedenje mladostnikov: razvoj in implementacija preventivno-intervencijskih programov. 2., dopolnjena elektronska izdaja. <https://www.hippocampus.si/ISBN/978-961-293-422-4.pdf>

Od preobremenjenosti k samoučinkovitosti: organizacijski vidiki dela svetovalnih delavcev

Tema: Strategije za povečanje samoučinkovitosti in obvladovanje stresa pri svetovalnem delu

dr. Eva Boštjančič, redna profesorica, univ. dipl. psihologinja

Oddelek za psihologijo, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani

Povzetek prispevka

Socialni in drugi svetovalni delavci v slovenskih vzgojno-izobraževalnih ustanovah se soočajo z naraščajočimi delovnimi obremenitvami, ki izhajajo iz vse kompleksnejših stisk otrok, mladostnikov in njihovih družin ter hkrati iz nejasno opredeljenih vlog, administrativnih zahtev in omejenih organizacijskih virov. Takšne razmere povečujejo tveganje za izčrpanost in izgorelost ter zmanjšujejo občutek nadzora nad delom.

Prispevek izpostavlja samoučinkovitost kot pomemben osebni in organizacijski vir za vzdržnejše opravljanje svetovalnega dela. Osredotoča se na organizacijske vidike, na katere lahko strokovni delavci vplivajo znotraj obstoječih sistemskih omejitev: učinkovito organizacijo časa, jasno določanje prioritet, razčlenjevanje nalog na manjše in dosegljive cilje, sprotno beleženje opravljenega dela ter realistično načrtovanje. Posebej je poudarjen pomen omejevanja števila nalog in oblikovanja jasnih kriterijev uspešnosti, kar prispeva k večji preglednosti dela, krepitvi občutka kompetentnosti in razvoju samoučinkovitosti.

Opisani pristopi predstavljajo pomemben zaščitni dejavnik v aktualnih razmerah v Sloveniji ter izhodišče za bolj trajnostno, kakovostno in strokovno utemeljeno svetovalno delo.

Ključne besede: samoučinkovitost, svetovalno delo, organizacija dela, izgorelost, psihologija

Viri in literatura:

Ferbežar Felgner, T. in Hudoklin, Z. (2024). *Svetovalni delavci na poti v izgorelost – delovne zahteve ter viri v povezavi s samoučinkovitostjo pri svetovanju*. V E. Boštjančič (Ur.), *Dobro počutje na delovnem mestu: psihološki pogledi, raziskave in priporočila* (str. 357–365). Založba Univerze v Ljubljani. <https://ebooks.uni-lj.si/ZalozbaUL/catalog/book/633>

Pripadnost strokovnim skupnostim in krepitev osebnostnih kompetenc svetovalnih delavcev

Matejka Lovše, univ. dipl. socialna pedagoginja

Zavod RS za šolstvo

matejka.lovse@zrss.si

Povzetek prispevka

V spreminjajoči družbi, ki za uveljavljanje potreb in uresničevanje ciljev, utegne prezreti potrebe posameznika, se je smiselno ustaviti in ponovno premisliti, kako spodbujati in ohraniti optimalni razvoj posameznika, njegovo vlogo v skupnosti in njegova močna področja. Ob tem naj se upošteva pripadnost posameznika različnim skupnostim, ki so lahko iz domačega ali delovnega okolja. Krepitev pripadnosti določeni skupnosti prispeva k ohranjanju duševnega zdravja in spodbuja osebnostni in strokovni razvoj. Po Maslowu je občutek pripadnosti ena od temeljnih človekovih potreb (Šterman idr., 2023), saj je v vsakem od nas želja po trajnih in dobrih odnosih. Samo taki prispevajo k oblikovanju stabilnega občutka psihološke varnosti ter predstavljajo ključen dejavnik v procesu osebnostnega razvoja, kot ga opredeljuje avtor. Ob tem krepijo tudi oblikovanje pozitivne samopodobe, krepijo samospoštovanje in ugled v socialnem okolju. V vrhu Maslowove hierarhije potreb se nahaja samoaktualizacija, ki je definirana kot notranja težnja posameznika po uresničevanju lastnih potencialov ter doseganju ciljev.

Svetovalni delavci v vzgojno-izobraževalnih zavodih pripadajo različnim strokovnim skupnostim. Izpostavili bi šolski tim za kakovost, šolski razvojni tim, tim, ki v šoli skrbi za varno in spodbudno učno okolje, aktiv svetovalnih delavcev, društva strok (psihologov, socialnih pedagogov...), Društvo šolskih svetovalnih delavcev Slovenije, spletna skupnost svetovalnih delavcev v VIZ in druga za strokovni razvoj pomembna stanovska društva.

Med kompetencami, ki so pomembne za spodbujanje medosebnih odnosov in jih svetovalni delavci sistematično razvijajo, bi izpostavili odnosno-komunikacijske kompetence. Le-te temeljijo na razumevanju in spoštovanju individualnosti, različnosti udeležencev ter zmožnosti ustrezne komunikacije, ki to odnosno kompetenco odražajo (Programske smernice, 2024).

Svetovalni delavci so majhna skupnost strokovnih delavcev zaposlenih v vzgoji in izobraževanju, zato je toliko bolj pomembno, da svojo strokovnost, etiko in integriteto udejanjajo skozi predano skrb za vključenost vseh udeležencev v vzgojno-izobraževalnem sistemu, a ob tem ne zanemarijo skrbi za lastno vključevanje v strokovne skupnosti, ki med drugim krepiti tudi osebnostno kompetenco.

Ključne besede: pripadnost, svetovalni delavec, skupnost, osebnostna rast

Viri in literatura:

Programske smernice svetovalnega dela v programih s področja vzgoje in izobraževanja. (2024). Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

https://www.zrss.si/pdf/programske_smernice_svetovalnega_dela_2024.pdf

Šterman Ivančič, K., Štremfel, U., Peras, I., & Japelj Pavešič, B. (2023). *Občutek pripadnosti šoli, dobrobit in učna uspešnost učencev in učenk: vpogledi mednarodnih raziskav znanja: [znanstvena monografija: = scientific monograph]* (Brezplačna elektronska izd., Let. 47). Pedagoški inštitut.

<https://www.pei.si/zaloznistvo/digitalna-knjiznica/disseratines/>

Prispevki strok za svetovalno delo v praksi

Torek, 7. 4. 2026

Od fokusnih skupin do longitudinalnega vprašalnika o medvrstniškem nasilju v slovenskih osnovnih šolah

Tema: Medkulturno sobivanje ter varno, spodbudno in vključujoče okolje

dr. Eva Bertok

Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti v Ljubljani

Eva.bertok@inst-krim.si

Povzetek prispevka

Na Inštitutu za kriminologijo pri Pravni fakulteti smo v okviru Ciljnega raziskovalnega programa razvijali longitudinalno orodje za merjenje medvrstniškega nasilja v slovenskih osnovnih šolah. Izhajali smo iz opredelitve medvrstniškega nasilja kot namernega škodljivega vedenja ob neravnotežju moči (Olweus, 2013) ter iz spoznanj, da se vloge žrtve, storilca in opazovalca skozi čas spreminjajo, zato jih je smiselno spremljati v več valovih (Zych idr., 2019).

Razvoj instrumenta je potekal iterativno. Izvedli smo fokusne skupine z učenci 6. in 9. razredov ter učitelji šestih osnovnih šol v dveh okoljih. Ugotovitve smo prevedli v vedenjsko specifične postavke, ki zajemajo različne oblike nasilja (fizično, verbalno, odnosno, psihično, materialno, spletno), so občutljive za prostor pojavljanja nasilja in časovno jasno opredeljene. S kognitivnimi intervjuji smo nato izboljšali razumljivost vprašalnika, besedišče in strukturo postavk, izvedli smo pilotno spletno anketiranje ter uvedli mehka opozorila ob izpuščenih odgovorih.

Metodološki izzivi, ki smo jih zaznali; razlikovanje med konfliktom in nasiljem, zagotavljanje razvojno primerne jezika ter zajemanje sodobnih spletnih praks (Smith idr., 2008). Ugotavljamo, da participativen in interaktiven razvojni postopek prispeva k večji veljavnosti in uporabnosti instrumenta. Tak pristop je pomemben tudi za svetovalno delo, saj omogoča natančnejše spremljanje razredne klime, zgodnejše prepoznavanje tveganj ter načrtovanje ciljno usmerjenih preventivnih in podpornih ukrepov v šolskem prostoru.

Ključne besede: medvrstniško nasilje, longitudinalno merjenje, razvoj instrumenta, svetovalno delo

Viri in literatura:

Smith, P. K., Mahdavi, J., Carvalho, M., Fisher, S., Russell, S. in Tippett, N. (2008). Cyberbullying: Its nature and impact in secondary school pupils. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*.

<https://doi.org/10.1111/j.1469-7610.2007.01846.x>

Olweus, D. (2013). School bullying: Development and some important challenges. *Annual Review of Clinical Psychology*, 9, 751–780. <https://doi.org/10.1146/annurev-clinpsy-050212-185516>

Zych, I., Ttofi, M. M., Llorent, V. J., Farrington, D. P., Ribeaud, D. in Eisner, M. P. (2019). A longitudinal study on stability and transitions among bullying roles. *Child Development*.

<https://doi.org/10.1111/cdev.13195>

Preprečevanje medvrstniškega nasilja v srednji šoli

Tema: Medkulturno sobivanje ter varno, spodbudno in vključujoče okolje

asist. Sandra Terplan, mag. psihologije

Srednja ekonomska šola in gimnazija Maribor

sandra.terplan@ses-mb.si

Povzetek prispevka

Medvrstniško nasilje v srednješolskem obdobju se po oblikah in motivih razlikuje od nasilja v zgodnejših razvojnih obdobjih. Kljub temu številni preventivni programi še vedno temeljijo na pristopih za mlajše učence, zaradi česar so pri mladostnikih pogosto manj učinkoviti. Učinkovita preventiva v srednji šoli mora zato upoštevati razvojne značilnosti mladostništva ter kompleksnejšo vrstniško dinamiko pri izbiri vsebin in načinu izvedbe (Yeager idr., 2018).

Prehod v srednjo šolo predstavlja pomembno priložnost za preventivno delovanje, saj se oddelki na novo formirajo in vzpostavljajo nove socialne norme. V tem obdobju so skupinske dinamike še razmeroma odprte za usmerjanje, kasnejše spreminjanje utrjenih vrstniških vzorcev pa je praviloma težje (Pečjak idr., 2021).

Na teh izhodiščih temelji razvojno utemeljen, delno kontekstualiziran preventivni program, ki se izvaja na Srednji ekonomski šoli in gimnaziji Maribor. Program obsega enajst srečanj z dijaki prvih letnikov. Osredotoča se na soustvarjanje vključujoče oddelčne klime, krepitev zaščitniške vloge opazovalcev ter zmanjševanje moralne nezavzetosti. Posebna pozornost je namenjena tudi spletnemu nasilju in prepoznavanju virov pomoči. Pri izvedbi je upoštevana potreba mladostnikov po avtonomiji, zato program spodbuja kritično mišljenje in aktivno sodelovanje dijakov (APA Zero Tolerance Task Force, 2008).

Program združuje standardizirana tematska srečanja in dve srečanja, prilagojeni potrebam posameznega oddelka. Učinkovitost se spremlja z večtočkovnim evalvacijskim načrtom (pred intervencijo, po zaključku in nekaj mesecev kasneje) ter s sprotimi evalvacijami posameznih srečanj.

Ključne besede: medvrstniško nasilje, srednja šola, preventivni program, mladostništvo

Viri in literatura:

American Psychological Association Zero Tolerance Task Force. (2008). Are zero tolerance policies effective in the schools? An evidentiary review and recommendations. *American Psychologist*, 63(9), 852–862. doi: 10.1037/0003-066X.63.9.852

Pečjak, S., Pirc, T. in Košir, K. (2021) *Medvrstniško nasilje v šoli*. Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta.

Yeager, D. S., Dahl, R. E. in Dweck, C. S. (2018). Why interventions to influence adolescent behavior often fail but could succeed. *Perspectives on Psychological Science*, 13(1), 101–122. doi: 10.1177/1745691617722620

Za krmilom svoje jeze – večmedijski priročnik za preventivno delo z mladimi in samostojno čustveno učenje

Tema: Spodbujanje socialno čustvenega učenja v VI zavodih

Ksenija Lekić, univ. dipl. nov., gestalt izkustvena psihoterapevtka (EAP, SDP)

ksenija.lekic@nijz.si

prim. Nuša Konec Juričič, dr. med., specialistka javnega zdravja

Nacionalni inštitut za javno zdravje

nusa.konec-juricic@nijz.si

Julija Pelc, univ. dipl. psih., spec. psih. svetovanja, gestalt psihoterapevtka (EAGT, EAP)

Zavod Heruka

julija.pelc@gmail.com

Povzetek prispevka

Namen: Doživljanje in izražanje jeze – kot neprijetnega, a neizogibnega čustva – ima v življenju odraščajočih posebno mesto, saj ob razumevanju in ustrezni podpori ustvarja priložnost za razvoj čustvenih veščin ter odgovornih in sočutnih odnosov. Priročnik *Za krmilom svoje jeze*, pripravljen na Nacionalnem inštitutu za javno zdravje v okviru programa *To sem jaz*, je plod interdisciplinarnega dela strokovnjakov s področij psihologije, psihoterapije, pedagogike, svetovalnega dela in javnega zdravja.

Metode: Priročnik je zasnovan kot hibrid med klasično knjigo in spletiščem *#Tosemjaz*. Vsebinsko temelji na kognitivno-vedenjski paradigmi. Bralca usmerja v zavedanje telesa in njegove povezanosti s čustvenim odzivanjem. Obravnava tudi druge poti predelave doživljanja jeze, kot so učinkovito sproščanje napetosti, pristopi čuječnosti ter glasbeno, likovno in gibalno izražanje. Sistematično vabi k raziskovanju »zemljevida jeze« in v razmislek o smiselnih spremembah v odzivanju – pri sebi in v odnosu z drugimi.

Rezultati: Priročnik o jezi, drugi v nastajajoči zbirki tematskih publikacij *Kaj lahko naredim, da mi bo lažje*, je od januarja 2026 javno dostopen v digitalni obliki. Obsega 100 strani ter vključuje zvočne in video posnetke izkustvenih vaj za samopomoč. Podprt je z likovno pripovedjo o treh mladostnikih in njihovem srečevanju z jezo. Bralcu pomaga jezo ozavestiti - jo razumeti, sprejeti ter iskreno in spoštljivo izražati. V šolski prostor se lahko umešča kot preventivno gradivo. Ne razgrinja hitrih rešitev. Mladostnikom, starim 15 let in več, nudi orodja za samostojno uporabo, pedagoškim strokovnjakom pa možnost za poglobljeno preventivno delo.

Zaključek: Proces čustvenega opismenjevanja in razvijanja odgovornega vedenja v odnosih zahteva čas, učenje, zorenje in podporo. Priročnik o jezi smiselno dopolnjuje preventivne delavnice programa *To sem jaz*, ki ga je OECD leta 2025 uvrstil med enajst primerov dobre prakse na področju duševnega zdravja v Evropi. Odgovarja na naraščajoče potrebe mladih po krepitvi osebne prožnosti in dobrega

počutja ter daje v šolsko preventivno prakso novo praktično orodje, koristno za soočanje z neprijetnimi čustvi.

Ključne besede: jeza, mladostniki, čustveno učenje, preventivno delo, samopomoč

Viri in literatura:

Batagelj, T. in Lekić, K. (2022). *Kaj lahko naredim, da mi bo lažje? Veščine za vsakdan in viri opore v stiski*. Nacionalni inštitut za javno zdravje.

Muršič, M., Babič, M., Lekić, K. in Pelc, J. (2026). *Za krmilom svoje jeze: kaj lahko naredim, da mi bo lažje: priročnik za mladostnice in mladostnike*. Nacionalni inštitut za javno zdravje.

Tacol, A., Lekić, K., Konec Juričič, N., Sedlar Kobe, N. in Rožkar, S. (2019). *Zorenje skozi To sem jaz: razvijanje socialnih in čustvenih veščin ter samopodobe: priročnik za preventivno delo z mladostniki*. Nacionalni inštitut za javno zdravje.

Od izbruha k dialogu: konflikt kot del učnega procesa

Tema: spodbujanja socialno-čustvenega učenja v vzgojno-izobraževalnih zavodih

Ina Dobrić, univ. dipl. soc. del., TA praktik/svetovalna delavka - terapevtka

Strokovni center Višnja Gora

ina.dobric@guest.arnes.si

Povzetek prispevka

V praksi opažam, da otroci v vrtcu in učenci v šoli pogosto nimajo prostora za varno izražanje jeze. Konflikt se zato ne razvija postopno, temveč preskoči v umik ali izbruh, kar učitelj oziroma vzgojitelj pogosto razume kot nespoštovanje, učenec pa kot nerazumljenost ali občutek nepravičnosti. Konflikta ne obravnavam kot motnjo pouka, temveč kot trenutek, ko učenec ne zmore nadaljevati dela, dokler ni slišan. Raziskave kažejo, da močna čustvena vznemirjenost neposredno vpliva na sodelovanje in učenje (Immordino-Yang in Damasio, 2007). Učenec v konfliktu ne rešuje naloge, temveč odnos, saj varuje občutek pripadnosti in vrednosti (Nelsen, 2014). Če konflikt rešuje z umikom ali napadom, se napetost povečuje, medtem ko usmerjeno soočanje in izražanje doživljanja zmanjšujeta agresivne odzive. Konflikt je v tem smislu regulacijski proces, saj občutek slišnosti omogoči ponovno vzpostavitev sodelovanja in učne pripravljenosti. To omogoča strukturiran dialog, pri katerem tehnika dveh stolov deluje kot oblika mediacije: učenec najprej izrazi svoj pogled, nato poskusi govoriti iz perspektive drugega in ponovno oblikuje odgovor. Ton pogovora se spremeni, delo se nadaljuje, učitelj preide iz vloge razsodnika v vodjo procesa.

Raziskave kažejo, da strukturiran odnosni pristop prispeva k varnejši razredni klimi (Jennings in Greenberg, 2009), praktične izkušnje pa potrjujejo manj stopnjevanja konfliktov, večjo pripravljenost za sodelovanje ter hitrejšo vračanje k učni dejavnosti. Konflikt tako postane del učenja in ne prekine pouka. Prispevek vključuje tudi kratko izkustveno delavnico z razmislekom o prenosu tehnike v razredno situacijo.

Ključne besede: konflikt, regulacija, socialno-čustveno učenje, razredna klima

Viri in literatura:

Immordino-Yang, M. H. in Damasio, A. (2007). We feel, therefore we learn. *Mind, Brain, and Education*, 1(1), 3–10.

Jennings, P. A. in Greenberg, M. T. (2009). The prosocial classroom. *Review of Educational Research*, 79(1), 491–525.

Nelsen, J. (2014). *Pozitivna disciplina*. Mladinska knjiga.

Izzivi problematike digitalnih odvisnosti in vpliva na zdravje otrok in mladostnikov

Tema: Medkulturno sobivanje ter varno, spodbudno in vključujoče okolje

dr. Mateja Markl, univ. dipl. psih., Ministrstvo za zdravje, Direktorat za javno zdravje,
mateja.markl@gov.si

Vesna Marinko, Ministrstvo za zdravje, generalna direktorica Direktorata za javno zdravje,
vesna.marinko@gov.si

Povzetek prispevka

Prispevek obravnava problematiko digitalnih odvisnosti in drugih tveganih vedenj med otroki in mladostniki v Sloveniji v okviru koncepta »eno zdravje«, ki poudarja neločljivo povezanost telesnega in duševnega zdravja. Podatki raziskav Z zdravjem povezana vedenja v šolskem obdobju HBSC (2022) in ESPAD (2019) kažejo trend povečevanja problematične rabe digitalnih naprav ter porast simptomov depresivnosti in anksioznosti ter telesnega zdravja in tudi spletnega nasilja (NIJZ, 2023; ESPAD Group, 2020). Tvegana vedenja se pojavljajo sočasno in so povezana s slabšo kakovostjo spanja, prehrano, telesno nedejavnostjo ter slabšimi kazalniki duševnega zdravja. Podatki kažejo, da kar 9 % mladostnikov poroča o problematični rabi digitalnih naprav. Prav tako približno četrtnina mladostnikov poroča, da igrajo video in druge spletne igre vsak dan. Pri tem jih 57 % temu namenja več kot 2 uri dnevno, 9 % pa jih poroča o prisotnosti znakov, ki lahko kažejo na zasvojenost. Več kot polovica 15-19 letnikov poroča tudi o izvajanju športnih stav.

Ministrstvo za zdravje je v zadnjem obdobju okrepilo tako preventivne programe kot aktivnosti zgodnje prepoznavne in obravnave težav povezanih z digitalnimi napravami. Ministrstvo za zdravje sistemsko krepi preventivo prek Strategije zdravstvene pismenosti, predloga izbirnega predmeta »Skrb za zdravje«, podpore programu »To sem jaz« ter razvoja centrov za duševno zdravje otrok in mladostnikov na primarni ravni. Izvedli smo širšo medijsko akcijo Izberi sebe, ne zaslona. Prav tako aktivno sodelujemo na medresorski in mednarodni ravni za vključitev poenotenih ukrepov in aktivnosti. Prispevek dodatno poudarja pomen medresorskega sodelovanja, vključevanja staršev, šol in nevladnih organizacij ter dolgoročne krepitve zaščitnih dejavnikov.

Ključne besede: duševno zdravje mladih, digitalne odvisnosti, zdravstvena pismenost, preventiva, eno zdravje

Viri in literatura:

ESPAD Group (2025), *ESPAD Report 2024: Results from the European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs*, EUDA Joint Publications, Publications Office of the European Union, Luxembourg.

Hellfeldt, K., Gill, P. E., in Johansson, B. (2020). Cyberbullying and psychological well-being in young adolescence: The potential protective mediation effects of social support from family, friends, and teachers. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17(1), 45–57.

Jeriček Klanšček, H. (ur.), Furman, L., Roškar, M., Drev, A., Pucelj, V., Koprivnikar, H., Zupanič, T., Korošec, A. (2023). *Z zdravjem povezana vedenja v šolskem obdobju med mladostniki v Sloveniji: Izsledki mednarodne raziskave HBSC, 2022*. NIJZ. <https://www.nijz.si>

Policy paper on strategies and regulatory options aimed at reducing risks and harms related to online gaming and online gambling (2024). Council of Europe, September 2024 Printed at the Council of Europe.

Med tehnologijo in odnosom: umetna inteligenca v svetovalnem delu

Tema: Sodelovanje svetovalnih delavcev z razredniki in vzgojitelji pri vodenju oddelkov

mag. Barbara Stožir Curk, univ. dipl. psihologinja

Osnovna šola Solkan

barbara.stozir.curk@sola-solkan.si

Tina Rezar, mag. prof. ped. in nem. ter mag. zak. in druž. štud.

Osnovna šola Griže

tina.rezar@os-grize.si

Povzetek prispevka

Prispevek obravnava uporabo umetne inteligence (UI) pri delu svetovalnega delavca v vzgojno-izobraževalnem sistemu ter osvetljuje njene prednosti in pasti z vidika razvojno-preventivnih dejavnosti in dejavnosti pomoči. Namen prispevka je teoretsko utemeljiti možnosti smiselne in etično odgovorne rabe UI pri podpori celostnemu razvoju in dobrobiti učencev ter strokovnemu delu svetovalne službe. Problematika izhaja iz vse večje prisotnosti digitalnih orodij in UI v izobraževanju, ki prinašajo nove priložnosti za načrtovanje preventivnih programov, pripravo strokovnih gradiv, analizo potreb ter refleksijo strokovne prakse, hkrati pa odpirajo dileme glede strokovne presoje, zaupnosti in odnosa (Mlekuž in Žagar, 2025).

Teoretična izhodišča temeljijo na Programskih smernicah svetovalnega dela, ki poudarjajo prepletenost razvojno-preventivnih dejavnosti in dejavnosti pomoči ter strokovno avtonomijo svetovalnega delavca (Programske smernice, 2024), in na etičnih vidikih uporabe UI v izobraževanju, kot so algoritmična pristranskost, varstvo osebnih podatkov in odgovorna raba tehnologije (Pičman Štefančič, 2023). Ugotavljamo, da lahko UI pomembno podpira strokovno delo, npr. pri strukturiranju vsebin, diferenciaciji pristopov, vendar ne more nadomestiti strokovne presoje, empatije in vzpostavljanja zaupnega odnosa, ki predstavljajo temelj svetovalnega dela.

Ključna ugotovitev prispevka je, da je učinkovita raba UI v svetovalni praksi pogojena z razvitimi digitalnimi kompetencami, kritično presojo orodij ter jasnimi etičnimi smernicami. Prispevek poudarja potrebo po sistematičnem strokovnem izobraževanju svetovalnih delavcev in oblikovanju strokovnih priporočil za varno, etično in strokovno utemeljeno uporabo UI v vzgoji in izobraževanju.

Ključne besede: umetna inteligenca, svetovalno delo, etika, digitalne kompetence, dobrobit učencev

Viri in literatura:

Mlekuž, A., Žagar, I. Ž. (ur.). (2025). *Raziskovanje v vzgoji in izobraževanju: Umetna inteligenca v vzgoji in izobraževanju*. Pedagoški inštitut. <https://www.pei.si/ISBN/978-961-270-373-8.pdf>

Pičman Štefančič, P. (2023). *Etika umetne inteligence v sistemu izobraževanja*. *Vodenje v vzgoji in izobraževanju*, 21(2), 32–57. <https://doi.org/10.59132/vviz/2023/55/32-57>

Programske smernice svetovalnega dela v programih s področja vzgoje in izobraževanja. (2024).

Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

https://www.zrss.si/pdf/programske_smernice_svetovalnega_dela_2024.pdf

Zhang, W.-Z., Lian, R. (2025). Counselor type (human/AI) and consultation intention: A moderated mediation model of trust and psychological counseling scenarios. *BMC Psychology*, 13(1), Article 408.

<https://doi.org/10.1186/s40359-025-02741-w>

Od kaosa do reda: digitalna orodja za organizacijo časa in podatkov v svetovalni službi

Tema: Strategije za povečanje samoučinkovitosti in obvladovanje stresa pri svetovalnem delu

Tjaša Brus Pičman, univ. dipl. psihologinja

Osnovna šola Bistrica

tjasa.brus@os-bistrica.si

Povzetek prispevka

Sodobna družba je naravnana k temu, da naj bi ves čas počeli nekaj »koristnega«, zato je učinkovitost oz. produktivnost v očeh družbe zelo zaželen lastnost (NIJZ, b. d. b). Načini strukturiranja delovnega časa so zelo pomembni tudi za preprečevanje poklicne izgorelosti (Kovač in Javornik Krečič, 2014).

Doseganja učinkovitosti se je zato dobro lotiti premišljeno in postopoma - najprej postavimo cilje in prioritete, nato pa [organiziramo svoj čas](#) (NIJZ, b. d. b).

Namen tega prispevka je ponuditi učinkovite načine, ki nam pomagajo organizirati dokumente in načrtovati dogodke ter prihraniti čas. Predstavila bom tri programe, ki so prosto dostopni oziroma dostopni z licenco v skoraj vsaki šoli. Ogleдали si bomo seznam opravil ter načine, kako izdelovati te sezname z upoštevanjem postavljanja prioritet in različnih kategorij. Sledila bo predstavitev elektronskega koledarja, ki nam omogoča postavljanje opomnikov in ponavljajočih se vnosov, ki nam olajšajo časovno načrtovanje. Okviren časovni načrt dneva nam namreč lahko daje občutek pomirjenosti, saj točno vemo, kdaj se bomo česa lotevali, zato je manj verjetno, da bomo kaj pozabili (NIJZ, b. d. a). Zaključili bomo z urejevalnikom besedil, ki je lahko zelo uporabno orodje pri hranjenju in organiziranju dokumentacije obravnavanih učencev v svetovalni službi – predstavila bom, kako napraviti dokumente v urejevalniku besedil, kako jih s pomočjo slogov urediti, da lahko po njih krmarimo in hitro dostopamo do iskanih podatkov, kar nam prihrani mnogo časa. Kot navaja NIJZ (b. d. a), je časovna organizacija dnevni obveznosti način skrbi zase, saj je naš čas dragocen.

Ključne besede: časovna organizacija, postavljanje prioritet, seznam opravil.

Viri in literatura:

Kovač, J. in Javornik Krečič, M. (2014). Poklicna izgorelost pri šolskih svetovalnih delavcih v osnovni šoli. *Revija za elementarno izobraževanje*, 7(3), 89-104.

NIJZ. (b. d. a). *Organizacija časa za večjo učinkovitost*. <https://www.zadusevnozdravje.si/pomagam-sebi/nasveti-za-boljse-pocutje/organizacija-casa-za-vecjo-ucinkovitost/>

NIJZ. (b. d. b). *Postavljanje ciljev in prioritet za večjo učinkovitost*. <https://www.zadusevnozdravje.si/pomagam-sebi/nasveti-za-boljse-pocutje/postavljanje-ciljev-in-prioritet-za-vecjo-ucinkovitost/>

Pedagoško/psihološko ocenjevanje: skrito orodje šolskega svetovalnega tima?

Tema: Strategije za povečanje samoučinkovitosti in obvladovanje stresa pri svetovalnem delu

Dušica Boben, prof. mat in univ. dipl. psihologinja

Center za psihodiagnostična sredstva, d. o. o., Ljubljana

dusica.boben@center-pds.si

Povzetek prispevka

Avtorica v prispevku na podlagi izkušenj s Centra za psihodiagnostična sredstva, kjer sodeluje pri razvoju testov in usposabljanju zanje, kritično razmišlja o uporabi pedagoških/psiholoških testov šolskih svetovalnih delavcev.

Glede na poslovne podatke Centra za psihodiagnostična sredstva uporabljajo psihologi, ki delajo v vrtcih, osnovnih in srednjih šolah, teste le v primerih, ko to od njih zahteva letni delovni načrt. Na primer, na večini šol psihologi izvajajo identifikacijo nadarjenih učencev in pri tem uporabljajo teste inteligentnosti in ustvarjalnega mišljenja. Pred več desetletji so testirali na osnovnih šolah z baterijo testov za pomoč pri poklicni orientaciji, zdaj – čeprav je baterija digitalizirana – to delajo le na nekaterih šolah. Opažamo tudi, da se vse več drugih strokovnjakov zanima za izvajanje in uporabo psihometričnih orodij. Zakaj pa ne? Ocenjevanje s kakovostnimi, standardiziranimi in normiranimi orodji je pomemben prispevek pri odgovarjanju na njihova strokovna vprašanja. Pomembno pa je, da imajo o testu/ocenjevanju dovolj znanja, tudi o pasteh in omejitvah. Zato je za kakovostno uporabo prav tako pomembno znanje o psihometriji in etiki (npr. International Test Commission, 2001). Ker pa različni strokovnjaki poznajo vsak svoje področje, je timsko delo, dopolnjevanje drug drugega in razmišljanje, kaj je dobro za učenca, nujno.

Avtorica bo na koncu prispevka predstavila, kaj vse bi lahko svetovalni delavci pri svojem delu uporabljali glede na njihovo usposobljenost ter starost otrok/mladostnikov (tj. ali delajo v vrtcu, osnovni ali srednji šoli).

Ključne besede: pedagoško/psihološko ocenjevanje, test, uporaba testov

Viri in literatura:

International Test Commission (2001). International Guidelines for Test Use, *International Journal of Testing*. 1(2), 93–114.

Izvrstna preventivna dejavnost svetovalne službe v vrtcu: socialne igre

Tema: Spodbujanje socialno čustvenega učenja v VI zavodih

Jasna Bohneč, univ. dipl. socialna pedagoginja

Vrtec Hoče

jasna.bohneč@guest.arnes.si

Povzetek prispevka

Preventivno delo je znotraj svetovalnega dela v vrtcu eno izmed ključnih področij, ki mu svetovalni delavci bodisi zaradi preobremenitve z drugimi področji bodisi zaradi pomanjkanja idej namenjajo premalo pozornosti. V članku želim predstaviti spoznanja in ugotovitve dolgoletnega preventivnega dela svetovalne službe v vrtcu Hoče. Preventivno dejavnost, ki se je izkazala za izvrstno dejavnost in sem jo poimenovala Socialne igre, izvajam že več kot deset let v skupinah predšolskih otrok. To je oblika svetovalnega dela: skrbno načrtovan, časovno omejen proces, v katerega je vključena manjša skupina otrok. Skupina osmih otrok se sreča na osmih zaporednih srečanjih, ki trajajo od 45 minut do 1 ure. Namen dejavnosti je intenzivno razvijanje socialnih veščin otrok, vspodbujanje njihovih potencialov, seznanjanje s svetovalno službo in morebitno odpravljanje neželenih oblik vedenja. Dejavnost temelji na igri, ustvarjanju in pogovoru ter omogoča svetovalnemu delavcu, da spozna vse predšolske otroke. Dejavnost hkrati odpira vrata sodelovanju s starši, ki so po sklopu osmih srečanj povabljeni na razgovor o sodelovanju njihovega otroka. Izkušnje dolgoletnega vodenja preventivne dejavnosti so nadvse pozitivne in menim, da je dejavnost izvrsten primer svetovalnim delavcem za obogatitev njihovih preventivnih dejavnosti v vrtcu.

Ključne besede: preventivna dejavnost, socialne veščine, predšolski otroci, svetovalna služba, socialne igre

Viri in literatura:

Arko, E. (2020). *Trening za razvoj socialnih veščin pri predšolskem otroku z motnjo pozornosti in hiperaktivnostjo*. Magistrsko delo. Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta.

Dolenšek, J. (2015). *Pogledi strokovnih delavcev v vrtcu na nadarjenost in nadarjene otroke*. Diplomsko delo. Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta.

Stritih, B. (2013). *Posvetovanje Podpora psihologa učiteljem in vzgojiteljem pri delu z nadarjenimi*, Zbornik s posveta 25.1.2013. Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta.

Kurikulum za vrtce. (2025). Ministrstvo za šolstvo in šport in Zavod RS za šolstvo

Meško, M. (2008). *Vpliv okolja na razvoj nadarjenega otroka*. Zbornik prispevkov. MiB d.o.o.

Programske smernice svetovalnega dela v programih s področja vzgoje in izobraževanja. (2024). Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

https://www.zrss.si/pdf/programske_smernice_svetovalnega_dela_2024.pdf

Retuznik Bozovičar, A. in Krajnc, M. (2010). *Pedagogika in pedagoški pristopi v predšolskem obdobju*. ModART.

Svetina, J. (1990), *Slovenska šola za novo tisočletje: Kam in kako s slovensko šolo*. Didakta.

Vintar Spreitzer, M., Baš D., Radšel, A. (2021). *Smernice za uporabo zaslonov pri otrocih in mladostnikih*. https://www.zdravniskazbornica.si/docs/default-source/novice-dokumenti/uporaba-zaslonov-smernice-za-splet-strani-zaporedno-kon%C4%8Dna.pdf?sfvrsn=dfb83436_2

Odnos svetovalnega delavca in ravnatelja kot pomemben razvojni, kakovostni in preventivni podstat v predšolski vzgoji in izobraževanju

Tema: Strategije za povečanje samoučinkovitosti in obvladovanje stresa pri svetovalnem delu

Andreja Črešnik, univ. dipl. pedagoginja

Vrtec Škratek Svit Vodice

andreja.cresnik@vrtec-vodice.si

Povzetek prispevka

Svetovalni delavec v vrtcu ima pomembno vlogo pri kakovosti vzgoje in izobraževanja v predšolskem obdobju otrok. Kako je svetovalni delavec pri svojem delu avtonomen in se lahko profesionalno, fleksibilno in dinamično orientira znotraj svojih smernic dela pa je odvisno tudi od razumevanja njegove vloge s strani ravnatelja. Ali je ravnatelj tisti, ki omogoča, da svetovalni delavec prepozna svoje trenutno in potrebno delo v zavodu, na katerega se lahko odziva avtonomno? V kolikšni meri je profesionalni razvoj in osebna rast odvisna od ravnatelja vrtca? Kako sem se profesionalno razvijala in rastla kot svetovalna delavka ob spodbudni ravnateljici? Kako vidim pomen in vlogo svetovalnega delavca v vrtcu kot ravnateljica vrtca ter na kakšen način sodelujem s svojo svetovalno delavko. Vse to bom v svojem prispevku predvsem skozi praktično znanje in izkušnje predstavila svetovalnim delavcem vrtcev.

Ključne besede: predšolska vzgoja, ravnateljica, svetovalna delavka, rast, duševno zdravje

Viri in literatura:

Programske smernice svetovalnega dela v programih s področja vzgoje in izobraževanja. (2024).
Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

https://www.zrss.si/pdf/programske_smernice_svetovalnega_dela_2024.pdf

Kranjc, T. idr., Varno in spodbudno učno okolje. Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje.

Bajt, M. idr. (2015). Duševno zdravje na delovnem mestu. Nacionalni inštitut za javno zdravje.

Socialno in čustveno učenje v vrtcu z vidika prečnih zmožnosti in spretnosti Kurikuluma za vrtce ter Erasmus+ KA2 projekta: predstavitev projektnih gradiv za delo v praksi

mag. Janja Šetor

vrtec.tezno-svetovalna@guest.arnes.si

Polona Vollmeier

vrtec.tezno-pomocnica@guest.arnes.si

Vrtec Tezno Maribor

Povzetek prispevka

Strokovni delavci v vrtcu s kreiranjem varnega, vključujočega in spodbudnega učnega okolja poleg družine pomembno podpirajo razvoj otrokovih čustvenih in socialnih kompetenc. Otrok se preko spontane in načrtovane igre ter skupnih dejavnosti v vsakodnevnih interakcijah z vrstniki in odraslimi uči prepoznavanja in izražanja čustev, razvija empatijo, občutek pripadnosti skupini, sodeluje v skupini ter se uči reševati konflikte. Postopoma razvija samouravnavanje in druge čustvene ter socialne sposobnosti, kar je zajeto tudi v ciljnih predšolske vzgoje ter v prečnih zmožnostih in spretnostih Kurikuluma za vrtce (2025).

Za učinkovito vključevanje vsebin in gradiv za spodbujanje socialnega in čustvenega učenja v načrtovane in spontane dejavnosti je ključna opolnomočenost strokovnih delavcev na področju lastnih socialno-čustvenih kompetenc, kar pojasnjuje naraščajočo potrebo po dodatnem strokovnem izobraževanju. Poleg tega številni strokovni delavci v vrtcih pogrešajo prosto dostopne in brezplačne preverjene programe in gradiva, ki bi jih lahko sistematično vključili v kurikulum.

Kot odziv na potrebe v praksi zadnja tri leta osem organizacij iz štirih držav sodeluje v mednarodnem Erasmus+ KA2 projektu z naslovom Eduskills+SEL Spodbujanje socialnega in čustvenega učenja v vrtcu. Glavni cilj projekta je razviti smernice za izobraževanje strokovnih delavcev in dejavnosti z gradivi za predšolske otroke, ki prispevajo k učnim izidom na treh ključnih področjih: osebno, socialno in področju učenja učenja, temelječih na okviru LifeComp (2022). Člani partnerskih institucij so okvir prilagodili za delo s predšolskimi otroki.

V delavnici bodo predstavljene smernice in izbrani materiali, udeleženci pa bodo na podlagi izkustvene dejavnosti soustvarjali eno od gradiv ter izmenjevali mnenja in izkušnje.

Ključne besede: socialno in čustveno učenje, predšolska vzgoja, prečne zmožnosti in spretnosti, LifeComp, Erasmus+ KA2

Viri in literatura:

Kurikulum za vrtce. (2025). Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje; Zavod Republike Slovenije za šolstvo. <https://www.gov.si/assets/ministrstva/MVI/Dokumenti/Sektor-za-predsolsko-vzgojo/Dokumenti-smernice/KURIKULUM-ZA-VRTCE-2025.pdf>

Sala, A., Punie, Y., Garkov, V. in Cabrera, M. (2022). *LifeComp: Evropski okvir za osebno in socialno ključno kompetenco ter kompetenco učenja učenja.* Zavod RS za šolstvo.

<https://www.zrss.si/pdf/lifecomp.pdf>

Ko sodelovanje postane zgodba

Tema: Sodelovanje svetovalnih delavcev z razredniki in vzgojitelji pri vodenju oddelkov
Spodbujanje socialno čustvenega učenja v VI zavodih

Simona Živec, univ. dipl. socialna pedagoginja

Vrtec Slovenske Konjice

simona.zivec@guest.arnes.si

Povzetek prispevka

V prispevku predstavljam razvojno preventivno nalogo *Ekran na stran*, ki sem jo kot koordinatorica vodila v našem vrtcu. Ideja je nastala ob opazovanju razmer v širši družbi in zaznavanju porasta uporabe in njihovih vplivov v predšolskem obdobju. Kar že nekaj časa ugotavljajo strokovnjaki, smo začeli zaznavati tudi v našem vrtcu - porast uporabe zaslonov in njihov vpliv na razvoj otrok (*Vintar Spreitzer, M. in drugi, 2021*).

Razvojno preventivne dejavnosti, ki so usmerjene v sodelovanje med starši in vrtcem, predstavljajo pomemben del skupnega prizadevanja za kakovostno skrb za dobrobit otrok. Sodelovanje naj bo usmerjeno v otrokovo dobrobit, deluje povezovalno, dejavnosti pa naj bodo kot skupna zavezanost za zdravo in varno rast ter razvoj otrok (*Kurikulum za vrtce, 2025*).

V prvem letu smo pripravili dejavnosti, ki otrokom in staršem ponujajo razvojno primerne alternative preživljanju časa pred zasloni. Na vseh enotah vrtca smo pripravili informativne koticke s plakati o varni rabi zaslonov ter vključili didaktične igre, ki so jih izdelale strokovne delavke vrtca. Družine so si igre lahko izposodile za domov, izposojevalnica pa je pokazala, da starši potrebujejo konkretne, izvedljive in dostopne ideje za kakovostno skupno preživljanje časa. Tretje leto je prineslo nastanek poučne zgodbe z naslovom *Kako sta Tim in Nik premagala dolgčas*. Izdana knjiga na inovativen način združuje ključna sporočila naše naloge. V letošnjem letu pa smo izvajali delavnice za starše, kjer je ob sproščenem, a strokovno vodenem pogovoru potekala razprava o vsebinah, povezanih s poučno zgodbo in varno rabo zaslonov.

Z nalogo *Ekran na stran* smo skupaj s sodelovanjem med vrtcem in družinami spisali lepo zgodbo v skupni skrbi za dobrobit otrok. Z raziskovanjem potreb, smiselno načrtovanim delom in ustvarjalnostjo smo obogatili življenja družin ter prispevali k večji ozaveščenosti o varni rabi zaslonov.

Ključne besede: zasloni, razvojno preventivna naloga, sodelovanje

Viri in literatura:

Vintar Spreitzer, M. in drugi (2021). Smernice za uporabo zaslonov pri otrocih in mladostnikih. Sekcija za primarno pediatrijo Združenja za pediatrijo Slovenskega zdravniškega društva. Kurikulum za vrtce (2025). Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje; Zavod Republike Slovenije za šolstvo. <https://www.gov.si/assets/ministrstva/MVI/Dokumenti/Sektor-za-predsolsko-vzgojo/Dokumenti-smernice/KURIKULUM-ZA-VRTCE-2025.pdf>

Primeri uporabe igralno-terapevtskih pristopov v šolskem svetovalnem delu

Tema: Spodbujanja socialno-čustvenega učenja v vzgojno-izobraževalnih zavodih

mag. Ines Piljić, univ. dipl. psih.

Osnovna šola Antona Žnideršiča Ilirska Bistrica

ines.piljic@o-azilb.si

Povzetek prispevka

Namen prispevka je na konkretnih primerih prikazati koristi uporabe nedirektivnih pristopov 'na otroka usmerjene igralne terapije' ter 'igralne terapije s peskovnikom' pri svetovalnem delu. Igralna terapija je strokovno vodena pomoč otroku, kjer je igra uporabljena kot osrednje sredstvo pomoči. Igra je otrokov naravni način, preko katerega rešuje probleme, predeluje situacije, ki so se mu zgodile, izraža svoja čustva, misli in doživljanja ter osmišlja svoj svet (Axline, 1947). V raziskavah so se kot glavne skupine terapevtskih moči izkazale: da igra olajšuje komunikacijo, pripomore k čustvenemu dobremu počutju, jača socialne odnose in omogoča razvoj osebnih moči in veščin (Shaefer in Drewes, 2014).

V prispevku bo prikazana uporaba pristopa 'na otroka usmerjene igralne terapije' (*ang. Child-centered play therapy*), v katerem svetovalni delavec v celoti sledi pobudam otroka, ubeseduje otrokove aktivnosti, doživljanja in čustva, ki jih opazi. Predstavljene bodo svetovalčeve veščine empatičnega poslušanja, postavljanja mej, strukturiranja in domišljajske igre. Prikazani bodo tudi primeri uporabe igralne terapije s peskovnikom (*ang. Sandtray*), kjer svetovalni delavec uporablja 'tehniko grajenja sveta' (*ang. The World tehniqe*) po Lowenfeld (2004). Pri tem pristopu otrok s pomočjo figuric v peskovniku gradi svetove in skozi igro ustvarja prizore, ki odražajo njegovo doživljanje. Opažene koristi uporabe obeh pristopov pri svetovalnem delu so predvsem vzpostavitev in vzdrževanje pristnega odnosa, omogočanje nebesednega in simbolnega komuniciranja, posledično tudi boljše razumevanje otrokovega doživljanja, sprostitve napetosti, krepitev otrokovega spoprijemanja z zanj zahtevnimi situacijami in krepitev otrokove samoregulacije.

Ključne besede: na otroka usmerjena igralna terapija, igra s peskovnikom, empatično poslušanje

Viri in literatura:

Axline, V. M. (1947). *Play therapy; the inner dynamics of childhood*. Houghton Mifflin.

Lowenfeld, M. (2004). *Understanding Children's sandplay: Lowenfeld's World Tehnique*. Liverpool University Press.

Shaefer, C. E. in Drewes, A. A. (2014). *The therapeutic powers of play: 20 core agents of change* (2nd ed.). Wiley.

Med sodelovanjem in zaznano grožnjo: vloga svetovalnega delavca pri delu z razredniki

Tema: sodelovanje svetovalnih delavcev z razredniki in vzgojitelji pri vodenju oddelkov

Petra Brkić Omahen, univ. dipl. socialna pedagoginja

Šolski center Ljubljana, Srednja šola za strojništvo, kemijo in varovanje

petra.omahen@sclj.si

Povzetek prispevka

Prispevek obravnava izzive sodelovanja med svetovalnimi delavci in razredniki v vzgojno-izobraževalnih zavodih ter se osredotoča na vprašanje strokovne legitimnosti, zaupanja in jasne opredelitve vlog. Izhodišče prispevka je praksa svetovalnega dela v srednji šoli, kjer se je ob poskusih širšega razvojnega delovanja svetovalne službe pokazala nevarnost, da je svetovalni delavec zaznan kot nadzornik ali podaljšek vodstva, kar otežuje sodelovanje z razredniki.

Namen prispevka je pokazati, kako lahko svetovalni delavec z jasno opredeljenimi mejami, odnosnim pristopom in strokovno prepričljivostjo gradi sodelovalni odnos z razredniki ter jih podpira pri vodenju oddelkov, ne da bi prevzemal njihove naloge. Teoretska izhodišča temeljijo na uveljavljenem posvetovalnem modelu šolske svetovalne službe (Resman, 1999; Gregorič Mrvar idr., 2020).

Prispevek predstavi konkretne oblike sodelovanja, kot so skupni uvodni in evalvacijski sestanki z razredniki ter posredna strokovna podpora pri delu z razredom. Ključna ugotovitev je, da je za učinkovito in trajnostno sodelovanje pomembno, da svetovalni delavec deluje kot kompetenten in zaupanja vreden sodelavec, hkrati pa se zaveda omejitev svoje razvojne vloge (Šteh, Kalin, Mažgon, 2021). Pretirano širjenje vloge lahko namreč vodi v odpor in ogrozi osnovno svetovalno funkcijo (Bečaj, 1999).

Ključne besede: svetovalni delavec, razrednik, sodelovanje, nehierarhičnost

Viri in literatura:

Bečaj, J. (1999). Organizacijska struktura šole, vodenje in položaj šolske svetovalne službe. V M. Resman (ur.). *Svetovalno delo v vrtcih, osnovnih in srednjih šolah* (157-174). Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

Šteh, B., Kalin, J., Mažgon, J. (2021). Partnership Between Teachers and School Counsellors for Quality Learning and Work in the Community. *International Journal of Cognitive Research in Science, Engineering and Education (IJCRSEE)*, 9(2), 147-159.

https://www.researchgate.net/publication/354252136_Partnership_Between_Teachers_and_School_Counsellors_for_Quality_Learning_and_Work_in_the_Community (pridobljeno, 12. 2. 2026)

Gregorič Mrvar, P., Jeznik, K., Kalin, J., Kroflič, R., Mažgon, J., Šarić, M., Šteh, B. (2020). Šolska svetovalna služba: stanje in perspektive. Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Vzajemnost pri sodelovanju svetovalne službe z razredniki

Tema: Sodelovanje svetovalnih delavcev z razredniki in vzgojitelji pri vodenju oddelkov

mag. Aljoša Dornik, univ. dipl. psiholog

Osnovna šola Vencija Perka

aljosa.dornik1@guest.arnes.si

Povzetek prispevka

Šola je država v malem, s svojimi unikatnimi pravili šolskega reda, z vzgojnimi dejavnostmi in navsezadnje z osebnim pečatom, pod katerim lahko tolmačimo osebnostne lastnosti, prepričanja, vrednote, ki jih tvorimo vsi zaposleni. Učitelji, razredniki, vzgojitelji in svetovalni delavci moramo poznati, obvladovati različne svetovalne spretnosti (Kottler in Kottler, 2001), nuditi podporo učencem in jim podati kakovostne povratne informacije (Rupnik Vec, 2020). V svojem prispevku bom prikazal načine sodelovanja, izzive in dileme, v katerih se znajdemo, skoraj na vsakodnevni ravni našega življenja. Na naši šoli že vrsto let udeležujemo prakso kakovostnega sodelovanja z vsemi učitelji. Sodelovanje je vzajemno in se odvija skozi celotno šolsko leto. Individualna posvetovanja, oddelčni učiteljski zbori, predlogi za diagnostično ocenjevanje učenca, hospitacije, pomoč pri ustvarjanju individualiziranih vzgojnih načrtov, individualiziranih delovnih načrtov pomoči je nekaj oblik vzajemne kooperativnosti svetovalnih delavcev z učitelji. Razrednikom pomagamo diagnosticirati socialne odnose med učenci. Načrtujemo, organiziramo in nudimo pomoč pri izvajanju razvojnih in preventivnih dejavnosti in dejavnosti pomoči z učenci posameznega oddelka. Med drugim te dejavnosti spodbujajo razvijanje socialnih in čustvenih kompetenc učencev. Sodelovanje svetovalnih delavcev z razredniki poleg naštetih oblik zajema tudi vlogo svetovalnega delavca kot sorazrednika, v kateri smo vsi svetovalni delavci. V vlogi sorazrednika aktivno pomagamo razredniku pri opravljanju raznih oddelčnih dejavnosti, ključna pa je izkušnja, ki nam omogoča vživljanje v "kožo" razrednika. Vsekakor se pri svojem delu srečujemo z dilemami, kot so npr. kakšne informacije delimo z razredniki, v kolikšni meri ter v katerih okoliščinah. In seveda izzivi: na kakšen način pomagati razredniku, ki ima povsem drugačen pogled na lastno učinkovitost, prepričanja o učencih, vzgojnem delovanju, ipd., kot ga imamo mi. Na naše delo pomembno vpliva tudi odnosni vidik, ki je med svetovalnimi delavci in razredniki, učitelji različno stkan in močen. Spraševali smo se, kakšen je njegov vpliv na vsebinsko – strokovni del našega delovanja.

Ključne besede: vzajemnost, sodelovanje, razrednik, svetovalni delavec, večopravilnost

Viri in literatura:

Kottler, J. A. in Kottler, E. (2001). *Svetovalne spretnosti za vzgojitelje in učitelje*. Inštitut za psihologijo osebnosti.

Rupnik Vec, T. (2020). Strategije vplivanja učitelja na motivacijo učencev, od kulture prisile, nagrajevanja in kaznovanja v smeti kulture podeljevanja moči, avtonomije in odgovornosti. V: S. Slokan, Bećir Kečanović, V. Logaj, V. (ur.), *Uporabna etika vključujočega, varnega in spodbudnega učnega okolja* (str. 134-151). Zavod RS za šolstvo.

Učenje kot doživetje – igrivo učenje socialnih in čustvenih veščin pri mladostnikih

Tema: Spodbujanje socialno čustvenega učenja v VI zavodih

mag. Tajana Brajović Palamar, univ. dipl. psihologinja

Osnovna šola Tabor Logatec

tajanab@os-tabor.si

Povzetek prispevka

Zaradi družbenih sprememb, večanja zahtevnosti družbe in zapletenosti družbenih razmerij, digitalizacije in socialnih omrežij so se v zadnjih letih v mladostništvu pojavile nove ali razširile »stare« razvojne naloge - npr. kompetence rabe digitalne tehnologije, ekonomsko osamosvajanje (Zupančič, 2020). Dobro razvite socialne in čustvene veščine so mladostnikom v pomoč pri obvladovanju razvojnih nalog. Šola je okolje, kjer se vzporedno z akademskim učenjem odvijata socialno in čustveno učenje. Z osredotočanjem na njihove razvojne izzive smo mladostnike želeli pritegniti k načrtovanim dejavnostim za krepitev socialnih in čustvenih veščin. Glede na pozitivne učinke (večja vključenost učencev, boljše razumevanje in zapomnitev snovi) igrivega učenja – učenja, pri katerem do učnega cilja vo di izkušnja igranja (npr. igra vlog, humor, nagrajevanje, ...) (Johnston, Wildy in Shand, 2023; Whitton, 2018), smo na šoli pripravili in izvedli dan dejavnosti, ki je naslavljal teme mladostništva z vključevanjem igrivega učenja. Učenci so pri dejavnostih ob podpori učiteljev krepili veščine empatije, sodelovanja z drugimi za doseganje cilja, izražanja svojih mnenj in idej, sprejemanja idej in mnenj sošolcev, prevzemanja vlog znotraj skupine in predstavitve svojih skupnih izdelkov. Odziv učencev na izvedene dejavnosti je bil pozitiven. Izkazali so se z ustvarjalnostjo in tvornim sodelovanjem. Prispevek predstavlja primer, kako lahko šolska svetovalna služba sodeluje pri krepitvi socialnih in čustvenih veščin mladostnikov.

Ključne besede: mladostništvo, igrivo učenje, socialne veščine, čustvene veščine

Viri in literatura:

Johnston, O., Wildy, H. in Shand, J. (2023). Teenagers learn through play too: communicating high expectations through a playful learning approach. *The Australian Educational Researcher*, 50, 921-940.

Whitton, N. (2018). Playful learning: tools, techniques, and tactics. *Research in Learning Technology*, 26, Dostopno na: <https://doi.org/10.25304/rlt.v26.2035> (25. 2. 2026).

Zupančič, M. (2020). Opredelitev razvojnega obdobja in razvojne naloge v mladostništvu ter na prehodu v odraslost. V: L. Marjanovič Umek in M. Zupančič (ur.). *Razvojna psihologija*, 3. zvezek (str.644-665). Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Učiteljeva pričakovanja in občutek pripadnosti dijakov: vloga svetovalne službe pri oblikovanju vključujoče šole

Tema: Medkulturno sobivanje ter varno, spodbudno in vključujoče okolje

Aleksandra Topolnik Slatinek, univ. dipl. prof. pedagogike in filozofije

Dijaški dom Drava Maribor

aleksandra.topolnik-slatinek@dddrava.si

Povzetek prispevka

V prispevku obravnavam, kako učiteljeva pričakovanja vplivajo na občutek pripadnosti dijakov ter na to, ali šola deluje kot varno, spodbudno in vključujoče okolje. Izhajam iz večletnega spremljanja učnega uspeha dijakov na Srednji šoli za oblikovanje Maribor, kjer se izvajajo triletni poklicni in štiriletni strokovni programi. Pri programu frizer se je v zadnjih letih zaradi omejitve vpisa vpisovalo veliko dijakov z zelo dobrim ali odličnim uspehom iz osnovne šole, vendar ob koncu šolskega leta niso dosegali pričakovano višjega uspeha; v oddelku odličnjakov se je pojavilo tudi več popravnih izpitov. Hkrati so bili dijaki štiriletnih programov, ki so se vpisovali s slabšim predznanjem, ob zaključku pogosteje uspešni. Pojav interpretiram skozi Pigmalionov efekt, ki pojasnjuje, da lahko pričakovanja učiteljev preko kakovosti interakcij (spodbude, povratne informacije, zahtevnost nalog) postanejo samouresničujoča se napoved (Rosenthal in Jacobson, 1968). V prispevku pokažem, da neenaka pričakovanja znotraj iste institucije lahko pomenijo obliko prikritih izključitev: dijaki so formalno vključeni, psihološko pa doživljajo manjšo kompetentnost in pripadnost, kar vpliva na motivacijo in dosežke (Jussim in Harber, 2005). Predstavim sistemske pristope svetovalne službe: spremljanje pripadnosti (ankete), podatkovne analize razkoraka med vpisnim in zaključnim uspehom, reflektivne pogovore z učitelji ter krepitev akademske identitete poklicnih dijakov, kot del profesionalne refleksije pedagoškega dela (Marentič Požarnik, 2000).

Ključne besede: psihološka varnost, občutek pripadnosti, pričakovanja učiteljev, Pigmalionov efekt, svetovalna služba

Viri in literatura:

Jussim, L., in Harber, K. D. (2005). Teacher expectations and self-fulfilling prophecies: Knowns and unknowns, resolved and unresolved controversies. *Personality and Social Psychology Review*, 9(2), 131–155.

Marentič Požarnik, B. (2000). *Psihologija učenja in pouka*. DZS.

Rosenthal, R., in Jacobson, L. (1968). *Pygmalion in the classroom: Teacher expectation and pupils' intellectual development*. Holt, Rinehart in Winston.

Spodbujanje socialno čustvenih kompetenc pri dijakih s pomočjo psihoterapevtskih tehnik: primeri dobre prakse

Tema: Spodbujanje socialno čustvenega učenja v VI zavodih

Katarina Goričan Rugani, univ. dipl. psihologinja

Biotehniški izobraževalni center Ljubljana

katarina.gorican-rugani@bic-lj.si

Povzetek prispevka

V prispevku bom predstavila tehnike, ki sem jih spoznala v okviru izobraževanja systemske psihoterapije in so se izkazale za uporabne tudi pri delu z dijaki v svetovalni službi. Vse tehnike dijaka vabijo v raziskovanje samega sebe, mu ponudijo različne perspektive na življenjske izzive in možnosti iskanja rešitev na izviren način.

Tehnike uvrščamo med narativne pristope, ki že v imenu opuščajo jezik terapije ter nakazujejo vzajemnostni, sodelovalni pristop, ki upošteva sogovornikovo perspektivo. Gre za pristop reavtorizacije, kjer je cilj sodelovanja sogovornikov, da se posameznik premakne iz utesnjujočih monologov v osvobajajoče dialoge v varnem prostoru, kjer lahko raziskuje.

Z eksternalizacijo problema, osebno ločimo od problema, od koder ga lahko opazuje, raziskuje in opisuje z distance. V različicah vaj želimo doseči nov pogled na problem, ki v tem primeru ni le sovražnik, ampak tudi zaveznik posameznika. Vaja, ki jo bom prav tako demonstrirala se imenuje *Drevo življenja*. Osebi, ki drevo življenja oblikuje, vaja omogoči, da se spozna z lastnim zgodovinskim ozadjem, vsakodnevnimi aktivnostmi, pomembnimi osebami, vrednotami, sanjami za prihodnost... V okviru ideje (ponovnega) pisanja zgodbe, bom kot zadnjo predstavila tehniko pisanja zgodb: življenjske zgodbe, ljubezenske zgodbe in pa tehniko reavtorizacije. Vsem je skupen cilj odmika od preteklosti, z namenom razvoja celostnega pogleda na življenjske izkušnje. Vsako izmed tehnik bom podkrepila s primeri iz prakse.

Ključne besede: narativni pristopi, samozavedanje, sprememba perspektive

Viri in literatura:

Combs, G., in Freedman, J. (2012). Narrative, poststructuralism, and social justice: Current practices in narrative therapy. *The Counseling Psychologist*, 40(7), 1033-1060.

Denborough, D. (2008). *Collective narrative practice* (str. 72-98). Adelaide: Dulwich Centre Publications.

Ray, W. A., in Sutton, J. P. (2007). Befriending Your Problems. V Burns, G. W. (ur.), *Healing with Stories: Your Casebook Collection for Using Therapeutic Metaphors*, (str. 178-189). John Wiley in Sons, Inc.

Šugman Bohinc, L. (2020). Risanje zemljevidov narativne terapevtske prakse. Izročki in zapiski z izobraževalnega seminarja.

White, M., in Epston, D. (2004). Externalizing the problem. V Malone, C., Forbat, L., Robb, M. in Seden, J. (ur.), *Relating experience: stories from health and social care*, (str. 88-94). Routledge.

Pes pomočnik kot podpora odnosni kompetenci v šolskem svetovalnem delu

Tema: Spodbujanje socialno-čustvenega učenja v VI zavodih

Elis Valenčak, magistrica profesorica inkluzivne pedagogike

Srednja trgovska in aranžerska šola Ljubljana

elis.valencak@stas-ljubljana.si

Povzetek prispevka

Kakovosten odnos predstavlja temelj učinkovitega šolskega svetovalnega dela in pomembno izhodišče za spodbujanje socialno-čustvenega učenja dijakov. V prispevku je v ospredju odnosna kompetenca svetovalnega delavca ter njeno soustvarjanje z vključevanjem psa pomočnika.

Namen prispevka je predstaviti, kako lahko pes pomočnik prispeva k hitrejši vzpostavitvi varnega, zaupanja vrednega in spodbudnega odnosa med svetovalnim delavcem in dijaki ter s tem podpira razvoj socialno-čustvenih kompetenc, kot so empatija, čustvena regulacija, občutek varnosti in sprejetosti. Prispevek izhaja iz teoretičnih izhodišč šolskega svetovalnega dela ter sodobnih spoznanj o uporabi terapevtskih živali kot podpornega elementa v svetovalnih procesih.

V osrednjem delu je predstavljen primer dobre prakse vključevanja psa pomočnika v delo z oddelčno skupnostjo, kjer so bile zaznane težave na področju medosebnih odnosov, komunikacije in razredne klime. Razredničarka 1. letnika je zaradi zaostrenih odnosov, zmerjanja med dijaki ter oblikovanja izključujočih skupin zaprosila za pomoč svetovalno službo. V okviru pomoči je bila izvedena delavnica treninga socialnih veščin na temo spoznavanja, sprejemanja drugačnosti in medsebojne komunikacije, pri kateri je sodelovala pasja pomočnica Lisa. Dijaki so ob začetku delavnice sedli v krog, pri čemer je bilo pasje ležišče postavljeno v središče, kar je pomagalo usmeriti pozornost in postopno umiriti skupino. Lisina življenjska zgodba o drugačnosti je služila kot izhodišče za pogovor o napačnih interpretacijah vedenja, empatiji in sprejemanju razlik. Analiza izvedene delavnice kaže, da je prisotnost psa pomembno prispevala k umiritvi skupine, večji vključenosti dijakov, spodbujanju empatije ter hitrejši vzpostavitvi zaupanja. Dijaki so se v takšnem okolju lažje odprli za refleksijo lastnega vedenja in odnosov, izboljšala pa se je tudi njihova pripravljenost za nadaljnje sodelovanje s svetovalno službo.

Ugotovitve prispevka potrjujejo, da pes pomočnik ne nadomešča odnosne kompetence svetovalnega delavca, temveč jo smiselno podpira in bogati. Ob upoštevanju etičnih načel in dobrobiti vseh vpletenih predstavlja vključevanje psa pomočnika inovativno in učinkovito prakso za spodbujanje socialno-čustvenega učenja v šolskem prostoru.

Ključne besede: odnosna kompetenca, pes pomočnik, šolsko svetovalno delo, socialno-čustveno učenje, varno in spodbudno učno okolje

Viri in literatura:

Malešević, T. (2018). Pomen dobrih socialnih odnosov med učitelji in učenci in učiteljeve odnosne kompetence. *Vzgoja in izobraževanje*, 49(3-4), 17–24. <https://doi.org/10.59132/viz/2018/3-4/17-24>

Trampuš, M. (2014). Tačke v šoli – terapevtski pes, učiteljev pomočnik in šolarjev sopotnik. Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

Programske smernice svetovalnega dela v programih s področja vzgoje in izobraževanja. (2024).
Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
https://www.zrss.si/pdf/programske_smernice_svetovalnega_dela_2024.pdf

Čuječnost v izobraževanju – Čuječnost v odnosu z otroki in mladostniki s posebnimi potrebami

Tema: Vzgoja za sočutje

Mateja Petric, univ. dipl. pedagoginja, učiteljica

Svetovalni center za otroke, mladostnike in starše Novo mesto

Mateja.Petric2@guest.arnes.si

Povzetek prispevka:

»Razumevanje otroka s posebnimi potrebami ni le stvar razuma, ampak tudi srca in socialne odgovornosti«. Razmišljanje Anice Mikuš Kos ostaja vodilo pri opravljanju našega poslanstva v Svetovalnem centru za otroke, mladostnike in starše. Čuječ pristop do otroka s kakršnokoli obliko posebnih potreb (na področju učenja, socialnih stikov, čustvovanja, vedenja, v družinskem okolju...) in čuten odnos z njim je prvi korak na poti k uspehu, medsebojnemu zaupanju in osnova za razvoj otrokovega občutka varnosti. Le otrok, ki se počuti varno, sprejeto in ljubljeno v svojem okolju (doma ali v šoli) bo v svojem celostnem funkcioniranju uspešen in zadovoljen. Hkrati pa bo uspel razviti, negovati in ohraniti svojo pozitivno samopodobo in samospoštovanje. Ničesar ne moremo narediti namesto otroka, lahko pa veliko naredimo skupaj z njim. Tako, da mu pomagamo, svetujemo, ga opremimo s strategijami učenja in samopomoči. Potem pa ostajamo z njim in ob njem, tako da spremljamo, varujemo in usmerjamo njegov napredek in razvoj. Otroci s posebnimi potrebami so unikatni otroci, ki še nekoliko bolj potrebujejo razumevajoč in topel pristop in odnos z njim pomembnimi osebami, kot to potrebuje širša populacija otrok. Opremiti jih je potrebno s socialnimi veščinami, veščinami samoregulacije in samoobvladovanja, prepoznavanjem in ozaveščanjem lastnih čustvenih stanj, strategijami reševanja življenjskih dogodkov in obvladovanja učnih situacij. Pri obvladovanju vseh omenjenih veščin in spretnosti je čuječnost temeljnega pomena, saj jim pomaga pri iskanju stika s seboj in drugimi. Ozaveščanje doživljanja v danem trenutku otroku pomaga pri njegovem celostnem funkcioniranju: razmišljanju, čustvovanju in vedenju. »Ljubezen in sočutje sta nuja, ne razkošje. Brez njiju človeštvo ne more preživeti.« (Dalai Lama)

Ključne besede: čuječnost, odnos, komunikacija, varnost, sprejemanje, pomoč, svetovanje

Viri in literatura:

Juul, J. (2017). *Empatija: pot do sebe in drugega*. Didakta d.o.o.

Poštvuan, V. (2015). *Moč strokovnjakom skozi čuječnost*. Založba Univerze na Primorskem.

Škobalj, E. (2017). *Čuječnost in vzgoja*. Ekološko-kulturno društvo za boljši svet

Sreda, 8. 4. 2026

Nova vloga Inšpektorata RS za šolstvo pri zagotavljanju kakovosti v vzgoji in izobraževanju

mag. Ana Dovžan Troha, inšpektorica višja svetnica
Inšpektorat Republike Slovenije za šolstvo
gp.irssol@gov.si

Povzetek prispevka

Inšpektorat RS za šolstvo je bil kot zunanji evalvacijski organ, vključen v sistem ugotavljanja kakovosti v vzgoji in izobraževanju že od svojega nastanka. Po predhodnem Zakonu o šolski inšpekciji (ZSoll) je bila njegova naloga opravljanje neposrednega nadzora nad izvajanjem zakonov, drugih predpisov in aktov, ki urejajo organizacijo ter opravljanje dejavnosti vzgoje in izobraževanja. S svojimi vsakoletnimi poročili je sistemu sporočal predvsem, na katerih področjih so se pojavljale nezakonitosti, kar je lahko vplivalo na spremembe zakonodaje. V letu 2025 so stopile v veljavo spremembe in dopolnitve Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (ZOFVI). Dopolnjen ZOFVI posebej določa, da šolska inšpekcija ugotavlja in zagotavlja kakovost delovanja vrtcev in šol s sistemskim preverjanjem ter spremljanjem skladnosti izvajanja dejavnosti vzgoje in izobraževanja z zakonodajo, s čimer je v ospredje delovanja šolske inšpekcije poleg ugotavljanja nepravilnosti pri izvajanju zakonodaje in zagotavljanja njihove odprave stopila naloga šolske inšpekcije, da kvalitativno vrednoti izvajanje zakonodaje. V letu 2025 je bil sprejet tudi nov Zakon o šolski inšpekciji (ZSoll-1), ki poleg že uveljavljenega postopka inšpekcijskega nadzora določa nov postopek sistemskega pregleda. Sistemski pregledi se bodo začeli izvajati v letu 2027. V slovenskem prostoru bodo te spremembe zakonodaje omogočile celostno spremljanje in zagotavljanje kakovosti vzgoje in izobraževanja tudi preko ugotavljanja vzrokov za nastanek kršitev predpisov pri zavezancih, preko vrednotenja primerov dobre prakse in inovacij pri izvajanju zakonodaje in preko opolnomočenja zavezancev (v tem okviru tudi šolske svetovalne službe) za samoevalvacijo in izboljšave na področju zakonitosti dela.

Ključne besede: kakovost, Zakon o šolski inšpekciji, sistemski pregled

Viri in literatura:

Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Uradni list RS, št. 16/07, s spremembami in dopolnitvami)
Zakon o šolski inšpekciji (Uradni list RS, št. 57/25)

Sodelovanje svetovalne službe in razrednika – izzivi in priložnosti

Tema: Sodelovanje svetovalnih delavcev z razredniki in vzgojitelji pri vodenju oddelkov

doc. dr. Petra Gregorčič Mrvar

Petra.GregorcicMrvar@ff.uni-lj.si

doc. dr. Marjeta Šarič

Marjeta.Saric@ff.uni-lj.si

Oddelek za pedagogiko in andragogiko, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani

Povzetek prispevka

V uvodnem delu delavnice bomo predstavili izbrane ugotovitve nacionalne evalvacijske študije z naslovom *Analiza vlog in potreb razrednikov pri vodenju vzgojno-izobraževalnega dela v osnovni in srednji šoli*. Študija je potekala v obdobju dveh let (od oktobra 2023 do novembra 2025) in je bila usmerjena v proučevanje vlog, odgovornosti ter strokovnih potreb razrednikov kot ključnih nosilcev pedagoškega vodenja oddelčne skupnosti (Gregorčič Mrvar idr., 2025). V predstavitvi se bomo posebej osredotočili na pričakovanja in dinamiko sodelovanja med razredniki ter šolskimi svetovalnimi delavci.

Glavne ugotovitve študije kažejo, da je sodelovanje med razredniki in svetovalno službo v slovenskih šolah na splošno dobro vzpostavljeno. Pogosto je usmerjeno v individualno in kurativno delo z učenci, medtem ko so preventivni, razvojni in sistematično načrtovani vidiki sodelovanja manj poudarjeni. V obeh šolskih okoljih (osnovna in srednja šola) je jasno izraženo načelo postopnosti in hierarhičnosti pri opravljanju vzgojno-izobraževalnih nalog ter reševanju morebitnih težav: primarna odgovornost za obravnavo nalog in različnih situacij je na učitelju, sledita razrednik kot koordinator oddelčnega dogajanja ter svetovalna služba kot strokovna podpora, po potrebi pa se v proces vključuje tudi vodstvo šole. Razrednik je torej prepoznan kot osrednji nosilec ukrepov in koordinator sodelovanja, ki povezuje učence, starše, učiteljski zbor in svetovalno službo. Svetovalni delavci in delavke sodelujejo kot strokovni sogovorniki v zahtevnejših in kompleksnejših vzgojno-izobraževalnih situacijah. Podatki kažejo visoko stopnjo uresničevanja pričakovanj pri individualni podpori učencem, šibkejša točka sodelovanja pa ostajata sistematično načrtovanje sodelovanja na začetku šolskega leta ter skupinsko delo z oddelki. Svetovalni delavci pogosteje kot razredniki ocenjujejo, da je tega manj, kot bi si želeli. To kaže na razliko v razumevanju sodelovanja: razredniki so pogosto zadovoljni z operativno podporo pri reševanju konkretnih vzgojno-izobraževalnih izzivov, medtem ko svetovalni delavci sodelovanje razumejo širše – kot partnersko, preventivno in razvojno naravnano delovanje. Raziskava prav tako izpostavlja, da je zahtevnejših situacijah in vzgojnih postopkih pomembna fleksibilnost ob hkratni jasnosti vlog. Protokoli so potrebni, zlasti v formalnih postopkih, vendar ne smejo omejevati strokovne presoje. Pomembna razvojna potreba je tudi več sistematične strokovne podpore razrednikom, saj se ti pogosto znajdejo v zahtevnih čustvenih in komunikacijskih situacijah, za katere niso vedno dovolj usposobljeni.

Na podlagi navedenih ugotovitev bomo v nadaljevanju delavnice analizirali primer iz osnovnošolske prakse, ki odpira vprašanja razmejitev vlog, strokovne odgovornosti in medsebojnega sodelovanja pri

obravnavi kompleksne vzgojne problematike v oddelku. Analiza primera bo usmerjena v refleksijo strokovnih ravnanj, razjasnjevanje odgovornosti posameznih akterjev ter v krepitev zavedanja pomena: a) strokovne in medsebojne podpore med strokovnimi delavci v šoli ter b) vzpostavljanja kakovostnih, refleksivnih medosebnih odnosov, ki so temelj strokovnega in etičnega soočanja z vzgojno-izobraževalnimi izzivi v šolskem prostoru.

Ključne besede: svetovalna služba, razrednik, sodelovanje v šoli, medsebojna strokovna podpora

Viri in literatura:

Gregorčič Mrvar, P., Jeznik, K., Kalin, J., Kristl, N., Kroflič, R., Ermenc, K. S., Šarić, M. in Šteh, B. (2025). *Analiza vlog in potreb razrednikov pri vodenju vzgojno-izobraževalnega dela v osnovni in srednji šoli: nacionalna evalvacijska študija: končno poročilo*. Ljubljana: Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, Oddelek za pedagogiko in andragogiko, Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje:
https://www.gov.si/assets/ministrstva/MVI/SRI/SKE/Razredniki_NEC_Koncno_porocilo_dec_25.pdf

Partnersko soustvarjanje razrednih pravil: vloga razredničarke, šolske svetovalne službe in učencev

Tema: Sodelovanje svetovalnih delavcev z razredniki in vzgojitelji pri vodenju oddelkov

Andreja Jurkovič, univ. dipl. pedagoginja in prof. zgodovine

Osnovna šola Sladki vrh

andreja.jurkovic@guest.arnes.si

Povzetek prispevka

Prispevek opisuje sodelovanje šolske svetovalne delavke pri oblikovanju razrednih pravil kot preventivno-svetovalne dejavnosti za krepitev varnega učnega okolja, socialno-čustvenih kompetenc in odgovornosti učencev. Šolska svetovalna služba deluje v skladu z novimi smernicami (2024) na področju varnega, spodbudnega in vključujočega okolja na ravni oddelka tudi, tako da sooblikuje razredna pravila, nudi podporo razrednikom pri vodenju razredne skupnosti, reševanju konfliktov in oblikovanju pozitivnega vzdušja. Predstavitev zajema sodelovanje z razredničarkami v 2., 5. in 6. razredu (v 6. razredu šolska svetovalna delavka kot sorazredničarka) pri sistematičnem uvajanju, spremljanju in evalvaciji razrednih pravil v sodelovanju z učenci in starši. Vključujoča šola je varovalni dejavnik proti socialni izključenosti. Aktivna vloga učencev pri učenju spodbuja samoregulacijo, samozavest, odgovornost, komunikacijske spretnosti in sposobnost poslušanja drugih. Partnerstvo s starši omogoča spodbujanje celostnega razvoja učenca (Grah et al., 2017). V prispevku je predstavljen potek procesa, ki poteka v dogovoru z razredničarko: (1) vodeni pogovori o počutju in podobi razreda z učenci, (2) skupno oblikovanje starostno prilagojenih pravil (risanje, zapisovanje ...), (3) določitev posledic kršitev pravil, (4) igre vlog za vsako pravilo, (5) vizualizacija (plakat, »mavrična lestev«...) in dogovor o spremljanju, (6) predstavitev pravil staršem in zbiranje povratnih informacij od njih. Z razredničarkami ugotavljamo, da sodelovalni pristop pri oblikovanju razrednih pravil krepí občutek osebne in skupne odgovornosti pri učencih, saj pravila izhajajo iz skupnega dogovora in njihove aktivne vključenosti. Načrtno vključevanje staršev v proces spremljanja pravil (tematske govorilne ure) je prav tako pomembno. Starši se ob jasni predstavitvi razrednih pravil in načinov spremljanja počutijo bolj vključene, informirane in soudeležene pri vzgojnem procesu.

Ključne besede: preventivno svetovalno delo, socialno - čustveno učenje, sodelovanje šolske svetovalne delavke z razrednikom

Viri in literatura:

Grah, J., Rogič Ožek, S. in Žarkovič Adlešič, B. (2017). *Vključujoča šola*. Zavod RS za šolstvo.

Zavod RS za šolstvo. (2024). *Programske smernice svetovalnega dela*.

Programske smernice svetovalnega dela v programih s področja vzgoje in izobraževanja. (2024).

Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

https://www.zrss.si/pdf/programske_smernice_svetovalnega_dela_2024.pdf

Samoevalvacija učiteljevega dela na podlagi anketiranja in podpore svetovalnega delavca

Tema: Sodelovanje svetovalnih delavcev z razredniki in vzgojitelji pri vodenju oddelkov

Pia Kovač, mag. psih.

Biotehniški izobraževalni Center Ljubljana, Gimnazija in veterinarska šola

pia.kovac@bic-lj.si

Povzetek prispevka

Za kakovostno življenje v oddelčni skupnosti je potrebno sistematično prizadevanje vseh deležnikov, ki sledijo skupnim ciljem, kot so komunikacija, sodelovanje, dobri odnosi, prevzemanje odgovornosti (Gregorčič Mrvar in Kalin, 2023). Svetovalni delavec predstavlja ključni vezni člen med deležniki vzgojno-izobraževalnega procesa. Učiteljevo delo zahteva stalno uvajanje sprememb v učni proces. Zunanja povratna informacija lahko pri posamezniku sproži samorefleksijo in prizadevanje za učiteljev poklicni in osebni razvoj (Fischer, 2017). Povratno informacijo o svojem delu lahko prejme s strani dijakov, drugih učiteljev, vodstva, pri tem mu podporo nudi svetovalni delavec. Izvedba anketiranja dijakov o učiteljevem delu, s katerim smo želeli doseči razvojni cilj šole spodbujanja učiteljev na področju izpopolnjevanja pedagoškega dela in konstruktivnega reševanja težav, se je izkazala za dobro prakso. Dijaki so podali mnenje o poučevanju učiteljev in predlagali izboljšave. Svetovalna služba je v sodelovanju z ravnateljem povratno informacijo dijakov predstavila učiteljem, učitelji so naredili samoevalvacijo o lastnih dobrih in slabih praksah in načrtovali spremembe. Svetovalni delavec je učitelja opolnomočil na področju asertivnosti in sprejemanja konstruktivne povratne informacije, na podlagi katere je učitelj izboljšal svojo delovno prakso in v razredu lažje zgradil varno in spodbudno okolje. Če imajo dijaki občutek, da so slišani, bolje sprejemajo učitelja in imajo večji občutek pripadnosti šoli (Röhl idr., 2025). Vloga svetovalne službe je, da učitelju predstavlja most med dijaki, drugimi učitelji in ravnateljem, ki s skupnimi močmi težijo k izboljšanju učnega procesa s strukturiranim spremljanjem dela.

Ključne besede: svetovalni delavec, opolnomočenje, samoevalvacija, povratna informacija

Viri in literatura:

Fischer, A. (2017). The Role of Feedback in Developing Reflective Competence. *Practice and Theory in Systems of Education*, 12(3), 119–127.

Gregorčič Mrvar, P. in Kalin, J. (2023). Vloga šolske svetovalne službe pri razvijanju oddelčne in šolske skupnosti. *Sodobna pedagogika*, 74(4), str. 56–74.

Röhl, S., Bijlsma, H. in Schwichow, M. (2025). Can feedback from students to teachers improve different dimensions of teaching quality in primary and secondary education? A hierarchical meta-analysis. *Educational Assessment, Evaluation and Accountability*, 37, 35–71.

Z vzajemnim sodelovanjem do osebne razbremenitve – primer dobre prakse

Tema: Sodelovanje svetovalne delavke z razrednikom

Andreja Linec Okorn, magistrica profesorica pedagogike

Zavod za gluhe in naglušne Ljubljana

andreja.linec.okorn@zgnl.si

Povzetek prispevka

Sodelovanje šolske svetovalne delavke z razredniki privzemam kot obliko strokovnega partnerstva, ki temelji na redni komunikaciji, osebni ter kognitivni fleksibilnosti, medsebojnem zaupanju in jasno opredeljeni delitvi odgovornosti. V prispevku predstavljam primer dobre prakse vzajemnega sodelovanja z razrednikom oddelka učencev s posebnimi potrebami, ki med učitelji velja za enega vedenjsko in psihološko zahtevnejših oddelkov na šoli. Z namenom zagotavljanja čim bolj ustreznega in pravočasnega odzivanja na kompleksno vsakodnevno problematiko sva vzpostavila kontinuirano timsko sodelovanje, ki temelji na sprotnem usklajevanju, medsebojni podpori ter refleksiji strokovnega dela. Timsko delujeva na več ravneh in področjih, ki zadevajo dotični vzgojno-izobraževalni zavod, oddelek, posamezne učence, njihove starše in zunanje strokovne institucije. Pri tem se zavedava, da najino delovanje ne odpravlja vseh konfliktov in izzivov v oddelku. Kot pomemben strokovni dosežek prepoznavava že postopno zaznavanje vseh manjših, pozitivnih sprememb v vedenju in odzivih posameznih učencev ter zahtevnih staršev. Uspeh najinega sodelovanja se kaže tudi v vsakodnevni pripravljenosti na sistematično načrtovanje, sprotno evalvacijo dela in medsebojno podporo, ob hkratnem prizadevanju za strokovni in osebni razvoj ter preprečevanje poklicne izgorelosti.

Ključne besede: timsko sodelovanje, šolska svetovalna delavka, razrednik, učenci s posebnimi potrebami

Viri in literatura:

Gregorčič Mrvar, P., Jeznik, K., Kalin, J., Kroflič, R., Mažgon, J., Šarić, M. in Šteh, B. (2020). *Šolska svetovalna služba: stanje in perspektive*. Založba Univerze v Ljubljani.

Programske smernice svetovalnega dela v programih s področja vzgoje in izobraževanja. (2024). Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

https://www.zrss.si/pdf/programske_smernice_svetovalnega_dela_2024.pdf

Pušnik, M., Žarkovič Adlešič, B. in Bizjak, C. (2002). *Razrednik v osnovni in srednji šoli*. Zavod RS za šolstvo.

Močna področja otroka s posebnimi potrebami kot temelj vključevanja v razredno in vzgojno skupino

Tema: Medkulturno sobivanje ter varno, spodbudno in vključujoče okolje

Mojca Potočnik, prof. defektologije

Svetovalni center za otroke, mladostnike in starše Maribor

mojca.potocnik2@guest.arnes.si

Povzetek prispevka

Kot profesorica defektologije sem imela dobri dve desetletji priložnost spremljati otroke s posebnimi potrebami od vrtca do srednje šole. Pri načrtovanju in izvedbi strokovnega dela sem pogrešala večji poudarek na močnih področjih, ki jih lahko koristneje in v večji meri uporabimo tako pri kompenzaciji šibkih področij kot pri vključevanju otroka v skupnost. Prispevek se teoretsko opira na sodobne koncepte inkluzivne pedagogike in pristopa, usmerjenega v močna področja otroka, ter na zakonodajni in strokovni okvir obravnave otrok s posebnimi potrebami. Ti poudarjajo pomen individualiziranega načrtovanja, timskega sodelovanja in aktivnega vključevanja otroka v skupnost na podlagi njegovih zmožnosti in potencialov. Za doseganje tega cilja je v določene faze načrtovanja smiselno vključiti tudi starše, ki imajo priložnost opazovati otroka pri različnih izvenšolskih aktivnostih, saj so prav te velika zakladnica močnih področij, zlasti pri otroku s posebnimi potrebami. Prispevek pokaže, da je otrok s posebnimi potrebami bolj pozitivno vključen v skupino, kadar v procesu načrtovanja in izvajanja pomoči izhajamo iz njegovih močnih področij, saj ta prispevajo k večji aktivni vlogi otroka v skupnosti in hkrati bogatijo skupino, medtem, ko je poudarek na njegovih šibkih področjih manjši.

Ključne besede: močna področja, otroci s posebnimi potrebami, individualizirano načrtovanje, timsko sodelovanje, inkluzija

Viri in literatura:

Zakon o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami (ZUOPP-1). (2011). *Uradni list Republike Slovenije*, št. 58/2011.

<https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina?urlurid=20112714>

Navodila za prilagojeno izvajanje izobraževalnega programa osnovne šole z dodatno strokovno pomočjo za delo z učenci s posebnimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami. (2025). *Zavod Republike Slovenije za šolstvo.* <https://www.gov.si/assets/ministrstva/MVI/Dokumenti/Izobrazevanje-otrok-s-posebnimi-potrebami/OS/Navodila-za-prilagojeno-izvajanje-izobrazevalnega-programa-osnovne-sole-z-DSP-2025.pdf>

Obed, N., Potočnik, N., in Vrhovski Mohorič, M. (2020). *Močna področja pri učencih s posebnimi potrebami – ozaveščanje in beleženje.* *Vzgoja in izobraževanje*, 51(1–2), 30–35.

<https://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:doc-20D9VJEJ/369cb273-4433-40c0-81d3-a78b015f0fa5/PDF>

Vtisi z učenci priseljenci v drugih državah

Tema: Medkulturno sobivanje ter varno, spodbudno in vključujoče okolje

Božena Krivec, prof. sociologije in pedagogike

Osnovna šola Prežihovega Voranca Maribor

bozena.krivec@ospvmb.si

Povzetek prispevka

Pri vključevanju otrok, ki prihajajo iz drugih jezikovnih in kulturnih okolij, je poleg začetnega učenja slovenščine nujno zagotoviti varno in spodbudno učno okolje. Ko se usmerimo na učence in njihove individualne razlike, se soočamo z velikim izzivom, kako v svoji učilnici zagotoviti aktivno vlogo učencev priseljencev. Le-ti so v veliki meri prepuščeni učiteljevi iznajdljivosti in kreativnosti pri raznih oblikah poučevanja in učenja. Dejavnosti bi morale biti usmerjene v ustvarjanje priložnosti, da so otroci aktivni in da se počutijo del skupine, v kateri lahko sodelujejo in izrazijo svoja mnenja, izražajo različna čustva, sprašujejo. Ob tem lahko strokovni delavci odkrivamo otrokova šibka področja in krepimo otrokove talente.

S pomočjo projekta Erasmus + (sledenje na delovnem mestu) smo spoznavali, kako to počnejo v drugih šolskih sistemih. Obiskali smo Makedonijo, Španijo Belgijo in Francijo. V okviru mobilnosti smo se želeli seznaniti z novimi poučevalnimi praksami in nekaj od teh preizkusiti v našem šolskem okolju. S sodobnimi pristopi in avtentičnimi situacijami smo želeli dodatno motivirati učence priseljence. Skupna točka vseh obiskanih šol je bila močna usmerjenost na vrednote, odnose in znanje. Bili smo priča raznolikim dejavnostim razvijanja medsebojnega sodelovanja, sprejemanja drugačnosti, aktivnega poslušanja, samouravnavanja ter razvijanja veščin za reševanje konfliktov. Opaziti je bilo mogoče razširjeno uporabo avtentičnih nalog – povezovanje učne snovi z življenjskimi izkušnjami otrok, dramsko igro in petjem.

Izkušnje, ki smo jih pridobili med sledenjem, so presegle naša pričakovanja. Seznanili smo se z veliko uporabnih orodij: sprejemnimi testi za ugotavljanje ravni znanja učencev (matematika, angleščina, jezik), mehanizmi za spremljanje napredka, procesi in metodami spodbujanja bralne kulture in pismenosti.

Po opravljeni analizi in primerjavi šolskih sistemov smo ugotovili, da lahko nekaj videnih dobrih praks prenesemo v naš šolski prostor. V šolskem letu 2025/2026 smo tako uvedli piktograme za osnovno sporazumevanje z učenci tujci, učenje z vizualno podkrepljeno komunikacijo in bralne minute. Na odnosni ravni smo preko tematskih razrednih ur pričeli z izvajanjem gibalnih aktivnosti za sodelovanje in povezovanje v oddelčni skupnosti, z namenom krepitve občutka pripadnosti in razumevanja čustev drugih.

Ključne besede: medkulturnost, učenci priseljenci, implementacija dobrih praks

Viri in literatura:

<https://erasmospvmmb.weebly.com/aktivnosti-na-scaronoli.html>

Integriteta kot temelj vključujoče skupnosti: med odnosom, skrbjo in refleksijo

Tema: Medkulturno sobivanje ter varno, spodbudno in vključujoče okolje

mag. Klavdija Šipuš
Zavod RS za šolstvo
klavdija.sipus@zrss.si

Povzetek prispevka

V prispevku izhajajoč iz definicije integritete za vzgojno-izobraževalni prostor, kritično osvetlimo prevladujoče razumevanje razmerij med posamezniki, vključenimi v vzgojno-izobraževalni proces (otroci, učenci, strokovni delavci, drugi zaposleni, vodstvo) in skupnostjo, ki jo gradijo. Integriteta je v vzgojno-izobraževalnih zavodih opredeljena s pojmi celovitost, pravičnost, poštenost, odgovornost, profesionalnost, vključevalnost (vključujočnost/inkluzija), skladnost misli, besed in delovanja v okviru moralnih norm in veljavnega prava (Šipuš in Arzenšek Konjajeva, 2026). Gradnjo vključujoče (razredne, šolske, strokovne) skupnosti utemeljimo z osvetlitvijo ključnih etičnih načel, pomena odnosa, skrbi in refleksije. Poudarimo razumevanje demokracije kot kulturo šole in pedagoško načelo, ki zahtevata vključujočo etiko, participacijo, pravičnost, sodelovanje in delovanje za spremembe v dobrobit skupnosti ter preseganje tradicionalnega razumevanja skrbi kot individualne empatije. To vključuje nujnost dialoga in refleksije za razumevanje moči in strukturnih neenakosti v šoli in družbi, jih aktivno nagovarja, spodbuja pravičnost in solidarnost ter zahteva participacijo vseh udeležencev (Banjac, 2025). V prispevku tako pokažemo nujno sinergijo med udejanjenem integritete v šolskem prostoru in širšim družbenim okoljem. Navežemo se na Biesto (2022), ki pravi, da bi morala biti vzgoja in izobraževanje osredotočena na svet (tukaj in zdaj) in na vprašanja, kako obstajati »v« in »s« svetom, kar pomeni sprejeti, da nam svet (ki je hkrati družbeni – povezan z vprašanji demokracije kot naravi – povezan z vprašanji ekologije) postavlja meje in omejitve za to, kar lahko od njega pričakujemo in z njim počnemo.

Ključne besede: integriteta v vzgoji in izobraževanju, etična načela, skupnost, demokracija, kritična refleksija

Viri in literatura:

Banjac, M. (2025). Kritična skrbstvena pedagogika. Zavod Republike Slovenije za šolstvo in Fakulteta za družbene vede, Univerza v Ljubljani. https://www.zrss.si/pdf/Kriticna_skrbstvena_pedagogika.pdf
Biesta, G. (2022). World-Centred Education: A View for the Present. Routledge.

Šipuš, K. in Arzenšek Konjajeva, K. (2026). Razvojna naloga Celostni razvoj in etika vzgojno-izobraževalnih zavodov (CREVIZ). V Etika in integriteta v vzgojno-izobraževalnih zavodih. Strokovne podlage, razprave, implementacije in refleksije [neobjavljeno gradivo]

Ko učenec ne pride v šolo – primer iz prakse z učinkovitimi pristopi za zmanjševanje odklanjanja šole

Tema: Medkulturno sobivanje ter varno, spodbudno in vključujoče okolje

Tjaša Brus Pičman, univ. dipl. psihologinja

Osnovna šola Bistrica

tjasa.brus@os-bistrica.si

Povzetek prispevka

Absentizem oziroma odklanjanje šole je vedno bolj pereča tema v šolskem okolju. Gre za zavračanje obiskovanja šole ali težave, da otrok ali mladostnik ostane pri pouku cel dan (Babič idr., 2019).

Odklanjanje šole je pomemben izvor stresa za učenca, njegovo družino in šolo. Pojavlja se pri 5-28 odstotkih otrok in mladostnikov, v vseh starostnih obdobjih (Seršen Fras idr., 2018).

Razlogi za odklanjanje šole so zelo različni in jih glede na funkcionalni model odklanjanja šole (Janjušević, 2019) združujemo glede na to, ali je vedenje odklanjanja šole v funkciji izogibanja nečemu neprijetnemu - negativno ojačano (ocenjevanja, socialne interakcije) ali zatekanje k nečemu prijetnemu - pozitivno ojačano (več pozornosti staršev, več časa na zaslonih).

Odklanjanje šole ima poleg kratkoročnih negativnih posledic tudi celo vrsto dolgoročnih negativnih posledic pri akademskem, čustvenem, socialnem in splošnem funkcioniranju otroka (Kos in Horvat Rauter, 2024).

Namen prispevka je predstaviti čim več načinov, kako lahko kot svetovalni delavci pripomoremo k spodbudnejšemu okolju v šoli in prispevamo k zmanjševanju absentizma. Predstavila bom primer reševanja absentizma na naši šoli, ki nas je veliko naučil. Ugotovili smo, da smo mnogo bolj uspešni, če pojav absentizma naslovimo zelo kmalu, v reševanje vključimo starše, razrednika in razred. Če pa tudi to ne pomaga, imamo na voljo veliko zunanjih institucij (centri za socialno delo, zdravstveni domovi, strokovni centri in drugi), ki nam lahko pri reševanju izogibanja šoli pomagajo.

Ključne besede: odklanjanje šole, medinstitucionalno sodelovanje, čustvene stiske

Viri in literatura:

Babič, M., Briški, N., Hudoklin, M., Janjušević, P., Hrvatina Kralj, D., Petric, M., Seršen Fras, A. in Vervega, D. (2023). Odklanjanje šole: preprečevanje, prepoznavanje in pomoč: priročnik za osnovne in srednje šole. Svetovalni center za otroke, mladostnike in starše.

Kos, K. in Horvat Rauter, B. (2024). Odklanjanje šole. <https://www.zrss.si/wp-content/uploads/2024/04/Podpora-pri-odklanjanju-sole.pdf>

Seršen Fras, A., Babič, M. in Janjušević, P. (2018). *Moj otrok noče v šolo: preprečevanje odklanjanja šole - kako lahko pomagata starši in kako poteka strokovna pomoč?* Svetovalni center za otroke, mladostnike in starše.

<http://www.scoms-lj.si/files/MOJ%20OTROK%20NOC%CC%8CE%20V%20S%CC%8COLO.pdf>

Varuhi prvošolcem: spodbujanje inovativnega vrstniškega mentorstva pri soustvarjanju varnega in spodbudnega učnega okolja

Tema: Medkulturno sobivanje ter varno, spodbudno in vključujoče okolje

Tamara Vamberger, mag. prof. inkl. ped., prof. soc. in ped., dipl. med. ses.

Osnovna šola Videm

tamara.vamberger@guest.arnes.si

Povzetek prispevka

Pri vključevanju učencev v redno osnovno šolo je pomembno poudariti, da fizična integracija otrok v skupini vrstnikov sama po sebi ne zagotavlja ustreznega otrokovega napredka in razvoja, zato je predvsem pomemben proces socialne integracije in medsebojnega sprejemanja med učenci. S pojmom fizične integracije zajemamo pojem prostorske vključenosti v redni razred, kjer le-ta pomeni, da so učenci z različnimi potrebami (npr. učenci s posebnimi potrebami, priseljenci ipd.) prostorsko vključeni v redni razred, kar pa še ne zagotavlja njihove dejanske vključenosti v učni proces. Ugotavljamo, da kjer je prisotna šolska avtoriteta, so tudi priložnosti za vrstniško druženje generacij večje oziroma boljše kot pa v primeru druženja z vrstniki, kjer odrasli niso prisotni. Šolska avtoriteta se nanaša na vlogo učitelja kot vodje učnega procesa, ki temelji na kombinaciji strokovnosti (znanje, didaktika), osebne integritete (pravičnost, doslednosti) ter odnosa do učencev (spoštovanje, empatija).

V zadnjih dvajsetih letih smo posebno pozornost namenili prehodu prvošolcev v šolo, zato smo jih povezali z devetošolci, ki so prevzeli vlogo varuhov, mentorjev in zgledov. Projekt ima pomemben razvojni učinek za obe skupini – mlajšim je omogočil občutek varnosti in sprejetosti, starejšim pa priložnost za razvijanje odgovornosti, empatije in socialnih veščin. Skozi vso šolsko leto šolska svetovalna služba sodeluje pri koordiniranju številnih skupnih dejavnosti: od simboličnega sprejema prvošolcev in sodelovalnih iger, skupnega branja, plesnih in prazničnih dogodkov, do ustvarjalnih delavnic, družabnih iger in skupnih nastopov. Odzivi učencev so vsako leto znova zelo dobri, saj se med učenci vzpostavi globlja navezanost, ki krepi občutek sprejetosti, varnosti ter opogumlja tako mlajše kot starejše učence h krepitvi samozavesti in izboljšanju počutja v šolskem okolju.

Projekt potrjuje, da je šola prostor odnosov, varnega, spodbudnega učnega okolja in učenja za življenje. S premišljenim vodenjem, sodelovanjem učencev različnih starosti ter vztrajnim delom smo ustvarili okolje, v katerem se otroci učijo spoštovanja, solidarnosti in skrbi drug za drugega. Izkušnja potrjuje, da so takšni projekti nujni za celosten razvoj učencev in kakovostno šolsko skupnost in bi ga veljalo predstaviti širšemu strokovnemu krogu svetovalnih delavcev Slovenije.

Ključne besede: varno in spodbudno učno okolje, kreativne dejavnosti z učenci v osnovni šoli, socialna integracija, socialno-emocionalno učenje, pozitivna šolska klima

Viri in literatura:

Bukowski, W. M., Brendgen, M. in Vitaro, F. (2007). Peers and Socialization: Effects on Externalizing and Internalizing Problems. V J. E. Grusec in P. D. Hastings (ur.), Handbook of socialization: Theory and research (str. 355–381). New York: The Guilford Press.

Hartup, W. W. (1989). Social relationships and their developmental significance. *American psychologist*, 44(2), 120.

Levitt, M. J., Guacci-Franco, N. in Levitt, J. L. (1993). Convoys of social support in childhood and early adolescence: Structure and function. *Developmental psychology*, 29(5), 811.

Usposobljenost svetovanih delavcev za delo z nadarjenimi dijaki

Tema: Udejanjanja posodobljenega Koncepta prepoznavanja nadarjenih otrok, učencev in dijakov ter vzgojno-izobraževalnega dela z njimi

Nina Čizman, univ. dipl. socialna pedagoginja

Šolski center Novo mesto, Srednja elektro-računalniška šola in tehniška gimnazija

nina.cizman@sc-nm.si

Povzetek prispevka

Šolska svetovalna služba je razvojno naravnana interna strokovna služba, ki skrbi za varno, spodbudno in vključujoče učno okolje ter podporo celostnemu razvoju učencev, pri čemer posebno skrb namenja specifičnim potrebam posameznih skupin, med katerimi so tudi nadarjeni učenci (Programske smernice, 2024). Nedavno je bil predstavljen posodobljeni *Koncept prepoznavanja nadarjenih otrok, učencev in dijakov ter vzgojno-izobraževalnega dela z njimi* (2025), ki pedagoškemu koordinatorju in svetovalni službi pripisuje pomembno vlogo usklajevanja načrtovanja, izvedbe in evalvacije dela z nadarjenimi oz. koordinaciji postopkov prepoznavanja, podpora nadarjenim ter sodelovanju s strokovnimi sodelavci, kompetentnimi mentorji in starši.

Ključni izziv udejanjanja posodobljenih usmeritev je razkorak med pričakovanimi nalogami in dejanskimi pogoji za njihovo izvajanje. Zato je namen prispevka predstaviti izbrani vidik obstoječe prakse svetovalnih delavcev pri delu z nadarjenimi dijaki, pri čemer se osredotočamo na samooceno usposobljenosti svetovalnih delavcev za učinkovito delo z nadarjenimi dijaki ter na prepoznavanje ključnih potreb strokovnega razvoja. Ugotovitve kažejo, da sodelujoči srednješolski svetovalni delavci poročajo o zmerni usposobljenosti za delo z nadarjenimi dijaki. Večina prepoznava potrebo po dodatnem usposabljanju, predvsem s področja dela z rizičnimi skupinami nadarjenih in s področja strokovne podpore učiteljem. Svetovalni delavci obenem poročajo o slabši seznanjenosti z učinkovitimi razvojno-preventivnimi pristopi in intervencijami za nadarjene, svetovalnimi pristopi na učnem in kariernem področju nadarjenim ter kriteriji identifikacije.

Ključne besede: svetovalno delo, nadarjeni dijaki, usposobljenost, koncept prepoznavanja in dela

Viri in literatura:

Juriševič, M., Kralj, D., Vogrinc, J. in Žagar, D. (2015). Vloga koordinatorja za delo z nadarjenimi učenci na osnovni šoli. *Šolsko svetovalno delo*, 19(1/2), 14–23.

Koncept prepoznavanja nadarjenih otrok, učencev in dijakov ter vzgojno-izobraževalnega dela z njimi. (2025). Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

https://www.zrss.si/pdf/koncept_prepoznavanja_nadarjenih.pdf

Programske smernice svetovalnega dela v programih s področja vzgoje in izobraževanja. (2024).

Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

https://www.zrss.si/pdf/programske_smernice_svetovalnega_dela_2024.pdf

Kako izboljšati samopodobo dijakov

Tema: Spodbujanje socialno čustvenega učenja v VI zavodih

Uroš Verbovšek, univ. dipl. socialni pedagog

Biotehniški izobraževalni Center Ljubljana, Gimnazija in veterinarska šola

uros.verbovsek@bic-lj.si

Povzetek prispevka

Samopodoba (Stražičar, 2010) ima, kljub temu da je precej nezavedna, močno motivacijsko vlogo. Ker dijak glede na samopodobo uravnava in usmerja svoje ravnanje, je pomembno, da je njegova samopodoba ustrezna. Dijak s pozitivno samopodobo ceni tako svoje osebne lastnosti kot svoje sposobnosti. Taki dijaki so tudi pripravljeni narediti več za šolo, s tem pridobijo boljše ocene in hkrati razvijajo svoje sposobnosti in kompetence. Samopodoba (Woolfolk, 2002) se razvija s stalnim vrednotenjem v različnih situacijah. Dijaki se stalno sprašujejo o svojem učinku in hkrati ocenjujejo verbalne in neverbalne reakcije ljudi, ki so zanje pomembni. To jim pomaga pri oblikovanju dijakovega doživljanja samega sebe. Čas prinaša nenehne spremembe (Rebula, 2010), ki nam lajšajo življenje ter ukinjajo veliko stisk, a tudi ustvarjajo veliko novih nevarnosti, bolečin, odtujenosti in razčlovečenja. Samo dijaki s pozitivno samopodobo se bodo sposobni konstruktivno spoprijeti z novimi nevarnostmi in izzivi. Ker na oblikovanje pozitivne samopodobe vplivajo lastne izkušnje, sem se odločil, da dijakom poskušam ponuditi nove izkušnje in jim hkrati omogočiti, da si dovolijo nova izkustva. Ena izmed metod so nedokončani stavki, ki dijakom omogočajo, da izrazijo svoje mnenje, vrednote in občutke ter primerjajo svoje razmišljanje z vrstniki. Diskusija, ki sledi, krepi empatijo in dijake spodbuja k razmišljanju o reševanju težav. Druga metoda vključuje poezijo in pravljice, s katerimi so dijaki nagovorjeni na čustveni ravni. S tem jim omogočim, da odprejo miselni prostor za pogovor o življenju, odnosih, minljivosti in osebnem razvoju. Tretja metoda »Kako vidim druge, kako drugi vidijo mene« je primerna za razredne tabore. Udeleženci izžrebajo sošolca in ga na koncu tabora predstavijo v pozitivni luči. Dejavnost omogoči, da dijaki izkusijo iskrene pohvale in vidijo svojo podobo skozi oči drugih, kar pogosto vpliva na njihovo samozavest. S tem jim poskušam omogočiti drugačen pogled na samega sebe, jim dati možnost za spremembo predstav, stališč in sodb o samem sebi, ter jih tako opremiti ne samo za šolanje, ampak tudi za nadaljnje življenje.

Ključne besede: močne točke, opolnomočenje, povratna informacija, samopodoba, izkustveno učenje

Viri in literatura:

Rebula, A. (2010). *Globine, ki so nas rodile*. Mohorjeva družba.

Stražičar, M. (2010). Samopodoba. V A. Kompare, M. Stražičar, Dogoša, I., Vec T. in Curk J. (ur.), Uvod v psihologijo (str. 136-140). DZS.

Woolfolk, A. (2002). *Pedagoška psihologija*. Educy.

Delavnica

Telo v ravnovesju – Čuječnost skozi gib

Tema: Spodbujanje socialno čustvenega učenja v VI zavodih

Jože Ogris, univ. dipl. socialni delavec

II. osnovna šola Rogaška Slatina

joze.ogris@iios-rogaska.si

Povzetek prispevka

Delo šolskih svetovalnih delavcev pogosto poteka v pogojih visoke čustvene zahtevnosti, stalne pozornosti in intenzivne interpersonalne dinamike, kar lahko vodi v kronični poklicni stres. Sodobne raziskave kažejo, da so čuječnostne in telesno-gibalne prakse med najučinkovitejšimi pristopi za zmanjševanje psihofizične napetosti ter izboljšanje regulacije živčnega sistema. Metaanaliza iz leta 2024 je pokazala, da so mind–body prakse (kot so meditacija, qigong, joga) med najuspešnejšimi intervencijami za zmanjševanje poklicnega stresa pri zaposlenih v skrbstvenih poklicih, pri čemer imajo posebno visok učinek ravno gibalne tehnike, ki vključujejo hrbtenično valovanje in zavestno povezavo med dihom in gibanjem. Podobno ugotavljajo tudi novejši pregledi učinkovitosti čuječnostnih intervencij, ki dosledno potrjujejo zmanjšanje ravni stresa, izboljšano čustveno uravnavanje in večjo odpornost na obremenitve pri zaposlenih.

Telesno-gibalne metode, ki temeljijo na naravnem valovanju hrbtenice, mikro-gibanju in zavestni poravnavi telesa, so povezane z aktivacijo parasimpatičnega živčnega sistema ter izboljšano sposobnostjo samoregulacije, kar potrjujejo tudi raziskave o somatskih praksah v delovnem okolju (npr. zmanjšanje mišične napetosti, izboljšan fokus, večja čustvena stabilnost). Čuječnostne tehnike, kot so pozornost na dih in telesni občutek gibanja, dodatno podpirajo zmanjšanje izgorelosti, boljše uravnavanje stresa ter večjo psihološko dobrobit zaposlenih.

Delavnica: Telo v ravnovesju – Čuječnost skozi gib

Udeleženci bodo spoznali, kako valovanje hrbtenice, spiralni in bočni gibi ter zavestna poravnava telesa ustvarjajo okoliščine za globoko sprostitvev, večji občutek stabilnosti in obnovo življenjske energije. Namen delavnice je omogočiti praktično izkušnjo ter podati udeležencem orodja za varno in samostojno izvajanje regenerativnih gibov v vsakodnevnem delu in življenju.

Potek delavnice:

1. Teoretični del

Temeljna načela kitajske prakse za sprostitvev in obnovo telesa.

2. Praktični del

Vodena praksa:

- uvodno uravnavanje telesa, diha in pozornosti,

- uporaba sprostitvenih principov: odpiranje – zapiranje, dviganje – spuščanje,
- izvedba štirih osnovnih hrbteničnih gibov: valovanje, bočno zibanje, spiralni zasuk, peristaltika,
- povezava vseh gibov v neprekinjen, tekoč energijski tok,
- zaključna metoda »Vrnitev k izvoru« z notranjim umirjanjem in kratko tišino.

3. Pričakovani rezultati

Učinki in koristi udeležbe na delavnici:

- seznanitev s kitajsko metodo ter njenimi temeljnimi principi,
- pridobitev osnov za varno in samostojno nadaljnjo vadbo,
- občutno zmanjšanje psihofizične napetosti in stresa,
- izboljšano zavedanje telesa ter bolj uravnoteženo počutje pri delu,
- izkušnja nežnega, regenerativnega gibanja, ki krepi gibljivost hrbtenice in splošno vitalnost.

Ključne besede: čuječnost, telesno-gibalne prakse, poklicni stres, somatska regulacija, valovanje hrbtenice

Viri in literatura:

Somatic Experiencing. (2024). *Somatsko doživljanje (Somatic Experiencing): telesno usmerjen pristop k regulaciji stresa in travme*. <https://www.somaticexperiencing.si/somatsko-doživljanje>

[clinicalso...ialwork.eu]

Delak, M., Zupanec, A., Fajdiga, N. in Marič, L. (2020). *Somatske prakse – podporne tehnike za sodobni ples*. Univerza v Ljubljani. <https://ucilnice.arnes.si/mod/resource/view.php?id=864763>

[ijip.in]

Zhang, Y., Sun, J., Wu, C., Fei, Y., Hu, W., in Lang, H. (2024). *Comparing the effectiveness of mind–body practices (MBPs) on occupational stress among healthcare workers: A network meta-analysis*.

BMC Health Services Research. <https://doi.org/10.1186/s12913-024-11437-7> [ČUJEČNOST...H

SITUACIJ]

Malhotra, H. (2024). *Yog as a workplace stress-reduction and mindfulness enhancement tool: A systematic review of literature*. International Journal of Yogic, Human Movement and Sports Sciences, 9(2), 358–361. <https://shorturl.at/brOXy>

Sodelovanje svetovalnega delavca in vzgojitelja pri čustvenem opismenjevanju otrok in učenju sprostitvenih tehnik

Tema: spodbujanja socialno-čustvenega učenja v vzgojno-izobraževalnih zavodih

Metka Jančar, univ. dipl. socialna pedagoginja

Osnovna šola Sveta Ana – enota vrtec

metka.jancar@sveta-ana.si

Povzetek prispevka

Čustva igrajo pomembno vlogo v življenju slehernega človeka. Kurikulum za vrtce (2025) tematiko čustvene varnosti otrok v vrtcu opredeljuje kot temeljni pogoj za dobro počutje otrok, socialno povezovanje in sodelovanje ter razvoj in učenje na različnih področjih, čustveno doživljanje in izražanje pa kot eno izmed pomembnih prečnih veščin.

V svojem prispevku želim predstaviti, kako lahko svetovalni delavec podpre vzgojitelje in otroke ter s pripravo dejavnosti pomaga čustveno opismenjevanje in sprostitvene tehnike vpeljati v vrteški vsakdan. Z branjem tematskih slikanic ter uvedbo kotičkov, opomnikov in pripomočkov o čustvih in sprostitvenih tehnikah, lahko vrtec postane varno in spodbudno učno okolje, ki otrokom sporoča, da so vsa čustva dobrodošla in sprejeta. Naloga odraslih pa je, da jih podpremo pri prepoznavanju in uravnavanju čustev, saj se le tako lahko umirijo, osredotočijo in učijo (Greenberg, 2015). Sprostitvene tehnike služijo kot podpora čustvenem in socialnem razvoju z namenom sprostitve ter izboljšanja psihofizičnega počutja (Tančič Grum in Zupančič-Tisovec, 2024).

Glavni poudarki bodo usmerjeni v predstavitev dejavnosti čustvenega opismenjevanja in sprostitvenih tehnik, ki jih izvajam v okviru preventivnega dela in sodelovanja z vzgojitelji.

Ugotavljam, da so nekateri otroci že osvojili prepoznavanje osnovnih čustev in enostavne dihalne tehnike sproščanja napetosti, vzgojitelji pa dobili začetni zagon za izvajanje predstavljenih vsebin ter njihovo nadgradnjo.

Ključne besede: vrtec, svetovalno delo, čustveno opismenjevanje, sprostitvene tehnike

Viri in literatura:

Greenberg, M. (29. 4. 2015). Odrasli moramo poskrbeti, da bodo otroci varni pred trpinčenjem.

[Intervju; intervjuvala S. Merljak]. Časopis *Delo*: <https://old.delo.si/znanje/izobrazevanje/odrasli-moramo-poskrbeti-da-bodo-otroci-varni-pred-trpinčenjem.html>

Tančič Grum, A. in Zupančič-Tisovec, B. (2024). *Tehnike sproščanja: priročnik za udeležence delavnice*. Nacionalni inštitut za javno zdravje.

Kurikulum za vrtce. (2025). Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje in Zavod RS za šolstvo.

<https://www.gov.si/assets/ministrstva/MVI/Dokumenti/Sektor-za-predsolsko-vzgojo/Dokumenti-smernice/KURIKULUM-ZA-VRTCE-2025.pdf>

Ko šola postane skupnost: preventivni dan kot model socialno-čustvenega učenja

Tema: Spodbujanje socialno-čustvenega učenja v VIZ; vzgoja za sočutje; varno, spodbudno in vključujoče okolje

Jasna Mulalič, prof. pedagogike in sociologije

Ines Stajan, mag. prof. socialne pedagogike

Osnovna šola Duplek

jasna.mulalic@os-duplek.si

ines.stajan@os-duplek.si

Povzetek prispevka

Prispevek predstavlja primer dobre prakse sistematičnega umeščanja preventivnih in proaktivnih dejavnosti v šolski prostor z namenom krepitev socialno-čustvenega učenja (SČU) ter razvoja varnega, spodbudnega in vključujočega šolskega okolja. Izhodiščni problem, ki ga prispevek naslavlja, je razdrobljenost preventivnih vsebin v vzgojno-izobraževalnih zavodih ter omejena vpetost SČU v celostno kulturo šole, kar zmanjšuje trajnostne učinke na počutje, odnose in učno klimo učencev. Teoretska izhodišča temeljijo na razumevanju SČU kot procesa razvoja samouravnavanja, socialne ozaveščenosti, odnosnih veščin in odgovornega odločanja (Zabukovec, 2017) ter na konceptu šole kot učeče se skupnosti, v kateri se kakovost odnosov in sodelovanje strokovnih delavcev neposredno odražata v dobrobiti učencev (Kalin in Šteh, 2017).

V prispevku je predstavljen model socialno-preventivnega dne dejavnosti, zasnovan kot celostna šolska intervencija, ki povezuje delo svetovalne službe, razrednikov in zunanjih izvajalcev ter vključuje vsebine sočutja, sprejemanja drugačnosti, nenasilne komunikacije, zdravih navad, preprečevanja odvisnosti in medosebnih odnosov. Glavne ugotovitve temeljijo na evalvaciji z anketnimi vprašalniki za učence, ki kažejo visoko stopnjo vključenosti, zaznan napredek v razumevanju socialnih odnosov ter pozitiven vpliv na razredno in šolsko klimo. Prispevek ponuja prenosljiv model načrtovanja preventivnih dni kot del trajnostne strategije krepitev SČU v VIZ.

Ključne besede: socialno-čustveno učenje, preventivne dejavnosti, šolska klima, vključujoče okolje, sodelovanje v VIZ

Viri in literatura:

Kalin, J., in Šteh, B. (2017). Šola kot učeča se skupnost. Znanstvena založba FF.

Kroflič, R. (2007). Vzgoja za strpnost in sočutje. Znanstvena založba FF.

Zabukovec, V. (2017). Socialni in čustveni vidiki učenja. Pedagoški inštitut.

ZRSŠ. (2020). Vzgojni koncept šole – smernice za varno in spodbudno učno okolje. ZRSŠ.

Tukaj in zdaj – kako lahko povečanje samozavedanja pripomore k boljšemu počutju in uspešnejši komunikaciji

Teme:

- Spodbujanje socialno čustvenega učenja v VI zavodih
- Medkulturno sobivanje ter varno, spodbudno in vključujoče okolje
- Strategije za povečanje samoučinkovitosti in obvladovanje stresa pri svetovalnem delu

Manja Golobič, univ. dipl. socialna pedagoginja

Osnovna šola Toneta Okrogarja, Zagorje ob Savi

manja.golobic@okrogar.si

Povzetek prispevka

Pod vprašanjem, kako smiselno in optimalno podpreti in hoditi z otroki in mladostniki v današnji dobi, se vedno znova podpišem s podobnim odgovorom - odnos in samozavedanje. S pomočjo teh dveh pomembnih strategij ne le prispevamo k izboljšanju individualne situacije posameznega učenca, temveč smo korak bližje k skupnosti, t.i. varnemu, spodbudnemu in vključujočem okolju.

V delavnici bomo s pomočjo metode izkustvenega učenja in gestalt pedagogike preizkusili, kako naše lastne izkušnje in dojemanje ljudi, situacij in nas samih vplivajo na naše razmišljanje in dejanja. Pri tem se bom naslonila na pomembna principa gestalta, »tukaj in zdaj« ter (samo)zavedanje. Delavnica bo ponudila praktično uporabo teoretičnega koncepta 3 conskega učnega modela. S preizkušanjem treh con, tj. cone udobja, učenja in panike, bomo поблиže spoznali omenjeni koncept. Ta koncept je mogoče uporabiti kot refleksijsko ali načrtovalno orodje pri razmišljanju o vključujočih in podpornih dejavnostih za vse deležnike v vzgojno-izobraževalnem procesu.

Ključni pojmi: gestalt, izkustveno učenje, tukaj in zdaj, samozavedanje, refleksija

Viri in literatura:

Leijssen, M. (2006). Validation of the body in psychotherapy. *Journal of Humanistic Psychology*, 46(2), 126–146. <https://doi.org/10.1177/0022167805283782>

Senninger, T. (2000). *Abenteuer leiten – in Abenteuern lernen*. Ökotopia.

Spagnuolo Lobb, M. in Amendt-Lyon, N. (ur.). (2003). *Creative license: The art of Gestalt therapy*. Springer-Verlag Wien.

Od razumevanja do prakse: opolnomočenje razrednikov pri delu z učenci z ADHD

Tema: Sodelovanje svetovalnih delavcev z razredniki in vzgojitelji pri vodenju oddelkov

mag. Tadeja Batagelj, univ. dipl. psihologinja

Svetovalni center za otroke, mladostnike in starše Maribor

tadeja.batagelj@guest.arnes.si

Povzetek prispevka

Prispevek obravnava vlogo svetovalnih delavcev pri sistematični podpori razrednikom, ki v razredu poučujejo učence z motnjo pozornosti in hiperaktivnosti (ADHD). Namen prispevka je opolnomočiti svetovalne delavce za učinkovito strokovno sodelovanje z učitelji ter za razvoj podpornega učnega okolja, ki zmanjšuje učne in vedenjske težave učencev z ADHD.

Izhodišče prispevka predstavlja dejstvo, da učenci z ADHD pogosto ne dosegajo rezultatov v skladu s svojimi kapacitetami, so učno manj uspešni, vedenjsko zahtevni in prejemajo številne negativne povratne informacije iz okolja (American Psychiatric Association, 2022). Razredniki se pri delu z njimi pogosto soočajo z občutki nemoči in pomanjkanjem konkretnih strategij. Prispevek temelji na sodobnih teoretskih modelih samoregulacije in izvršilnih funkcij (Barkley, 2015) ter na vedenjsko-pedagoških pristopih v šolskem okolju (DuPaul in Weyandt, 2006; Jurišič, 2023).

V prispevku so predstavljeni ključni elementi učinkovite podpore: strokovno svetovanje učiteljem, strukturiranje učnega okolja, prilagoditve poučevanja, dosledno vedenjsko vodenje ter sodelovanje s starši. Poseben poudarek je namenjen vlogi svetovalnega delavca kot mediatorja med teorijo in prakso ter kot nosilca preventivnih dejavnosti na ravni razreda.

Glavne ugotovitve kažejo, da sistematična in kontinuirana podpora razrednikom prispeva k boljši učni uspešnosti, večji vključenosti učencev z ADHD in boljši razredni klimi. Prispevek ponuja praktična izhodišča za razvoj strokovne prakse v šolskem svetovanju.

Ključne besede: ADHD, svetovalni delavec, razrednik, prilagoditve pouka, samoregulacija, izvršilne funkcije

Viri in literatura:

Barkley, R. A. (2015). *Attention-deficit hyperactivity disorder: A handbook for diagnosis and treatment* (4th ed.). Guilford Press.

DuPaul, G. J. and Weyandt, L. (2006). School based Intervention for Children with Attention Deficit Hyperactivity Disorder: Effects on academic, social and behavioural functioning. *International Journal of Disability, Development and Education*, 53 (2), 161-176.

Jurišič, B. D. (2023). *Ocena funkcije vedenja in program podpore: za otroke z avtističnimi motnjami*. Center Janeza Levca Ljubljana, Izobraževalni center PIKA.

Ko učenje preseže učilnico: doživljajska pedagogika v šolskem svetovalnem delu z učenci s čustveno-vedenjskimi težavami

Tema: Spodbujanje socialno čustvenega učenja v VI zavodih

Veronika Gosak, prof. def. za motnje vedenja in osebnosti, relacijska zakonska in družinska terapevtka.

Prva OŠ Slovenj Gradec

veronika.gosak@prva-os-sg.si

Povzetek prispevka

Včasih se pomembni premiki pri učencih zgodijo takrat, ko zapustimo učilnico. Ko namesto šolskih klopi stopimo na gozdno pot, ko se pogovor razvije med hojo in ko učenec prvič doživi, da lahko uspeh doživi tudi na drugačen način kot pri šolskem delu.

Pri delu z učenci s čustveno-vedenjskimi težavami, izzivi v socialnih odnosih ali motnjo pozornosti pogosto opažamo težave pri uravnavanju svojih čustev, posledično tudi vedenja, pri ohranjanju pozornosti ter vključevanju v vrstniške odnose. V šolskem prostoru se zato le-ti pogosto srečujejo z izkušnjo neuspeha, ki vpliva na njihovo samopodobo, občutek pripadnosti in motivacijo pri šolskem delu.

Podpora tem učencem v šolskem prostoru pogosto poteka v okviru šolske svetovalne službe. Socialni pedagogi pri tem izhajamo iz razumevanja vedenja v širšem razvojno-socialnem kontekstu ter pri svojem delu združujemo pedagoški, svetovalni in odnosni pristop. V ospredje stopajo socialne spretnosti, krepitev samoregulacije ter ustvarjanje varnega prostora, kjer lahko učenec doživi tudi izkušnjo uspeha, povezanosti, sodelovanja in sprejetosti.

Pri izvajanju dodatne strokovne pomoči v šolskem prostoru se vse pogosteje kaže potreba po pristopih, ki presegajo klasične oblike dela v učilnici oz. pisarni. Med takšne pristope sodi tudi doživljajska pedagogika, ki temelji na izkustvenem učenju, spoznavanju sebe ter razvijanju skupinske dinamike.

Na naši šoli del ur dodatne strokovne pomoči oz. srečanj z učenci zato poteka tudi izven šolskega prostora. Dejavnosti, kot so obisk ranča s konji, stik z alpaki na kmetiji, sodelovanje pri vsakodnevnih fizičnih kmečkih opravilih ali skupna priprava hrane, kot je peka palačink, pogosto ustvarijo drugačno dinamiko skupine.

Učenci, ki se v razredu srečujejo s težavami glede ohranjanja pozornosti, sodelovanja ali pripadnosti, v takšnem okolju pogosto pokažejo več motivacije, odgovornosti in pripravljenosti za skupno delo. Skrb za živali, sodelovanje pri praktičnih nalogah ter skupne aktivnosti omogočajo občutek smiselnega prispevka skupini ter pomembno prispevajo k razvoju socialnih kompetenc in občutka odgovornosti.

Doživljajska pedagogika tako predstavlja dragoceno dopolnitev strokovnega dela, saj povezuje izkušnjo, odnos in učenje ter učencem odpira prostor za drugačne, pogosto zelo pomembne razvojne izkušnje.

»Otroci se ne učijo le z glavo, temveč z izkušnjo, odnosom in doživetjem.«

Ključne besede: doživljajska pedagogika, dodatna strokovna pomoč, socialne kompetence, učenje v naravi, čustveno-vedenjske težave in motnje, smisel

Viri in literatura:

Dewey, J. (1938). *Experience and education*. Macmillan.

Kolb, D. A. (1984). *Experiential learning: Experience as the source of learning and development*. Prentice-Hall.

Benefield, P., Choi, M., Dillon, J., Morris, M., Rickinson, M., Sanders, D. in Teamey, K. (2004). *A Review of Research on Outdoor Learning*. National Foundation for Educational Research.

Restitucija kot priložnost za socialno-čustveno učenje – vloga svetovalnega delavca v osnovni šoli

Tema: Spodbujanje socialno čustvenega učenja v VI zavodih

dr. Tina Pirc, univ. dipl. psihologinja

tina.pirc@ff.uni-lj.si

Oddelek za psihologijo, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani

Edita Zabukovec, mag. psihologije

editazabukovec@gmail.com

Povzetek prispevka

Prispevek obravnava restitucijo kot restorativni pristop pri vzgojnem ukrepanju v osnovni šoli ter njeno vlogo pri spodbujanju socialno-čustvenega učenja. Restitucija presega retributivno razumevanje vzgojnih ukrepov in se osredotoča na prevzemanje odgovornosti, popravo povzročene škode ter obnovo odnosov v razredu in širši šolski skupnosti (Gossen, 1993). Predstavlja pomemben most med posameznikom in skupnostjo ter ustvarja pogoje za razvoj socialno-čustvenih kompetenc, kot so samorefleksija, empatija, samoregulacija in odgovorno vedenje (Penner, 2011).

Namen prispevka je osvetliti razumevanje restitucije med svetovalnimi delavci¹ ter njihove vloge v procesu restitucije in hkrati spodbuditi refleksijo o dejavnikih, ki vplivajo na njeno učinkovitost pri razvoju socialno-čustvenega učenja.

Predstavljen bo del rezultatov širše kvalitativne raziskave, izvedene v petih osnovnih šolah, v katero so bili poleg svetovalnih delavcev vključeni tudi učenci, učitelji in ravnatelji. Podatki so bili zbrani s polstrukturiranimi intervjuji in analizirani s tematsko analizo.

Ugotovitve kažejo, da v šolski praksi svetovalni delavci različno razumejo restitucijo – od pojmovanja kot kazni ali družbenokoristnega dela do razumevanja kot poprave napake in odnosa. Vloge svetovalnih delavcev segajo od administrativne in logistične podpore do vloge mediatorja ali glavnega nosilca restitucijskega procesa. Med ključnimi dejavniki učinkovite restitucije se kažejo pripravljenost in aktivno sodelovanje učencev ter podporno šolsko okolje, medtem ko časovne, organizacijske in sistemske omejitve pogosto predstavljajo ovire. Kot ena izmed praktičnih implikacij se izpostavlja tudi vloga svetovalnega delavca pri podpori učiteljem v procesu razumevanja in udejanjanja restitucije. Prispevek odpira razpravo o restituciji kot priložnosti za učenje in krepitev odnosov v šolski skupnosti.

Ključne besede: restitucija, socialno-čustveno učenje, svetovalni delavci, osnovna šola

---

¹ Moško obliko uporabljamo kot nevtralno in velja za vse spole.

Viri in literatura:

Gossen, D. C. (1993). *Restitucija: preobrazba discipline v šolah*. Regionalni izobraževalni center.

Penner, C. (2011). *School attachment theory and restitution processes: Promoting positive behaviors in middle years schools* [Magistrsko delo, University of Manitoba, Department of Educational Administration, Foundation in Psychology].

<https://mspace.lib.umanitoba.ca/server/api/core/bitstreams/e1d84490-e499-450a-9919-f11aaa98b494/content>

»Čarobna palica« v svetovalni službi? Sistematično spodbujanje socialno-čustvenega učenja

Tema: Spodbujanje socialno čustvenega učenja v VI zavodih

Nataša Koprivnik, profesorica zgodovine in pedagogike

Osnovna šola Loče

natasa.koprivnik@osloce.net

Povzetek prispevka

V sodobni vzgojno-izobraževalni proces se socialno-čustveno učenje (v nadaljevanju: SČU) vključuje kot eden temeljnih preventivnih in razvojnih okvirov za celostno podporo otroku. Ker se psihosocialne stiske učencev stopnjujejo, je za zagotavljanje varnega in spodbudnega učnega okolja ter dolgoročne odpornosti mladih nujno sistemsko razvijati kompetence, kot so samouravnavanje, empatija in konstruktivno reševanje konfliktov. Mednarodne analize (npr. Cipriano idr., 2023) potrjujejo, da strukturirani programi SČU poleg akademskih dosežkov pomembno izboljšujejo tudi subjektivno blagostanje in socialno vključenost učencev.

Programske smernice svetovalne službe omogočajo, da svetovalni delavec opolnomoči učitelje in prek njih vpliva na učence. Svetovalna služba v vzgojno-izobraževalnem procesu predstavlja most med posameznikom ter družbenimi in izobraževalnimi zahtevami, hkrati pa nudi podporo ob različnih stiskah. Čeprav si svetovalni delavci pogosto želijo »čarobne palice« za hitre in učinkovite rešitve, se zavedajo, da ta ne obstaja. Obstaja pa sistematično delo in preventivni programi za krepitev posameznika skupnosti.

Sistematično razvijanje pozitivne samopodobe ugodno vpliva na medvrstniške odnose in njihovo povezanost. Ker nekateri učenci potrebujejo več individualne podpore, v proces vključujejo uporabo terapevtskih kart, ki spodbujajo varno izražanje čustev in prepoznavanje lastnih virov moči.

Ključne besede: socialno-čustveno učenje, preventivni programi, terapevtske karte

Viri in literatura:

Cipriano, C., Strambler, M. J., Linke, L. H., Corbett, N., Shuren, A. in Durlak, J. A. (2023). The State of Evidence for Social and Emotional Learning: A Contemporary Meta-Analysis of Universal School-Based SEL Interventions. *Journal of Youth and Adolescence*, 52(11), 2217–2240.

<https://doi.org/10.1007/s10964-023-01871-x>, 18. 2. 2026.

Rozman, U., Vrhunc Pfeifer, K., Vukovič, M., Krajncan, M. (2025). Sistematični pregled literature. *Sodobna pedagogika*, letnik 76 = 142, številka 1, str. 76-95. URN:NBN:SI:doc-ZZ7UEFSS from <http://www.dlib.si>, 18. 2. 2026.

Gradišek, P. (2023). Pozitivna vzgoja in izobraževanje. *Vzgoja in izobraževanje*, letnik 54, številka 1/2, str. 9-15. URN:NBN:SI:DOC-H2BZ1XJ1 from <http://www.dlib.si>, 18. 2. 2026.

Svetovalna služba in kompetenčno zasnovano izobraževanje v srednješolskem poklicnem in strokovnem izobraževanju

Simona Knavs, univ. dipl. ped. in prof. teol.

simona.knavs@cpi.si

Tanja Leskovar, univ. dipl. mikrobiol.

tanja.leskovar@cpi.si

Barbara Bauman, univ. dipl. ped.

barbara.bauman@cpi.si

Center RS za poklicno izobraževanje

Povzetek prispevka

V letu 2025 so bili sprejeti prvi v vrsti prenovljenih programov srednjega poklicnega in strokovnega izobraževanja. Začetek njihovega izvajanja je načrtovan za prihajajoče šolsko leto. Slednje od šol zahteva nadaljnji razvoj temu prilagojenega načina dela.

Prenova ohranja in pogloblja obstoječi pedagoško-didaktični pristop tj. kompetenčno zasnovano izobraževanje. Ta vključuje, če naštejemo le nekaj elementov, celovito poklicno usposobljenost, razvoj vseh treh vidikov kompetenc, uravnoteženost pomena poklicnih in ključnih kompetenc, medpredmetno povezovanje in sodelovanje tudi med strokovnimi moduli in splošnoizobraževalnimi predmeti, avtentične poklicne in učne situacije, problemski in projektni pouk, aktivne metode poučevanja, vključevanje dijakov v vse faze izvedbe pouka, zagotavljanje dijakom povratne informacije, sodelovanje pri ocenjevanju izdelka oziroma storitve z zagovorom, na sistemski ravni določeni standardi znanja v katalogih znanja, izvedbeni kurikulum, skupno didaktično načrtovanje, sodelovalno delo strokovnih delavcev ipd.

V prispevku bomo prikazali, kako se pristop povezuje z usmeritvami programskih smernic svetovalnega dela. Poskušali bomo najti odgovor na vprašanja, v kolikšni meri svetovalni delavci poznajo kompetenčno naravnano izobraževanje, v čem prepoznajo svojo vlogo pri izvajanju kompetenčno naravnane izobraževanja in kako jih na Centru RS za poklicno izobraževanje pri tem lahko podpremo.

Ključne besede: kompetenčno naravnano izobraževanje, svetovalna služba, učiteljice in učitelji strokovnih modulov, srednješolsko poklicno in strokovno izobraževanje

Viri in literatura:

Ermenc, K. S., idr. (2024). *Izhodišča za prenavo katalogov znanj za splošnoizobraževalne predmete v poklicnem in strokovnem izobraževanju*. Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

Knavs, S. (v pripravi). Učiteljice in učitelji strokovnih modulov v srednješolskem poklicnem in strokovnem izobraževanju. V *Nacionalno poročilo o kakovosti sistema vzgoje in izobraževanja v Sloveniji*. Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje.

Makovec Radovan, D. (2025). *Načrtovanje in izvajanje kompetenčno zasnovanih programov v poklicnem in strokovnem izobraževanju: metodološki priročnik*. Center RS za poklicno izobraževanje.

Mali, D. (ur.). (2024). *Izhodišča za pripravo programov nižjega srednjega poklicnega izobraževanja ter programov srednjega strokovnega izobraževanja*. Center RS za poklicno izobraževanje.
Programske smernice svetovalnega dela v programih s področja vzgoje in izobraževanja. (2024).
Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

https://www.zrss.si/pdf/programske_smernice_svetovalnega_dela_2024.pdf

Izkušnja vodenja intervizije svetovalnih delavk na BIC Ljubljana

Tema: Strategije za povečanje samoučinkovitosti in obvladovanje stresa pri svetovalnem delu

Mojca Habuš, univ. dipl. socialna delavka

Biotehniški izobraževalni Center Ljubljana

mojca.habus@bic-lj.si

Povzetek prispevka

Svetovalni delavci v šolskem prostoru predstavljamo pomemben most med učenci, učitelji, starši ter zunanjimi strokovnimi institucijami. Temeljna vodila svetovalnega dela so podpora, opolnomočenje posameznika in skupnosti ter krepitev virov moči z namenom izboljšanja kakovosti življenja in odnosov. Ob vprašanju, kdo podpira svetovalne delavce pri opravljanju teh zahtevnih nalog, se kot pomemben mehanizem izkaže intervizija. Intervizija predstavlja enega izmed sodobnih pristopov strokovne podpore in profesionalne refleksije v vzgojno-izobraževalnem prostoru. Gre za strukturirano obliko medsebojnega učenja, v kateri strokovni delavci obravnavajo izzive iz lastne prakse, razširjajo profesionalne perspektive ter krepijo osebne in strokovne kompetence. V šolskem kontekstu, kjer se svetovalni delavci in učitelji vsakodnevno srečujejo s kompleksnimi situacijami, je intervizija pomemben element za preprečevanje preobremenjenosti in za vzdrževanje občutka strokovne kompetentnosti.

V prispevku predstavljam izkušnjo vodenja intervizije s petimi svetovalnimi delavkami v šolskem letu 2025/2026. Srečanja so bila izvedena v skladu z literaturo, ki intervizijo opredeljuje kot proces brez vnaprej določenih vlog, vendar z jasno strukturo in ciljem. Vsako srečanje je omogočilo obravnavo konkretnih primerov iz prakse, skupinsko postavljanje vprašanj, razširjanje razumevanja pojavov ter iskanje rešitev brez dajanja neposrednih nasvetov. Udeleženke so poročale, da jim intervizija pomaga pri razreševanju vsakodnevnih dilem, pri poglobljanju strokovne refleksije ter pri krepitvi notranjih virov moči. Ocenile so, da proces zmanjšuje občutek osamljenosti v strokovni vlogi ter prispeva k občutku večje avtonomije in kompetentnosti. Hkrati so poudarile razbremenilni učinek srečanj ter prenos pozitivnih vplivov na odnos do dijakov in kolektiva. Zaključujem z ugotovitvijo, da intervizija v šolskem prostoru predstavlja pomemben podporni mehanizem, ki lahko prispeva k dobrobiti zaposlenih in posredno k dobrobiti dijakov.

Ključne besede: intervizija, strokovna rast, svetovalno delo, refleksija, izkustveno učenje

Viri in literatura:

Čačinovič Vogrinčič, G., Mešl N. (2013). Svetovalni delavec v sodobni šoli in vrtcu. Šolsko svetovalno delo, (XVII) št. 3/4, 5-25.

Milošević Arnold, V. (2007). Priručnik za intervizijo v socialnem delu. Fakulteta za socialno delo

Jeriček H. (2007). Ko učenca stresa stres in kaj lahko pri tem naredi učitelj. Inštitut za varovanje zdravja Republike Slovenije.

Kodele, T. (2011). Partnerstvo med domom in šolo – Mit ali resnica? Magistrska naloga. Pedagoška fakulteta.

Sodelovanje šolske svetovalne službe z učitelji pri delu z dijaki s posebnimi potrebami

Tema: Sodelovanje svetovalnih delavcev z razredniki in vzgojitelji pri vodenju oddelkov

Andrejka Štenkler, uni. dipl. pedagoginja

Srednja medijska in grafična šola Ljubljana

andrejka.stenkler@smgs.si

Povzetek prispevka

Učitelji se pri poučevanju srečujejo z raznolikimi izzivi, povezanimi z upoštevanjem individualnih značilnosti dijakov ter z ustreznim prilagajanjem pedagoškega procesa njihovim potrebam, zato je sodelovanje s svetovalno službo ključno za kakovostno vključevanje dijakov v vzgojno-izobraževalni proces (Gregorčič Mrvar, Šteh, 2022). Prispevek predstavlja delavnico na temo dijakov s posebnimi potrebami, ki je bila izvedena v okviru tematske konference učiteljskega zbora. Zasnovana je bila na podlagi zaznanih potreb, povezanih z naraščajočim številom dijakov s posebnimi potrebami. Namen delavnice je bil poglobiti razumevanje posameznih kategorij teh dijakov ter učitelje opolnomočiti za njihovo prepoznavanje, razlikovanje in ustrezno pedagoško odzivanje. Poseben poudarek je bil namenjen razumevanju strokovnih mnenj kot podlage za načrtovanje prilagoditev ter smiselno prilagajanje učnega procesa individualnim potrebam dijakov. Delavnica je bila zasnovana interaktivno, kar je vključevalo delo v skupinah, poročanje o ugotovitvah ter podajanje povratnih informacij o njeni izvedbi. Takšen pristop je omogočil povezovanje teoretičnih izhodišč s konkretnimi primeri iz prakse, izmenjavo izkušenj ter skupno razreševanje dilem, s katerimi se učitelji srečujejo pri vsakdanjem delu. Kot poudarjajo Šteh, Kalin in Mažgon (2021), svetovalni delavci in učitelji z medsebojnim sodelovanjem učinkoviteje odgovarjajo na praktične izzive poučevanja, tako pri zagotavljanju podpore posameznim dijakom kot tudi pri ustvarjanju spodbudnega učnega okolja. Tudi udeleženci delavnice so sodelovanje s svetovalno službo ocenili kot koristno, praktično naravnano in uporabno. Njihovi odzivi, ki smo jih pridobili s poročanjem posameznih skupin ter v zaključni diskusiji, potrjujejo, da učitelji pri delu z dijaki s posebnimi potrebami potrebujejo strokovno podporo ter konkretne, izvedljive strategije.

Ključne besede: svetovalna služba, učitelji, dijaki s prilagoditvami

Viri in literatura:

Gregorčič Mrvar, P. in Šteh, B. (2022). Sodelovanje med šolskimi svetovalnimi delavci, ravnatelji in učitelji za kakovostno vzgojno-izobraževalno delo: Kaj smo se naučili v razmerah epidemije covid-19? V: Sodobni pogledi in izzivi v vzgojno-izobraževalnem in svetovalnem delu, str. 89–107.

Šteh, B., Kalin, J. in Mažgon, J. (2021). Partnership between teachers and school counsellors for quality learning and work in the community, *International Journal of Cognitive Research in Science, Engineering and Education (IJCRSEE)* 9(2), str. 147-159.

Ko empatija sreča preživetje: kaj nas Gambija lahko nauči o vzgoji za sočutje

Tema: medkulturno sobivanje ter varno, spodbudno in vključujoče okolje; vzgoja za sočutje; strategije za povečanje samoučinkovitosti in obvladovanje stresa pri svetovalnem delu

Kaja Rukav, prof. pedagogike in sociologinja

Osnovna šola dr. Franja Žgeča Dornava

kaja.rukav@gmail.com

Povzetek prispevka

Na dvorišču majhnega vrtca v Gambiji otroci brez zadržkov primejo za roko vsakega obiskovalca. Ni pomembno, od kod prihaja, kakšne barve kože je ali kakšen je njegov družbeni položaj – pomembno je, da je človek. Ta preprost prizor odpira vprašanje, kako različni družbeni in kulturni konteksti oblikujejo razumevanje skrbi za otroka, empatije in skupnosti.

Prispevek obravnava razumevanje otroka in vlogo strokovne podpore v vzgojno-izobraževalnem prostoru skozi medkulturno primerjavo Slovenije in Gambije. V »zahodnem« vzgojno-izobraževalnem prostoru se vse več pozornosti namenja socialno-čustvenemu učenju, razvoju empatije ter podporni vlogi svetovalnih delavcev pri ustvarjanju varnega in vključujočega okolja (Durlak idr., 2011; OECD, 2021). Nasprotno pa v številnih vzgojno-izobraževalnih institucijah v Gambiji formalna svetovalna služba ne obstaja; učiteljeva vloga je predvsem posredovanje velikokrat zgolj osnovnega znanja, skrb za otroka pa se pogosto izraža predvsem skozi zagotavljanje osnovnih življenjskih pogojev.

Namen prispevka je skozi refleksijo osebne strokovne izkušnje raziskati razlike v razumevanju skrbi za otroka ter spodbuditi razmislek o vlogi medkulturnih izkušenj pri razvoju vzgoje za sočutje.

Teoretično izhodišče predstavljajo koncepti socialno-čustvenega učenja in medkulturne pedagogike, ki poudarjajo pomen empatije, sprejemanja različnosti in skupnosti pri razvoju posameznika (Banks, 2015).

Kot inovativni pristop k profesionalnemu razvoju prispevek izpostavlja pomen prostovoljskih in humanitarnih programov. Primer predstavlja slovensko Društvo Za otroke sveta, ki s programom *Potuj kot prostovoljec* omogoča neposredno izkušnjo življenja v Gambiji. Takšne izkušnje spodbujajo refleksijo lastne pedagoške prakse ter lahko pomembno prispevajo k razvoju vzgoje za sočutje, krepitvi samoučinkovitosti svetovalnih delavcev in razvoju strategij za obvladovanje stresa.

Ključne besede: vzgoja za sočutje, medkulturno razumevanje, inovativni pristopi

Viri in literatura:

Banks, J. A. (2015). *Cultural diversity and education*. Routledge.

Durlak, J. A., et al. (2011). The impact of enhancing students' social and emotional learning. *Child Development*, 82(1), 405–432.

OECD. (2021). *Beyond Academic Learning: First Results from the Survey of Social and Emotional Skills*.

Od izkustva učiteljev do opolnomočenih dijakov: vloga svetovalnih delavcev pri socialno-čustvenem učenju

Tema: Posameznik v skupnosti: strokovni izzivi in priložnosti za svetovalno delo

Tanja Kek, univ. dipl. soc. del, supervizorka z licenco na področju socialnega varstva

Biotehniški izobraževalni Center Ljubljana

tanja.kek@bic-lj.si

Povzetek prispevka

Socialno-čustveno učenje (SČU) predstavlja temelj celostnega razvoja posameznika v skupnosti ter pomemben zaščitni dejavnik za duševno zdravje mladih. Kljub prepoznani pomembnosti socialnih in življenjskih veščin se šole pogosto soočajo z izzivom, kako te vsebine sistematično in trajnostno vključevati v pedagoško prakso. Prispevek predstavlja izkušnje implementacije projekta Kreativno učenje za življenje (CL4L) v vzgojno-izobraževalnih zavodih, s posebnim poudarkom na vlogi svetovalnih delavcev kot spodbujevalcev in mentorjev učiteljem.

Namen prispevka je prikazati, kako lahko svetovalni delavci s ciljno usmerjenim delom z učitelji krepimo pogoje za učinkovito spodbujanje socialno-čustvenega učenja pri dijakih. Izhodišče prispevka temelji na konceptu življenjskih veščin, kot jih opredeljuje Svetovna zdravstvena organizacija, ki življenjske veščine razume kot psihosocialne spretnosti za učinkovito soočanje z izzivi vsakdanjega življenja (WHO, 1997). Projekt CL4L izpostavlja deset ključnih življenjskih veščin, razvrščenih v kognitivno, čustveno in socialno področje, ter zagovarja njihovo razvijanje z izkustvenimi in ustvarjalnimi metodami učenja.

V okviru projekta smo skupaj s kolegicami svetovalnimi delavkami v šolskem letu 2024/2025 skozi celo šolsko leto izvajale delavnice z dijaki ter tematska strokovna srečanja za učitelje, pri katerih so slednji delavnice najprej preizkusili pri sebi. Evalvacije so pokazale, da izkustveno učenje učiteljev pomembno prispeva k razvoju njihovih lastnih socialno-čustvenih kompetenc, zmanjšuje odpor do uvajanja novih pristopov ter povečuje verjetnost prenosa delavnic v razredno okolje. Svetovalni delavci smo se pri tem izkazali kot ključni povezovalci med teorijo in prakso.

Svetovalni delavci smo pomembni inovatorji in spodbujevalci v šolskem okolju, sistematično ustvarjamo varne priložnosti za izkustveno učenje učiteljev, nudimo strokovno podporo in refleksijo ter s tem krepimo skupno odgovornost šole za razvoj socialno-čustvenih kompetenc dijakov.

Ključne besede: socialno-čustveno učenje, svetovalno delo v šoli, življenjske veščine, opolnomočenje učiteljev, izkustveno učenje

Viri in literatura:

Petrovič Erlah, P. in Žnidarec Demšar, S. (2004). Asertivnost – Zakaj jo potrebujemo in kako si jo pridobimo. Argos.

Kreativno učenje za življenje – CL4L. Erasmus+ projekt. (<https://cl4l.eu/>)

Alenka Tacol, (2010). To sem jaz, verjamem vase. Priročnik za fante in punce. 10 korakov do boljše samopodobe. Zavod za zdravstveno varstvo Celje.

Tina Rataj Ustvarjalne metode za spodbujanje otrokove odpornosti v kontekstu obšolskih dejavnosti
Magistrsko delo (file:///C:/Users/tanja/Downloads/rataj_tina_bmag.pdf)
Klemenčič Rozman M., (2015). Sami po moč. Pedagoška fakulteta Univerza v Ljubljani

Samorefleksija in samoevalvacija svetovalnega dela kot podpora profesionalnemu razvoju šolskih svetovalnih delavcev

Tema: Strategije za povečanje samoučinkovitosti in obvladovanje stresa pri svetovalnem delu

Tjaša Zupan, mag. prof. ped. in ang. z opravljenim izpopolnjevanjem iz zakonske in družinske terapije

Ekonomška šola Celje

tjasa.zupan@escelje.si

Povzetek prispevka

Svetovalni delavci se v šolah srečujemo s številnimi izzivi in smo izpostavljeni nepredvidljivim stresorjem. Poleg zdravstva je šolstvo »najpomembnejši sektor družbe, ki skrbi za varovanje duševnega zdravja otrok in mladostnikov« (Hudoklin, 2018; cit. po Ošlak, 2020). Tovrstno delo zahteva stalno iskanje načinov za razbremenitev ter učenje, kako se na zgodbe svetovancev odzivati strokovno in empatično. Razumevanje svetovanca je osnova za uspešno delo (Novak, 2018), med tem ko predpogoj za takšno razumevanje ni zgolj strokovno znanje, poznavanje smernic dela, tehnik in intervencij, temveč tudi poznavanje samega sebe. Svetovalni delavec mora prepoznati lastno vpetost v proces in jo ustrezno razmejiti, da ta ne vpliva na potek svetovalnega procesa (Novak, 2018). Kot eno možnih podpornih veščin navajam primer samorefleksije in samoevalvacije svetovalnega dela, ki vključuje elemente modela *samosupervizija v akciji*. Gre za Morrissettov model, ki svetovalcu omogoča notranjo analizo (Novak, 2018) s katero ozavesti čustveno vpetost ter nudi uvid v lastno strokovno delo. S pomočjo takšne oblike samorefleksije in samoevalvacije svetovalni delavec krepí raven samozavedanja in refleksivnosti (Novak, 2018) in prispeva k dozorevanju znotraj osebnostnega razvoja. (Javornik Krečič, 2006; povz. po Kovač, 2012)

Ključne besede: svetovalni delavec, samoevalvacija, samorefleksija, samozavedanje

Viri in literatura:

Ošlak, K. (2020). *Pismenost o duševnem zdravju in samoučinkovitost pri šolskih svetovalnih delavcih*. [Magistrsko delo, Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta]. DKUM.

<https://dk.um.si/Dokument.php?id=145624&lang=slv>

Novak, R. (2018). *Samosupervizija reflektirajočega praktika*. [Magistrsko delo, Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta]. RUL. <https://repozitorij.uni-lj.si/Dokument.php?id=206524&lang=slv>

Kovač, J. (2012). *Model individualne supervizije za svetovalne delavce na osnovnih šolah*. [Doktorska disertacija, Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta]. DKUM.

<https://dk.um.si/Dokument.php?id=52301&lang=slv>

Onkraj poučevanja: večnivojski model podpore učiteljem pri razvoju socialno-čustvenih kompetenc

Tema: Spodbujanja socialno-čustvenega učenja v vzgojno-izobraževalnih zavodih

Nives Lužar, mag. prof. sociologije in mag. prof. pedagogike

Srednja elektro-računalniška šola in tehniška gimnazija, Šolski center Novo mesto

nives.luzar@sc-nm.si

Povzetek prispevka

Sodobni vzgojno-izobraževalni prostor učitelje vse bolj postavlja v vlogo nosilcev socialno-čustvenega delovanja v razredu. Od učiteljev se pričakuje visoka stopnja čustvene regulacije, odnosne občutljivosti in sposobnosti ustvarjanja varnega ter spodbudnega učnega okolja. Raziskave kažejo, da so socialno-čustvene kompetence učiteljev pomembno povezane z razredno klimo, kakovostjo odnosov, učnimi dosežki učencev ter z učiteljevo profesionalno dobrobitjo in manjšo izpostavljenostjo stresu in izgorelosti (Jennings in Greenberg, 2009). Socialno-čustveno delovanje v razredu je recipročen proces: učiteljeva čustvena regulacija in odnosne kompetence vplivajo na vedenje in dobrobit učencev, njihovi odzivi pa povratno oblikujejo učiteljevo doživljanje dela in občutek profesionalne učinkovitosti.

Teoretska izhodišča prispevka temeljijo na socialno-čustvenem učenju (SEL), operacionaliziranem v okviru CASEL, ki vključuje samozavedanje, samouravnavanje, socialno zavedanje, odnosne spretnosti in odgovorno odločanje. Teoretsko se opira tudi na teorijo samodoločanja in odnosno pedagogiko, ki poudarjata pomen empatije, povezanosti, avtonomije in kakovostne komunikacije za učenje ter dobrobit posameznika (Deci in Ryan, 2000; Durlak idr., 2011).

Na tej osnovi prispevek predstavlja večnivojski model razvojne podpore svetovalne službe, ki vključuje tri medsebojno povezane ravni: makro raven (odnosna kultura šole in sistemska podpora), mezo raven (reflektivna strokovna podpora učiteljem, strokovni dialog in intervizija) ter mikro raven (vsakodnevne pedagoške interakcije in komunikacija v razredu). Model ponuja okvir za sistematično krepitev socialno-čustvenih in odnosnih kompetenc učiteljev ter podpira dobrobit učiteljev in učencev kot medsebojno povezan proces.

Ključne besede: socialno-čustvene kompetence učiteljev, odnosna kompetentnost, profesionalna dobrobit, večnivojski model podpore, svetovalna služba

Viri in literatura:

Deci, E. L. in Ryan, R. M. (2000). The "what" and "why" of goal pursuits: Human needs and the self-determination of behavior. *Psychological Inquiry*, 11(4), 227–268.

https://doi.org/10.1207/S15327965PLI1104_01

Durlak, J. A., Weissberg, R. P., Dymnicki, A. B., Taylor, R. D. in Schellinger, K. B. (2011). The impact of enhancing students' social and emotional learning: A meta-analysis of school-based universal interventions. *Child Development*, 82(1), 405–432. <https://doi.org/10.1111/j.1467-8624.2010.01564.x>

Jennings, P. A. in Greenberg, M. T. (2009). The prosocial classroom: Teacher social and emotional competence in relation to student and classroom outcomes. *Review of Educational Research*, 79(1), 491–525. <https://doi.org/10.3102/0034654308325693>

Uporaba elementov metode Somatskega doživljanja in koncepta Okna tolerance v šolskem prostoru

Tema: Spodbujanje socialno-čustvenega učenja v VI zavodih

Petra Mustar, univ. dipl. psihologinja

Gimnazija Jožeta Plečnika Ljubljana

Petra.mustar@gjp.si

Povzetek prispevka

V prispevku predstavljam uporabo elementov metode Somatskega doživljanja (Somatic Experiencing – SE), avtorja Petra Levina (2015), in koncepta Okna tolerance (Siegel, 2012) kot podporo socialno-čustvenemu učenju in razvoju samoregulacije pri dijakih. Somatsko doživljanje (Levine, 2015) je telesno usmerjena metoda za obvladovanje stresa in travme, ki temelji na zaznavanju telesnih občutkov ter postopnem sproščanju napetosti v živčnem sistemu in s tem podpira čustveno stabilnost ter občutek varnosti. Koncept Okna tolerance predstavlja na nevroznanosti utemeljen model razumevanja čustvenega in fiziološkega uravnavanja, ki opisuje območje optimalne vzburjenosti, v katerem posameznik lahko učinkovito razmišlja, se uči in vzpostavlja odnose. Ob preseganju tega območja se pojavita stanje hiper-vzburjenosti (npr. tesnoba, razdražljivost) ali hipo-vzburjenosti (umik, otopelost), kar otežuje učenje in sodelovanje v šolskem okolju (Bertoncelj, 2023; Siegel, 2012).

Namen prispevka je prikazati, kako lahko uporaba teh orodij podpira temeljne naloge svetovalne službe, predvsem krepitev socialno-čustvenih kompetenc, preventivno delovanje ter podporo učnemu procesu. Predstavila bom praktična orodja, ki jih uporabljam pri individualnem svetovalnem delu in jih vključujem tudi v preventivne delavnice: *orientacija, delo z resursi, titracija, pendulacija* in koncept *Okna tolerance*. Ta orodja dijakom omogočajo prepoznavanje in uravnavanje notranjih stanj ter so v pomoč pri spoprijemanju z izzivi mladostništva.

Ključne besede: večšine samoregulacije, Somatsko doživljanje, okno tolerance, delo z resursi, orientacija, svetovalno delo

Viri in literatura:

Bertoncelj, M. (2023). *Okno tolerance* [Strokovno gradivo, Program MIRA]. Nacionalni inštitut za javno zdravje. https://osnovnasolastaracerkev.splet.arnes.si/files/2023/03/Okno-tolerance_M.Bertoncelj.pdf

Levine, P. A. in Frederick, A. (2015). *Kako prebuditi tigra: Zdravljenje travm*. Založba VBZ.

Siegel, D. J. (2012). *The developing mind: How relationships and the brain interact to shape who we are* (3rd ed.). The Guilford Press.

Siegel, D. J. (2014). *Vihar v glavi: Moč in namen mladostniških možganov*. Družinski in terapevtski center Pogled.

Somatic Experiencing International. (2022). *Beginning year, module 1 – Oktober 2022* [Izobraževalna skripta].

Od Alje do Žana – Čuječa srca, budni umi - Projekt za zaščito duševnega zdravja v šoli

Tema: Spodbujanje socialno-čustvenega učenja v vzgojno-izobraževalnih zavodih

Nevenka Alja Gladek, prof. razr. pouka

Strokovna vodja projekta Od Alje do Žana

nagladek@gmail.com

Povzetek prispevka

S projektom Od Alje do Žana – Čuječa srca, budni umi se odzivamo na naraščajoče duševne stiske otrok in mladostnikov v zadnjih letih in v sodelovanju z osnovnimi šolami iščemo pristope za zaščito njihovega duševnega zdravja. Osnovna ideja je umeščanje človečnosti etosa v šolski vsakdan, zagotavljanje pomoči otrokom, ki jo potrebujejo, in spodbujanje socialno-čustvenega razvoja vseh otrok. Izhajamo iz znanja in izkušenj pedopsihiatrinje dr. Anice Mikuš Kos, ki je pri svojem dolgoletnem delu z otroki z duševnimi težavami in njihovimi starši ter v humanitarnih projektih v kriznih žariščih po svetu spoznala moč človečnosti, medsebojne pomoči in podpore v skupnostih, ki so se soočale z različnimi krizami. Njeno znanje dopolnjuje vrsta strokovnjakov iz slovenskih univerz in nevladnih organizacij, ki za udeležence projekta izvajajo predavanja in delavnice. Nosilka projekta je Fundacija Alma, pridružili pa sta se mu tudi Slovenska filantropija ter Zveza Anita Ogulin in ZPM. Projekt se je začel jeseni 2024 in bo trajal tri šolska leta, do zaključka v 2027. Celotno obdobje pilotne izvedbe projekta je namenjeno opolnomočenju pedagoških delavcev iz desetih osnovnih šol za zaščito duševnega zdravja otrok in mladostnikov v šolskem okolju. Pri razvojnem delu se naslanjamo na naravne vire, ki v šolah in šolskem okolju že obstajajo, a so neredko spregledani. Na vsaki od sodelujočih šol deluje skupina multiplikatorjev, ki pridobljena znanja, pristope, oblike in metode dela predajajo svojim sodelavcem in jih prenašajo v pedagoško delo z učenci. Pomemben poudarek je na preverjanju novih pristopov v praksi, na izmenjavi izkušenj in medsebojnem učenju udeležencev projekta, pa tudi na študiju strokovne literature.

Ključne besede: duševno zdravje, človečnost, socialno-čustveno učenje, naravni viri šol

Viri in literatura:

Haidt, J. (2025). Tesnoba generacija. UMco.

Mikuš Kos, A. (2024). Pomoč otrokom in mladostnikom v duševnih stiskah. Didakta.

Ščuka, V. (2007). Šolar na poti do sebe. Didakta.

Projekt Od Alje do Žana – spodbujevalec srčnosti, empatije in vrednot posameznika s pomembnim vplivom na zdravo družbo

Tema: Spodbujanje socialno-čustvenega učenja v vzgojno-izobraževalnih zavodih

mag. Smiljana Valcl

Osnovna šola Sladki Vrh

smiljana.valcl@os-sladki-vrh.si

Povzetek prispevka

Projekt Od Alje do Žana je povabilo k intenzivnemu razmisleku o izjemni priložnosti oz. možnosti pozitivnega vpliva na vse vpletene v šolski prostor. Svetovalni delavec kot koordinator projekta s širšim pogledom na izzive v šoli lahko skupaj z ostalimi člani šolskega tima tega projekta, z drobnimi, a pomembnimi aktivnostmi izven učnih načrtov in letnih priprav, na takšen način nagovori težave in prispeva k boljšemu počutju, medsebojni povezanosti ter dajanju smisla vsakdanu za vse učence. V okviru projekta v šoli načrtujemo dejavnosti, ki so namenjene in se tudi uresničujejo v duhu krepitve duševnega zdravja vseh zaposlenih v OŠ Sladki Vrh, in se posledično intuitivno in s podobnimi aktivnostmi, ki se izvajajo za kolektiv, izvajajo tudi v razredu z učenci predvsem s pomočjo razrednikov. Skozi akcijski načrt projekta se trudimo dvigniti pomen empatije, strpnosti, sodelovanja, krepiti misel "slišati in biti slišan" in še mnogo drugih manjkajočih vrtilin sodobne družbe, tako med sodelavci, učenci, starši ter širšo lokalno skupnostjo. Med pomembnejše aktivnosti projekta štejemo vsakodnevno prebiranje pozitivnih misli. Misli, ki jih pripravimo, se kot koledar dnevno spreminjajo na vhodnih vratih šole in na tabli v zbornici ter se tako s pomočjo učiteljev prenašajo skupaj s pogovorom na učence v razred. Skozi misli in poglobljanje v njihov pomen se velikokrat odprejo vrata v svet vprašanj, razmisleka in debat, ki se najverjetneje sicer nikoli ne bi pojavila. Prav zato smo ideje projekta ponazorili v lesenem "Srcu Sladkega Vrha", ki pred šolo z možnostjo foto spominov simbolično ponazarja vez med učenci, šolo, starši in krajani.

Ključne besede: krepitev duševnega zdravja, šolski prostor, sobivanje, prostovoljstvo, empatija

Viri in literatura:

Mikuš Kos, A. (2024). *Pomoč otrokom in mladostnikom v duševnih stiskah*. Didakta.

Nastran Ule, M. (ur.) (2024). *Kakšno šolo v prelomnih časih?* Založba FDV.

NEON – Skupaj gradimo varno, spodbudno in vključujoče šolsko okolje

Tema: Medkulturno sobivanje ter varno, spodbudno in vključujoče okolje

Urška Petrič, prof. ped. in ang.

urska.petric@os-fgp.si

Nina Logar, mag. prof. inkl. ped.

nina.logar@os-fgp.si

Osnovna šola Franja Goloba Prevalje

Povzetek prispevka

Namen povzetka je predstaviti pomen sistematičnega razvijanja socialnih in čustvenih kompetenc ter vlogo programa NEON – Varni brez nasilja pri zmanjševanju vrstniškega nasilja in kreptvi varne šolske klime. V visoko storilnostno naravnani družbi so učitelji in starši soočeni z zahtevami po učinkovitem opismenjevanju otrok na področju socialnih in čustvenih spretnosti, pri čemer ima šola ključno vlogo pri spodbujanju socialne vključenosti (Zabukovec in Korošec, 2020). Program NEON je celosten model primarne preventive vrstniškega in spolnega nasilja, ki učence opremi z veščinami kritičnega presojanja, samozaščitnega ravnanja in iskanja podpore (Štirn in Šibilija, 2018).

V šolskem letu 2023/24 in 2024/25 so bile delavnice izvedene v petih oddelkih pod vodstvom dveh svetovalnih delavk, ob podpori razrednikov. Program temelji na spreminjanju prepričanj, ki lahko vodijo do dolgoročnih vedenjskih sprememb ter izboljšanja šolske klime. Evalvacija kaže na zmanjšanje pojavnosti vrstniškega nasilja in ustrežnejše odzive učencev, med katerimi izstopa jasen in asertiven izraz nestrinjanja: 'Nehaj, ni mi všeč.' Opazovalci se pogosteje odzovejo podporno, kar krepi kulturo nenasilja.

Kljub pozitivnim učinkom pa področje samoregulacije ostaja izziv, saj raziskave o dolgoročno učinkovitih, razširljivih intervencijah še niso zadostne (Schunk et al., 2022). Na pomen zgodnjega razvijanja samoregulacijskih veščin opozarja tudi Doria (2011), ki poudarja njihov vpliv na dolgoročno učno uspešnost. Za optimalen učinek je ključna kolaboracija med šolo in starši ter vzpostavljanje sodelovalnih odnosov.

Ključne besede: medvrstniško nasilje, preventivni program NEON, socialno-čustveno učenje, samoregulacija

Viri in literatura:

Doria, J. (2011). *Samoregulacija in učenje* (1. izd., str. 98). Atelje Doria.

Schunk, D. H., Meece, J. L. in Pintrich, P. R. (2022). Teaching self-regulation. *Educational Psychology Review*.

Štirn, J. in Šibilija, M. (2018). Program NEON – Varni brez nasilja. ISA Institute.

Zabukovec, V. in Korošec, A. (2020). Socialna vključenost v osnovni šoli. Pedagoški inštitut.

Svetovalna služba v RN Varno in spodbudno učno okolje

Tema: Spodbujanje socialno čustvenega učenja v VI zavodih

Petra Baukman, univ. dipl. soc. ped.

Zavod RS za šolstvo

petra.baukman@zrss.si

Povzetek prispevka

V prispevku predstavljam vlogo svetovalnega delavca pri povezovanju razvojno-preventivnih dejavnosti in vsebin razvojne naloge Varno in spodbudno učno okolje (RN VSUO). Resman (2008) izpostavlja usmerjanje svetovalnega dela v preventivno delovanje, ki vključuje vse učence, sistemsko sodelovanje z učitelji in vodstvom ter povezovanje s starši, vsebine RN VSUO pa predstavljajo sistematičen model uvajanja socialno-čustvenega učenja otrok in mladostnikov, spodbujajo razvoj odnosne kompetence strokovnih delavcev ter delujejo kot preventiva medvrstniškega nasilja in težav v duševnem zdravju, hkrati pa prispevajo k dobrobiti otrok in mladostnikov. Strategije VSUO krepijo dobro počutje vseh deležnikov vzgojno-izobraževalnega procesa (Rutar Ilc, 2024).

Z analizo podatkov spletnega vprašalnika (1KA), izvedenega februarja in marca 2026 med svetovalnimi delavci 89 zavodov na nacionalni ravni (78 osnovnih šol in vrtcev in 11 srednjih šol), vključenih v drugi krog RN VSUO (2023-2026), sem preverila, kako vidijo svojo vlogo v razvojni nalogi. Analiza kaže, da svojo vlogo uresničujejo skozi strokovno podporo učiteljem, izvajanje dejavnosti v razredu ter sodelovanje pri načrtovanju in izvajanju aktivnosti v razvojnih timih. Menijo, da RN VSUO pomembno prispeva k ustvarjanju varnega in spodbudnega učnega okolja ter k dobrobiti otrok in mladostnikov. Izpostavljajo nova znanja, refleksijo lastne prakse in izboljšano sodelovanje.

Pomembno jim je sodelovanje v kolektivu, podpora vodstva in lastna motivacija.

Svetovalni delavci imajo ključno vlogo pri celostni podpori otrokom ter ustvarjanju okolja, ki spodbuja učenje, osebnostni razvoj in dobro počutje (Zavod Republike Slovenije za šolstvo, 2024). S svojimi znanji in kompetencami pomembno prispevajo k izvajanju vsebin RN VSUO, hkrati pa vsebine RN VSUO podpirajo njihov strokovni razvoj ter krepijo njihovo vlogo pri ustvarjanju varnega in spodbudnega učnega okolja.

Ključne besede: svetovalni delavec, vsešolski pristop, varno in spodbudno učno okolje, socialno-čustveno učenje, strokovna podpora.

Viri in literatura:

Programske smernice svetovalnega dela v programih s področja vzgoje in izobraževanja. (2024).
Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

https://www.zrss.si/pdf/programske_smernice_svetovalnega_dela_2024.pdf

Rutar Ilc, Z. (2025). Kako lahko svetovalni delavec podpira krepitev varnega in spodbudnega učnega okolja. *Šolsko svetovalno delo*, 30(3), 3–16. Zavod RS za šolstvo.

Resman, M. (2008). Svetovalno delo v vrtcih in šolah. *Sodobna pedagogika*, 59(2), 6–25.

<http://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:DOC-PMM02WOH>